

Promemoria

Justitiedepartementet

Enheten för lagstiftning om allmän ordning och
säkerhet

Ett effektivare informationsutbyte mellan de brottsbekämpande myndigheterna inom EU

Ju2024/01139

Maj 2024

Innehåll

Innehåll	3
1 Promemorians huvudsakliga innehåll	6
2 Författningsförslag.....	7
2.1 Förslag till förordning om upphävande av förordningen (2008:1396) om förenklat uppgiftsutbyte mellan brottsbekämpande myndigheter i Europeiska unionen.....	7
2.2 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2017:504) om internationellt polisiärt samarbete.....	8
2.3 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2022:1718) med instruktion för Polismyndigheten	17
3 Internationellt polisiärt informations- och underrättelseutbyte inom EU	29
3.1 Polisiärt samarbete inom EU	29
3.2 Schengens informationssystem.....	30
3.3 Rambeslutet om informations- och underrättelseutbyte mellan de brottsbekämpande myndigheterna	31
3.4 Prümrådsbeslutet och CBE-direktivet	34
3.5 Uppgiftsutbyte inom ramen för internationella brottsbekämpande organ.....	35
3.6 Utbyte av information om brottmålsdomar inom EU.....	38
3.7 De brottsbekämpande myndigheternas åtkomst till vissa andra EU-gemensamma databaser	39

4	Ett nytt direktiv om informationsutbyte mellan brottsbekämpande myndigheter.....	41
4.1	Bakgrund.....	41
4.2	Närmare om direktivets innehåll.....	42
5	Behovet av svenska författningsändringar	47
5.1	Utgångspunkter.....	47
5.2	Tillämpningsområdet	50
5.3	Utpekanden av svenska myndigheter.....	52
5.3.1	Polismyndigheten ska utses till svensk nationell kontaktpunkt	53
5.3.2	Vilka ska pekas ut som svenska behöriga brottsbekämpande myndigheter?.....	55
5.4	En definition av utländsk brottsbekämpande myndighet....	57
5.5	Utlämnande av information från svenska myndigheter.....	58
5.5.1	Framställningar till den svenska kontaktpunkten.....	58
5.5.2	Framställningar till de svenska behöriga brottsbekämpande myndigheterna	59
5.5.3	Tidsfrister för att besvara en begäran om information.....	60
5.5.4	Tillhandahållande av information på eget initiativ från Sverige	62
5.5.5	När ska information inte lämnas ut?	64
5.6	Svenska myndigheters begäran om information	69
5.6.1	Den svenska nationella kontaktpunktens möjligheter att begära information	69
5.6.2	De svenska behöriga brottsbekämpande myndigheternas möjligheter att begära information.....	71
5.7	Användningsbegränsningar och villkor.....	72
5.8	Kopior till de nationella kontaktpunkterna	76
5.9	Språk för informationsutbytet.....	78
5.10	Sekretess och personuppgiftsreglering.....	79

5.10.1	Ingen ny sekretessbestämmelse behövs	79
5.10.2	Ingen ytterligare personuppgiftsreglering behövs.....	83
5.11	Övriga frågor	86
5.11.1	Rättsliga tillstånd	86
5.11.2	Tillhandahållande av information till Europol.....	86
5.11.3	En säker kommunikationskanal.....	88
6	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	89
7	Konsekvenser	91
Bilaga	Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/977 av den 10 maj 2023 om informationsutbyte mellan medlems- staternas brottsbekämpande myndigheter och om upphävande av rådets rambeslut 2006/960/RIF.....	93

1 Promemorians huvudsakliga innehåll

I promemorian behandlas genomförandet av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/977 av den 10 maj 2023 om informationsutbyte mellan medlemsstaternas brottsbekämpande myndigheter och om upphävande av rådets rambeslut 2006/960/RIF (informationsutbytesdirektivet).

Informationsutbytesdirektivet innehåller bestämmelser om gränsöverskridande informationsutbyte för att förebygga, upptäcka och utreda brott. För att genomföra direktivet föreslås i promemorian nya regler i förordningen (2017:504) om internationellt polisiärt samarbete.

Informationsutbytet ska enligt direktivet ske mellan nationella kontaktpunkter eller behöriga brottsbekämpande myndigheter. Polismyndigheten föreslås pekas ut som nationell kontaktpunkt. Polismyndigheten, Ekobrottsmyndigheten, Tullverket, Kustbevakningen och Skatteverket pekas ut som behöriga brottsbekämpande myndigheter. Ett antal bestämmelser föreslås i syfte att reglera hur informationsutbytet mellan kontaktpunkter och myndigheter i de olika medlemsstaterna närmare ska gå till.

De nya bestämmelserna föreslås gälla även vid informationsutbyte enligt rådets beslut 2007/845/RIF av den 6 december 2007 om samarbete mellan medlemsstaternas kontor för återvinning av tillgångar när det gäller att spåra och identifiera vinning eller annan egendom som härrör från brott. Det föreslås att förordningen (2008:1396) om förenklat uppgiftsutbyte mellan brottsbekämpande myndigheter i Europeiska unionen upphävs.

De nya bestämmelserna föreslås träda i kraft den 12 december 2024.

2 Författningsförslag

2.1 Förslag till förordning om upphävande av förordningen (2008:1396) om förenklat uppgiftsutbyte mellan brottsbekämpande myndigheter i Europeiska unionen

Härigenom föreskrivs att förordningen (2008:1396) om förenklat uppgiftsutbyte mellan brottsbekämpande myndigheter i Europeiska unionen ska upphöra att gälla den 12 december 2024.

2.2 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2017:504) om internationellt polisiärt samarbete

Härigenom föreskrivs i fråga om förordningen (2017:504) om internationellt polisiärt samarbete

dels att 1 kap. 1 och 2 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas ett nytt kapitel, 10 kap., av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

1 §

I denna förordning finns bestämmelser om polisiärt samarbete mellan Sverige och andra stater.

Bestämmelserna i 2–8 kap. ansluter till lagen (2017:496) om internationellt polisiärt samarbete. *Bestämmelserna i 9 kap. kompletterar Eurodacförordningen.*

Bestämmelserna i 2–8 kap. ansluter till lagen (2017:496) om internationellt polisiärt samarbete.

2 §¹

I förordningen avses med

– Schengenkonventionen: konventionen om tillämpning av Schengenavtalet av den 14 juni 1985,

– avtalet med Danmark: avtalet av den 6 oktober 1999 mellan Konungariket Sveriges regering och Konungariket Danmarks regering om polisiärt samarbete i Öresundsregionen,

– Prömrådsbeslutet: rådets beslut 2008/615/RIF av den 23 juni 2008 om ett fördjupat gränsöverskridande samarbete, särskilt för bekämpning av terrorism och gränsöverskridande brottslighet,

– Atlasrådsbeslutet: rådets beslut 2008/617/RIF av den 23 juni 2008 om förbättrat samarbete i krissituationer mellan Europeiska unionens medlemsstaters särskilda insatsgrupper,

– avtalet med Norge: avtalet av den 4 september 2018 mellan Sveriges regering och Norges regering om ömsesidigt bistånd mellan polisens särskilda insatsgrupper i krissituationer,

¹ Senaste lydelse 2020:82.

– CBE-direktivet: Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/413 av den 11 mars 2015 om underlättande av gränsöverskridande informationsutbyte om trafiksäkerhetsrelaterade brott, i den ursprungliga lydelsen,

– VIS-rådsbeslutet: rådets beslut 2008/633/RIF av den 23 juni 2008 om åtkomst till informationssystemet för viseringar (VIS) för sökningar för medlemsstaternas utsedda myndigheter och för Europol i syfte att förhindra, upptäcka och utreda terroristbrott och andra grova brott,

– avtalet med USA: avtalet av den 16 december 2011 mellan Konungariket Sveriges regering och Amerikas förenta staters regering om ett förstärkt samarbete för att förebygga och bekämpa brottslighet, och

– Eurodacförordningen: Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 603/2013 av den 26 juni 2013 om inrättande av Eurodac för jämförelse av fingeravtryck för en effektiv tillämpning av förordning (EU) nr 604/2013 om kriterier och mekanismer för att avgöra vilken medlemsstat som är ansvarig för att pröva en ansökan om internationellt skydd som en tredjelandsmedborgare eller en statslös person har lämnat in i någon medlemsstat och för när medlemsstaternas brottsbekämpande myndigheter begär jämförelser med Eurodac-uppgifter för brottsbekämpande ändamål, samt om ändring av förordning (EU) nr 1077/2011 om inrättande av en Europeisk byrå för den operativa förvaltningen av stora it-system

– avtalet med USA: avtalet av den 16 december 2011 mellan Konungariket Sveriges regering och Amerikas förenta staters regering om ett förstärkt samarbete för att förebygga och bekämpa brottslighet,

– Eurodacförordningen: Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 603/2013 av den 26 juni 2013 om inrättande av Eurodac för jämförelse av fingeravtryck för en effektiv tillämpning av förordning (EU) nr 604/2013 om kriterier och mekanismer för att avgöra vilken medlemsstat som är ansvarig för att pröva en ansökan om internationellt skydd som en tredjelandsmedborgare eller en statslös person har lämnat in i någon medlemsstat och för när medlemsstaternas brottsbekämpande myndigheter begär jämförelser med Eurodac-uppgifter för brottsbekämpande ändamål, samt om ändring av förordning (EU) nr 1077/2011 om inrättande av en Europeisk byrå för den operativa förvaltningen av stora it-system

inom området frihet, säkerhet och rättvisa, i den ursprungliga lydelsen.

inom området frihet, säkerhet och rättvisa, i den ursprungliga lydelsen, och

– informationsutbytesdirektivet: Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/977 av den 10 maj 2023 om informationsutbyte mellan medlemsstaternas brottsbekämpande myndigheter och om upphävande av rådets rambeslut 2006/960/RIF, i den ursprungliga lydelsen.

10 kap. Uppgiftsutbyte enligt informationsutbytesdirektivet

Tillämpningsområde

1 § Detta kapitel är tillämpligt på informationsutbyte enligt

– informationsutbytesdirektivet, och

– rådets beslut 2007/845/RIF av den 6 december 2007 om samarbete mellan medlemsstaternas kontor för återvinning av tillgångar när det gäller att spåra och identifiera vinning eller annan egendom som härrör från brott, här benämnt radsbeslutet.

Termer och uttryck

2 § Med utländsk brottsbekämpande myndighet avses en utländsk myndighet som är

1. behörig brottsbekämpande myndighet enligt informationsutbytesdirektivet, eller

2. nationellt kontor för återvinning av tillgångar enligt rådsbeslutet.

Andra termer och uttryck i detta kapitel har samma betydelse som i informationsutbytesdirektivet.

Svensk nationell kontaktpunkt

3 § Polismyndigheten är svensk nationell kontaktpunkt enligt informationsutbytesdirektivet.

Polismyndigheten ska föra statistik över informationsutbytet och upprätta en förteckning över de språk som myndigheten kan utbyta information på.

Svenska behöriga brottsbekämpande myndigheter

4 § Svenska behöriga brottsbekämpande myndigheter enligt informationsutbytesdirektivet är

- Polismyndigheten,
- Ekobrottsmyndigheten i den polisverksamhet som bedrivs vid myndigheten,
- Tullverket,
- Kustbevakningen, och
- Skatteverket i dess brottsbekämpande verksamhet.

*Tillhandahållande av
information efter begäran*

5 § På begäran av en nationell kontaktpunkt eller av en utnämnd brottsbekämpande myndighet i en annan medlemsstat ska den svenska nationella kontaktpunkten lämna tillgänglig information som ska användas av mottagaren för att förebygga, upptäcka eller utreda brott.

Första stycket gäller inte om det finns skäl enligt 9 § att vägra ett utlämnande.

6 § På begäran av en nationell kontaktpunkt i en annan medlemsstat eller av en utländsk brottsbekämpande myndighet ska en svensk behörig brottsbekämpande myndighet lämna tillgänglig information som ska användas av mottagaren för att förebygga, upptäcka eller utreda brott.

Första stycket gäller inte om det finns skäl enligt 9 § att vägra ett utlämnande.

7 § En begäran enligt 5 eller 6 § ska besvaras så snart som möjligt och senast inom 7 dagar efter mottagandet.

En brådskande begäran enligt 5 § ska besvaras senast inom

– åtta timmar efter mottagandet om den rör direkt tillgänglig information, och

– tre dagar efter mottagandet om den rör indirekt tillgänglig information.

Polismyndigheten får meddela ytterligare föreskrifter om beräkningen av tidsfristen.

Tillhandahållande av information på eget initiativ

8 § Den svenska nationella kontaktpunkten eller en svensk behörig brottsbekämpande myndighet får på eget initiativ lämna tillgänglig information till en nationell kontaktpunkt i en annan medlemsstat eller en utländsk brottsbekämpande myndighet, om det finns skäl att anta att informationen kan vara av betydelse för att medlemsstaten ska kunna förebygga, upptäcka eller utreda ett brott.

Om informationen rör ett allvarligt brott är den svenska nationella kontaktpunkten och de svenska behöriga brottsbekämpande myndigheterna skyldiga att lämna ut informationen på eget initiativ.

Information ska inte lämnas ut om annat följer av 9 §.

Begränsningar i utlämnandet av information

9 § Information ska inte lämnas ut enligt 5, 6 eller 8 §, om det finns

skäl att anta att ett utlämnande skulle kunna

1. inverka skadligt på Sveriges säkerhet,

2. skada en pågående förundersökning,

3. riskera en fysisk persons säkerhet, eller

4. i onödan skada en juridisk persons säkerhet.

Information ska inte heller lämnas ut enligt 5, 6 eller 8 § första stycket, om

1. ett utlämnande skulle stå i strid med de krav som gäller för personuppgiftsbehandlingen, eller

2. informationen har tagits emot från ett annat land som inte har samtyckt till att den lämnas vidare.

Den svenska nationella kontaktpunkten ska också avslå en sådan begäran om information enligt 5 § som inte uppfyller de krav som följer av artikel 4 i informationsutbytesdirektivet.

En begäran om information enligt 5 eller 6 § får avslås, om den avser information om en gärning som inte motsvarar ett brott i Sverige eller som motsvarar ett brott för vilket svensk rätt föreskriver högst ett års fängelse.

En begäran som är oklar får avslås först sedan ett klargörande har begärts.

Begäran om information

10 § Den svenska nationella kontaktpunkten får begära information från en nationell kontaktpunkt i en annan medlemsstat eller en utländsk brottsbekämpande myndighet, om det finns skäl att anta att det i den medlemsstaten finns tillgänglig information som är nödvändig för att upptäcka, förebygga eller utreda brott.

Polismyndigheten får meddela ytterligare föreskrifter om innehållet i en begäran som skickas till en nationell kontaktpunkt i en annan medlemsstat.

11 § En svensk behörig brottsbekämpande myndighet får begära information från en utländsk brottsbekämpande myndighet, om det finns skäl att anta att det i den medlemsstaten finns tillgänglig information som är nödvändig för att upptäcka, förebygga eller utreda brott.

Kopior till de nationella kontaktpunkterna

12 § Vid utlämnande av information enligt 5, 6 och 8 §§ och vid begäran om information enligt 10 och 11 §§ ska en kopia av informationen eller begäran samtidigt skickas till den svenska nationella kontaktpunkten eller en nationell kontaktpunkt i en annan

medlemsstat enligt artikel 5, 7 eller 8 i informationsutbytesdirektivet.

Språk

13 § En begäran om information och information som lämnas på eget initiativ ska översändas på något av de språk som finns uppförda på den mottagande medlemsstatens språkförteckning.

En begäran om information ska besvaras på det språk som begäran översändes på.

Bemyndiganden

14 § Polismyndigheten får meddela föreskrifter om verkställigheten av bestämmelserna i detta kapitel.

Denna förordning träder i kraft den 12 december 2024.

2.3 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2022:1718) med instruktion för Polismyndigheten

Härigenom föreskrivs att bilagan till förordningen (2022:1718) med instruktion för Polismyndigheten ska ha följande lydelse.

Denna förordning träder i kraft den 12 december 2024.

Nuvarande lydelse

Polismyndigheten ska

1. vara

a) nationell enhet för den internationella kriminalpolisorganisationen Interpol och för den Europeiska unionens byrå för samarbete inom brottsbekämpning (Europol),

b) centralmyndighet vid utbyte av uppgifter ur kriminalregister enligt del 3, avdelning IX, i avtalet om handel och samarbete mellan Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen, å ena sidan, och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland, å andra sidan,

c) sådan centralbyrå när det gäller penningförfalskning som föreskrivs i den internationella konventionen för bekämpande av penningförfalskning av den 20 april 1929 (SÖ 2001:6),

d) nationellt kontor för återvinning av tillgångar enligt rådets beslut 2007/845/RIF av den 6 december 2007 om samarbete mellan medlemsstaternas kontor för återvinning av tillgångar när det gäller att spåra och identifiera vinning eller annan egendom som härrör från brott,

e) central åtkomstpunkt enligt artikel 3.3 i rådets beslut 2008/633/RIF av den 23 juni 2008 om åtkomst till informations-systemet för viseringar (VIS) för sökningar för medlemsstaternas utsedda myndigheter och för Europol i syfte att förhindra, upptäcka och utreda terroristbrott och andra grova brott,

f) nationellt kontaktställe för förmedling av uppgifter enligt rådets beslut 2008/615/RIF av den 23 juni 2008 om ett fördjupat gränsöverskridande samarbete, särskilt för bekämpning av terrorism och gränsöverskridande brottslighet (Prümrådsbeslutet), utom när det gäller att automatiskt besvara förfrågningar till vägtrafikregistret från utländska kontaktställen,

g) centralmyndighet vid sådant utbyte av uppgifter ur kriminalregister som avses i rådets rambeslut 2009/315/RIF av den 26 februari 2009 om organisationen av medlemsstaternas utbyte av uppgifter ur kriminalregistret och uppgifternas innehåll,

h) nationell rapportör i frågor som rör människohandel enligt artikel 19 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/36/EU av den 5 april 2011 om förebyggande och bekämpande av mänskoko-

handel, om skydd av dess offer och om ersättande av rådets rambeslut 2002/629/RIF,

i) nationellt kontaktställe för förmedling av uppgifter enligt avtalet av den 16 december 2011 mellan Konungariket Sveriges regering och Amerikas förenta staters regering om ett förstärkt samarbete för att förebygga och bekämpa brottslighet,

j) kontrollmyndighet enligt artikel 6 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 603/2013 av den 26 juni 2013 om inrättande av Eurodac för jämförelse av fingeravtryck för en effektiv tillämpning av förordning (EU) nr 604/2013 om kriterier och mekanismer för att avgöra vilken medlemsstat som är ansvarig för att pröva en ansökan om internationellt skydd som en tredjelandsmedborgare eller en statslös person har lämnat in i någon medlemsstat och för när medlemsstaternas brottsbekämpande myndigheter begär jämförelser med Eurodacuppgifter för brottsbekämpande ändamål, samt om ändring av förordning (EU) nr 1077/2011 om inrättande av en Europeisk byrå för den operativa förvaltningen av stora it-system inom området frihet, säkerhet och rättvisa,

k) nationellt kontaktställe för förmedling av uppgifter enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/413 av den 11 mars 2015 om underlättande av gränsöverskridande informationsutbyte om trafiksäkerhetsrelaterade brott (CBE-direktivet), i den ursprungliga lydelsen, utom när det gäller att automatiskt besvara förfrågningar till vägtrafikregistret från utländska kontaktställen,

l) nationell enhet för Cefpol enligt artikel 6 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/2219 av den 25 november 2015 om Europeiska unionens byrå för utbildning av tjänstemän inom brottsbekämpning (Cepol) och om ersättning och upphävande av rådets beslut 2005/681/RIF,

m) behörig myndighet enligt lagen (2017:244) om kontroller och inspektioner på plats av Europeiska byrån för bedrägeribekämpning, vid kontroller och inspektioner avseende fonden för inre säkerhet och instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik,

n) central åtkomstpunkt enligt artikel 29.3 och nationell myndighet för att tillhandahålla övriga behöriga myndigheter åtkomst till in- och utresesystemet enligt artikel 38.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/2226 av den 30 november 2017 om

inrättande av ett in- och utresesystem för registrering av in- och utreseuppgifter och av uppgifter om nekad inresa för tredjelandsmedborgare som passerar medlemsstaternas yttre gränser, om fastställande av villkoren för åtkomst till in- och utresesystemet för brottsbekämpande ändamål och om ändring av konventionen om tillämpning av Schengenavtalet och förordningarna (EG) nr 767/2008 och (EU) nr 1077/2011,

o) behörig myndighet enligt artikel 12 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/784 av den 29 april 2021 om åtgärder mot spridning av terrorisminnehåll online, och

p) förvaltande myndighet för fonden för inre säkerhet och instrumentet för gränsförvaltning och viseringar i enlighet med förordningen (2021:846) om förvaltning av fonden för inre säkerhet och instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik,

2. vara nationell kontaktpunkt

a) för framställningar om inrättande av gemensamma patruller eller genomförande av andra gemensamma insatser enligt artikel 17 i Prömrådsbeslutet,

b) för EU:s krisprotokoll rörande gemensamma åtgärder mot viral spridning online av terrorism- och våldsbejakande extremistiskt innehåll (EU Crisis Protocol),

c) för säkerställande av omedelbar hjälp enligt artikel 35 i Europarådets konvention om it-relaterad brottslighet (ETS 185),

d) enligt artikel 8.1 i avtalet om utbyte av information mellan United Nations Investigative Team to Promote Accountability for Crimes Committed by Da'esh/Islamic State in Iraq and the Levant (UNITAD) och Sverige,

e) enligt artikel 7.1 i avtalet om utbyte av information och bevisning mellan International, Impartial and Independent Mechanism to assist in the investigation and prosecution of persons responsible for the most serious crimes under International Law committed in the Syrian Arab Republic since March 2011 (IIIM) och Sverige,

f) för att ta emot och besvara framställningar om hjälp enligt artikel 8 bis 4 i Förenta nationernas konvention den 10 mars 1988 för bekämpande av brott mot sjöfartens säkerhet med dess protokoll den 14 oktober 2005,

g) enligt Förenta nationernas resolution 55/255, antagen den 31 maj 2001 av generalförsamlingen, tilläggsprotokoll mot olaglig

tillverkning av och handel med skjutvapen, deras delar och komponenter och ammunition till Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet,

h) för att skicka och ta emot sådan information som avses i artikel 7 i Förenta nationernas konvention den 13 april 2005 för bekämpande av nukleär terrorism,

i) *i brådskande fall för framställningar enligt rådets beslut 2006/960/RIF av den 18 december 2006 om förenklat informations- och underrättelseutbyte mellan de brottsbekämpande myndigheterna i Europeiska unionens medlemsstater,*

j) för Schengens informationssystem (SIS) genom Sirenekontoret och ansvarig för den nationella delen av SIS enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1860 av den 28 november 2018 om användning av Schengens informationssystem för återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna, Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1861 av den 28 november 2018 om inrättande, drift och användning av Schengens informationssystem (SIS) på området in- och utresekontroller, om ändring av konventionen om tillämpning av Schengenavtalet och om ändring och upphävande av förordning (EG) nr 1987/2006 samt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1862 av den 28 november 2018 om inrättande, drift och användning av Schengens informationssystem (SIS) på området polissamarbete och straffrättsligt samarbete, om ändring och upphävande av rådets beslut 2007/533/RIF och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1986/2006 och kommissionens beslut 2010/261/EU, enligt artikel 54 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 av den 20 maj 2015 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG och kommissionens direktiv 2006/70/EG, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/843,

k) enligt artikel 54 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 av den 20 maj 2015 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 och om upphävande av Europaparla-

mentets och rådets direktiv 2005/60/EG och kommissionens direktiv 2006/70/EG, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/843,

l) för Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån enligt artikel 23 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1624 av den 14 september 2016 om en europeisk gräns- och kustbevakning och om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/399 och upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 863/2007, rådets förordning (EG) nr 2007/2004 och rådets beslut 2005/267/EG, och

m) vid tillämpningen av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1157 av den 20 juni 2019 om säkrare identitetskort för unionsmedborgare och uppehållshandlingar som utfärdas till unionsmedborgare och deras familjemedlemmar när de utövar rätten till fri rörlighet,

3. vara operativ nationell kontaktpunkt

a) enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/40/EU av den 12 augusti 2013 om angrepp mot informationssystem och om ersättande av rådets rambeslut 2005/222/RIF, och

b) enligt artikel 14.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/713 av den 17 april 2019 om bekämpande av bedrägeri och förfalskning som rör andra betalningsmedel än kontanter och om ersättande av rådets rambeslut 2001/413/RIF, i den ursprungliga lydelsen.

Föreslagen lydelse

Polismyndigheten ska

1. vara

a) nationell enhet för den internationella kriminalpolisorganisationen Interpol och för Europeiska unionens byrå för samarbete inom brottsbekämpning (Europol),

b) centralmyndighet vid utbyte av uppgifter ur kriminalregister enligt del 3, avdelning IX, i avtalet om handel och samarbete mellan Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen, å ena sidan, och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland, å andra sidan,

c) sådan centralbyrå när det gäller penningförfalskning som föreskrivs i den internationella konventionen för bekämpande av penningförfalskning av den 20 april 1929 (SÖ 2001:6),

d) nationellt kontor för återvinning av tillgångar enligt rådets beslut 2007/845/RIF av den 6 december 2007 om samarbete mellan medlemsstaternas kontor för återvinning av tillgångar när det gäller att spåra och identifiera vinning eller annan egendom som härrör från brott,

e) central åtkomstpunkt enligt artikel 3.3 i rådets beslut 2008/633/RIF av den 23 juni 2008 om åtkomst till informations-systemet för viseringar (VIS) för sökningar för medlemsstaternas utsedda myndigheter och för Europol i syfte att förhindra, upptäcka och utreda terroristbrott och andra grova brott,

f) nationellt kontaktställe för förmedling av uppgifter enligt rådets beslut 2008/615/RIF av den 23 juni 2008 om ett fördjupat gränsöverskridande samarbete, särskilt för bekämpning av terrorism och gränsöverskridande brottslighet (Prümrådsbeslutet), utom när det gäller att automatiskt besvara förfrågningar till vägtrafikregistret från utländska kontaktställen,

g) centralmyndighet vid sådant utbyte av uppgifter ur kriminalregister som avses i rådets rambeslut 2009/315/RIF av den 26 februari 2009 om organisationen av medlemsstaternas utbyte av uppgifter ur kriminalregistret och uppgifternas innehåll,

h) nationell rapportör i frågor som rör människohandel enligt artikel 19 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/36/EU av

¹ Senaste lydelse 2023:60.

den 5 april 2011 om förebyggande och bekämpande av människohandel, om skydd av dess offer och om ersättande av rådets rambeslut 2002/629/RIF,

i) nationellt kontaktställe för förmedling av uppgifter enligt avtalet av den 16 december 2011 mellan Konungariket Sveriges regering och Amerikas förenta staters regering om ett förstärkt samarbete för att förebygga och bekämpa brottslighet,

j) kontrollmyndighet enligt artikel 6 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 603/2013 av den 26 juni 2013 om inrättande av Eurodac för jämförelse av fingeravtryck för en effektiv tillämpning av förordning (EU) nr 604/2013 om kriterier och mekanismer för att avgöra vilken medlemsstat som är ansvarig för att pröva en ansökan om internationellt skydd som en tredjelandsmedborgare eller en statslös person har lämnat in i någon medlemsstat och för när medlemsstaternas brottsbekämpande myndigheter begär jämförelser med Eurodacuppgifter för brottsbekämpande ändamål, samt om ändring av förordning (EU) nr 1077/2011 om inrättande av en Europeisk byrå för den operativa förvaltningen av stora it-system inom området frihet, säkerhet och rättvisa,

k) nationellt kontaktställe för förmedling av uppgifter enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/413 av den 11 mars 2015 om underlättande av gränsöverskridande informationsutbyte om trafiksäkerhetsrelaterade brott (CBE-direktivet), i den ursprungliga lydelsen, utom när det gäller att automatiskt besvara förfrågningar till vägtrafikregistret från utländska kontaktställen,

l) nationell enhet för Cepol enligt artikel 6 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/2219 av den 25 november 2015 om Europeiska unionens byrå för utbildning av tjänstemän inom brottsbekämpning (Cepol) och om ersättning och upphävande av rådets beslut 2005/681/RIF,

m) behörig myndighet enligt lagen (2017:244) om kontroller och inspektioner på plats av Europeiska byrån för bedrägeribekämpning, vid kontroller och inspektioner avseende fonden för inre säkerhet och instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik,

n) central åtkomstpunkt enligt artikel 29.3 och nationell myndighet för att tillhandahålla övriga behöriga myndigheter åtkomst till in- och utresesystemet enligt artikel 38.2 i Europaparlamentets och

rådets förordning (EU) 2017/2226 av den 30 november 2017 om inrättande av ett in- och utresesystem för registrering av in- och utreseuppgifter och av uppgifter om nekad inresa för tredjelandsmedborgare som passerar medlemsstaternas yttre gränser, om fastställande av villkoren för åtkomst till in- och utresesystemet för brottsbekämpande ändamål och om ändring av konventionen om tillämpning av Schengenavtalet och förordningarna (EG) nr 767/2008 och (EU) nr 1077/2011,

o) behörig myndighet enligt artikel 12 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/784 av den 29 april 2021 om åtgärder mot spridning av terrorisminnehåll online, och

p) förvaltande myndighet för fonden för inre säkerhet och instrumentet för gränsförvaltning och viseringar i enlighet med förordningen (2021:846) om förvaltning av fonden för inre säkerhet och instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik,

2. vara nationell kontaktpunkt

a) för framställningar om inrättande av gemensamma patruller eller genomförande av andra gemensamma insatser enligt artikel 17 i Prövrådsbeslutet,

b) för EU:s krisprotokoll rörande gemensamma åtgärder mot viral spridning online av terrorism- och våldsbejakande extremistiskt innehåll (EU Crisis Protocol),

c) för säkerställande av omedelbar hjälp enligt artikel 35 i Europarådets konvention om it-relaterad brottslighet (ETS 185),

d) enligt artikel 8.1 i avtalet om utbyte av information mellan United Nations Investigative Team to Promote Accountability for Crimes Committed by Da'esh/Islamic State in Iraq and the Levant (UNITAD) och Sverige,

e) enligt artikel 7.1 i avtalet om utbyte av information och bevisning mellan International, Impartial and Independent Mechanism to assist in the investigation and prosecution of persons responsible for the most serious crimes under International Law committed in the Syrian Arab Republic since March 2011 (IIIM) och Sverige,

f) för att ta emot och besvara framställningar om hjälp enligt artikel 8 bis 4 i Förenta nationernas konvention den 10 mars 1988 för bekämpande av brott mot sjöfartens säkerhet med dess protokoll den 14 oktober 2005,

g) enligt Förenta nationernas resolution 55/255, antagen den 31 maj 2001 av generalförsamlingen, tilläggsprotokoll mot olaglig tillverkning av och handel med skjutvapen, deras delar och komponenter och ammunition till Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet,

h) för att skicka och ta emot sådan information som avses i artikel 7 i Förenta nationernas konvention den 13 april 2005 för bekämpande av nukleär terrorism,

i) enligt artikel 14 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/977 av den 10 maj 2023 om informationsutbyte mellan medlemsstaternas brottsbekämpande myndigheter och om upphävande av rådets rambeslut 2006/960/RIF,

j) för Schengens informationssystem (SIS) genom Sirenekontoret och ansvarig för den nationella delen av SIS enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1860 av den 28 november 2018 om användning av Schengens informationssystem för återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna, Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1861 av den 28 november 2018 om inrättande, drift och användning av Schengens informationssystem (SIS) på området in- och utresekontroller, om ändring av konventionen om tillämpning av Schengenavtalet och om ändring och upphävande av förordning (EG) nr 1987/2006 samt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1862 av den 28 november 2018 om inrättande, drift och användning av Schengens informationssystem (SIS) på området polissamarbete och straffrättsligt samarbete, om ändring och upphävande av rådets beslut 2007/533/RIF och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1986/2006 och kommissionens beslut 2010/261/EU, enligt artikel 54 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 av den 20 maj 2015 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG och kommissionens direktiv 2006/70/EG, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/843,

k) enligt artikel 54 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 av den 20 maj 2015 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering

av terrorism, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG och kommissionens direktiv 2006/70/EG, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/843,

l) för Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån enligt artikel 23 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1624 av den 14 september 2016 om en europeisk gräns- och kustbevakning och om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/399 och upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 863/2007, rådets förordning (EG) nr 2007/2004 och rådets beslut 2005/267/EG, och

m) vid tillämpningen av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1157 av den 20 juni 2019 om säkrare identitetskort för unionsmedborgare och uppehållshandlingar som utfärdas till unionsmedborgare och deras familjemedlemmar när de utövar rätten till fri rörlighet,

3. vara operativ nationell kontaktpunkt

a) enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/40/EU av den 12 augusti 2013 om angrepp mot informationssystem och om ersättande av rådets rambeslut 2005/222/RIF, och

b) enligt artikel 14.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/713 av den 17 april 2019 om bekämpande av bedrägeri och förfalskning som rör andra betalningsmedel än kontanter och om ersättande av rådets rambeslut 2001/413/RIF, i den ursprungliga lydelsen.

3 Internationellt polisiärt informations- och underrättelseutbyte inom EU

De flesta av EU:s medlemsländer, och ett antal andra europeiska länder, deltar i dag i det så kallade Schengensamarbetet. Schengensamarbetet syftar i huvudsak till att uppnå fri rörlighet inom Schengenområdet genom att människor ska kunna resa utan att behöva visa pass när de passerar gränserna mellan de länder som har anslutit sig till samarbetet. Den ökande rörligheten över gränserna och behovet av skydd mot terroristattentat och annan grov brottslighet har ställt allt större krav på samarbete mellan de brottsbekämpande myndigheterna inom Schengenområdet. Inom EU finns därför ett omfattande internationellt polisiärt och straffrättsligt samarbete som möjliggör utbyte av information, utredning av brott, lagföring och verkställighet av straff- och förverkandebeslut. Samarbetet medför också möjligheter till ömsesidigt erfarenhetsutbyte och stärkt kapacitet när länder delar information och arbetar mot samma mål.

3.1 Polisiärt samarbete inom EU

Det brottsbekämpande samarbetet brukar ofta delas in i det polisiära samarbetet och tullsamarbetet å ena sidan och det straffrättsliga samarbetet å andra sidan. Uppdelningen är inte självklar men det polisära samarbetet och tullsamarbetet sker ofta på underrättelsestadiet, alltså innan ett straffrättsligt förfarande har inletts. Utanför begreppet faller verksamhet som hänför sig till en utredning enligt bestämmelserna om förundersökning i brottmål eller användande av tvångsmedel (se prop. 2016/17:208 s. 40 f.). Det polisiära samarbetet

består av såväl operativ samverkan och gemensamma insatser som olika slags informationsutbyten.

Bestämmelser om de olika polisiära samarbetena inom EU finns i huvudsak i lagen (2017:496) om internationellt polisiärt samarbete, förkortad LIPS, och förordningen (2017:504) om internationellt polisiärt samarbete, förkortad FIPS. I vissa fall är det fråga om att uppgifter utbyts mellan länder efter en begäran om information och i andra fall kan uppgifter lämnas på eget initiativ. Vissa rättsakter möjliggör också direktåtkomst till andra länders nationella databaser eller sökningar och slagningar i EU-gemensamma databaser.

3.2 Schengens informationssystem

Schengens informationssystem (SIS) är ett informationssystem som medlemsstaterna inom Schengensamarbetet använder för att utbyta information med varandra inom ramen för polissamarbete, straffrättsligt samarbete och migrationskontroll. SIS fungerar som ett efterlysnings- och spaningshjälpmedel. Systemet syftar till att informera andra medlemsstater om ett visst förhållande. Det kan också användas om en medlemsstat behöver hjälp med att vidta en viss åtgärd, exempelvis att gripa en efterlyst person eller undersöka ett föremål.

I systemet kan medlemsstaterna bland annat registrera uppgifter om eftersökta personer och fordon samt lämna information om personer som ska nekas inresa i Schengenområdet. Sedan en tid tillbaka kan medlemsstaterna även registrera fingeravtryck i systemet. SIS består dels av ett centralt datasystem, dels av nationella datasystem som står i direkt förbindelse med det centrala systemet och innehåller en kopia av den information som vid varje tidpunkt finns i detta. En medlemsstat använder sitt nationella system för sökning mot centrala SIS eller mot den nationella kopian.

Polismyndigheten ansvarar för den svenska nationella delen av SIS. Polismyndigheten har även fått uppgiften att vara ett så kallat Sirenekontor, vilket bland annat innebär att myndigheten är kontaktpunkt för Sverige mot andra medlemsstater för utbyte av ytterligare information om registreringar i SIS.

SIS reglerades ursprungligen av Schengenkonventionen, det vill säga konventionen om tillämpning av Schengenavtalet av den 14 juni 1985. Under 2005 presenterade Europeiska kommissionen dock tre

nya rättsakter, ett beslut och två EU-förordningar, som tillsammans utgjorde det så kallade SIS II-regelverket¹. SIS II-regelverket har sedermera ersatts av tre nya förordningar². I förhållande till den tidigare regleringen innebär de nya förordningarna att SIS kan användas för fler ändamål än tidigare, att fler uppgifter kan registreras i systemet och att fingeravtryck kan användas för att identifiera personer i större utsträckning. EU-förordningarna är direkt tillämpliga men kompletteras i svensk rätt av lagen (2021:1187) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordningar om Schengens informationssystem och förordningen (2021:1188) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordningar om Schengens informationssystem.

3.3 Rambeslutet om informations- och underrättelseutbyte mellan de brottsbekämpande myndigheterna

Rambeslutets innehåll

Rådets rambeslut 2006/960/RIF av den 18 december 2006 om förenklat informations- och underrättelseutbyte mellan de brottsbekämpande myndigheterna i Europeiska unionens medlemsstater (här benämnt rambeslutet), trädde i kraft den 30 december 2006. Rambeslutet innehåller bestämmelser som möjliggör att vissa uppgifter kan utbytas mellan medlemsstaterna i EU både efter förfrågan och, vid allvarlig brottslighet, på eget initiativ. Rör informationen eller underrättelserna som utbyts ett brott eller

¹ Se rådets beslut 2007/533/RIF av den 12 juni 2007 om inrättande, drift och användning av andra generationen av Schengens informationssystem (SIS II)), Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1986/2006 av den 20 december 2006 om tillträde till andra generationen av Schengens informationssystem (SIS II) för de enheter i medlemsstaterna som ansvarar för att utfärda registreringsbevis för fordon samt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1987/2006 av den 20 december 2006 om inrättande, drift och användning av andra generationen av Schengens informationssystem (SIS II).

² Se Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1860 av den 28 november 2018 om användning av Schengens informationssystem för återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna, Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1861 av den 28 november 2018 om inrättande, drift och användning av Schengens informationssystem (SIS) på området in- och utresekontroller, om ändring av konventionen om tillämpning av Schengenavtalet och om ändring och upphävande av förordning (EG) nr 1987/2006 samt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1862 av den 28 november 2018 om inrättande, drift och användning av Schengens informationssystem (SIS) på området polissamarbete och straffrättsligt samarbete, om ändring och upphävande av rådets beslut 2007/533/RIF och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1986/2006 och kommissionens beslut 2010/261/EU.

brottslig verksamhet som omfattas av Europols mandat ska informationen även utbytas med Europol.

Rambeslutet tar sikte på information och underrättelser som underlättar arbetet med att upptäcka, förebygga eller utreda brott. Med information och underrättelser avses all sorts information eller data som innehas av brottsbekämpande myndigheter och all sorts information eller data som innehas av offentliga myndigheter eller privata organ och som är tillgängliga för de brottsbekämpande myndigheterna (artikel 2d).

Rambeslutet omfattar främst sådant informationsutbyte som sker som ett led i allmän brottspaning och före ett beslut om att inleda förundersökning. Det sistnämnda motsvarar underrättelseverksamhet, som består i att samla in, bearbeta och analysera information i syfte att bland annat klarlägga om brottslig verksamhet har förekommit eller kan komma att utövas eller att ge underlag för beslut om förundersökning. Rambeslutet utesluter dock inte att även sådan information som rör konkreta brott utbyts (se Ds 2008:72 Enklare informationsutbyte i brottsbekämpningen inom EU, s. 42).

Rambeslutet reglerar inte på vilket sätt information ska förmedlas annat än att det i beslutet anges att vissa tidsfrister gäller för att tillhandahålla informationen. Vilken tidsfrist som gäller beror på om det är fråga om viss allvarlig brottslighet och om den begärda informationen finns tillgänglig i en databas eller inte.

Medlemsstaterna ska enligt rambeslutet anmäla till rådets generalsekretariat vilka nationella myndigheter som är behöriga brottsbekämpande myndigheter. Dessa myndigheter handlar sedan inom ramen för de befogenheter som har fastställts i den nationella lagstiftningen. Rambeslutet anger vissa grunder för när en behörig brottsbekämpande myndighet får vägra ett utlämnande. Detta får ske endast om det finns sakliga skäl att anta att informationen eller underrättelserna skulle kunna skada väsentliga nationella säkerhetsintressen i den medlemsstaten som har tagit emot begäran, äventyra resultatet av en pågående utredning eller underrättelseverksamhet, äventyra enskilda personers säkerhet eller vara uppenbart oproportionerlig eller irrelevant för de syften för vilka de begärdes.

Vidare får ett utlämnande vägras om begäran gäller ett brott för vilket påföljden enligt lagstiftningen i den medlemsstat som har tagit emot begäran är ett års fängelse eller mindre. Att den begärda uppgiften omfattas av sekretess utgör dock inte någon vägransgrund

enligt rambeslutet. Rambeslutet förutsätter att sådan information lämnas ut och att den mottagande myndigheten säkerställer sekretessen för uppgifterna. Rambeslutet innehåller också bestämmelser som medger att den tillhandahållande myndigheten ställer upp villkor för informationens användande och att sådana villkor som utgångspunkt respekteras av den som tar emot informationen.

Rambeslutet är inte begränsat till en viss typ av brottslighet och kompletterar, men ersätter inte, det samarbete som bedrivs med stöd av andra överenskommelser eller inom ramen för internationell rättslig hjälp i brottmål.

Förordningen om förenklat uppgiftsutbyte mellan brottsbekämpande myndigheter i Europeiska unionen

När rambeslutet införlivades i svensk rätt gjordes bedömningen att en stor del av förfrågningarna kunde antas komma att röra information som både är offentlig och mer eller mindre allmänt tillgänglig som exempelvis uppgifter om bilinnehav, telefonnummer och adressuppgifter. Svensk lagstiftning bedömdes i allt väsentligt innehålla de bestämmelser som behövdes för genomförande av rambeslutet. Vissa förfaranderegler bedömdes dock behöva komma till uttryck i svensk författning. Det ansågs tillräckligt att dessa bestämmelser infördes på förordningsnivå (se vidare Ds 2008:72).

Rambeslutet kom därför att genomföras genom införandet av förordningen (2008:1396) om förenklat uppgiftsutbyte mellan brottsbekämpande myndigheter i Europeiska unionen (här benämnd förordningen om förenklat uppgiftsutbyte). Förordningen innehåller bestämmelser om tillämpningen av rambeslutet och där pekas också de myndigheter som är behöriga svenska brottsbekämpande myndigheter enligt rambeslutet ut. Utpekande har skett av Polismyndigheten, Ekobrottsmyndigheten i den polisverksamhet som bedrivs vid myndigheten, Tullverket, Kustbevakningen och Skatteverket i dess brottsbekämpande verksamhet.

Förordningen om förenklat uppgiftsutbyte är tillämplig också på informationsutbyte enligt rådets beslut 2007/845/RIF av den 6 december 2007 om samarbete mellan medlemsstaternas kontor för återvinning av tillgångar när det gäller att spåra och identifiera

vinning eller annan egendom som härrör från brott (här benämnt rådsbeslutet om återvinning av tillgångar som härrör från brott eller rådsbeslutet).

Genom rådsbeslutet blev medlemsstaterna skyldiga att inrätta nationella kontor för återvinning av tillgångar inom EU. Polismyndigheten och Ekobrottsmyndigheten är sådana nationella kontor i Sverige. Syftet med de nationella kontoren är att underlätta spårning och identifiering av vinster som härrör från brott och som kan bli föremål för olika ingripanden. Genom kontoren utbyts information mellan EU-länderna. Förordningen om förenklat uppgiftsutbyte tillämpas på så sätt att den myndighet som har utsetts till nationellt kontor för återvinning av tillgångar enligt rådsbeslutet likställs med en sådan utländsk brottsbekämpande myndighet som avses i rambeslutet.

3.4 Prümrådsbeslutet och CBE-direktivet

I juni 2008 antogs rådets beslut 2008/615/RIF om ett fördjupat gränsöverskridande samarbete, särskilt för bekämpning av terrorism och gränsöverskridande brottslighet (Prümrådsbeslutet).

Syftet med Prümrådsbeslutet är att ytterligare fördjupa det gränsöverskridande polissamarbetet och det straffrättsliga samarbetet, särskilt i fråga om utbyte av information mellan myndigheter som är ansvariga för att förebygga och utreda brott. Rådsbeslutet möjliggör automatisk tillgång till referensuppgifter i andra medlemsstaters dna- och fingeravtrycksregister och uppgifter i de nationella fordonsregistren. Det är dock inte möjligt att vid en träff i registren få information om vilken person som referensuppgifterna hänför sig till. När en automatisk jämförelse leder till en träff reglerar den anmodade medlemsstatens lagstiftning, däribland de nationella reglerna om rättslig hjälp, vilka personuppgifter som får översändas (se vidare prop. 2010/11:129 s. 31).

Prümrådsbeslutet är endast tillämpligt på brottsbekämpande förfaranden och kan därför inte tillämpas i de medlemsstater där trafiksäkerhetsrelaterade brott betraktas som administrativa förseelser. För att få till stånd ett heltäckande regelverk antogs Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/413 av den 11 mars 2015 om underlättande av gränsöverskridande

informationsutbyte om trafiksäkerhetsrelaterade brott (CBE-direktivet).

CBE-direktivet syftar till att säkerställa en hög skyddsnivå för samtliga trafikanter inom EU genom att underlätta gränsöverskridande informationsutbyte om trafiksäkerhetsrelaterade brott och därmed verkställandet av påföljder, när dessa brott begås med ett fordon registrerat i en annan medlemsstat än den medlemsstat där brottet begicks. I ingressen till CBE-direktivet anges att direktivet ska tillämpas oavsett vilken rättslig klassificering ett trafikbrott har i nationell lagstiftning, alltså oberoende av om gärningen är straffbelagd eller kan innebära sanktioner av annat slag.

Eftersom samtliga trafiksäkerhetsrelaterade brott som omfattas av CBE-direktivet utgör brott enligt svensk rätt kan uppgifter om ägaren till ett fordon som har varit inblandat i ett sådant brott sökas enligt både Prömrådsbeslutet och CBE-direktivet (se prop. 2015/16:24 s. 9). Båda regelverken har införlivats i svensk rätt huvudsakligen genom bestämmelser i LIPS.

I syfte att modernisera och bredda det existerande automatiserade informationsutbytet enligt Prömrådsbeslutet pågår ett arbete inom EU med att ta fram en förordning om automatiserat informationsutbyte för brottsbekämpande samarbete, det så kallade Prüm II (se faktopromemoria 2021/22:FPM50, Prüm II).

3.5 Uppgiftsutbyte inom ramen för internationella brottsbekämpande organ

Europol

Europol är EU:s gemensamma polisbyrå som tillkom genom antagandet av rådets beslut 2009/371/RIF av den 6 april 2009 om inrättande av Europeiska polisbyrån (Europol). Europols struktur, arbetssätt, verksamhetsområde och uppgifter regleras i Europol-förordningen³.

Europol har till uppgift att stödja och stärka medlemsstaternas polismyndigheter och andra brottsbekämpande organs insatser och samarbetet för att förebygga och bekämpa allvarlig brottslighet av

³ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/794 av den 11 maj 2016 om Europeiska unionens byrå för samarbete inom brottsbekämpning (Europol) och om ersättande och upphävande av rådets beslut 2009/371/RIF, 2009/934/RIF, 2009/935/RIF, 2009/936/RIF och 2009/968/RIF.

visst slag som rör två eller fler medlemsstater, terrorism och sådana former av brottslighet som påverkar ett gemensamt intresse som omfattas av unionens politik. Europol arbetar till stor del med insamling, behandling och analys av underrättelser om allvarlig och gränsöverskridande brottslighet inom unionen och fungerar som en knutpunkt för utbyte av uppgifter mellan medlemsstaterna.

Ett centralt begrepp i Europolförordningen är behöriga myndigheter. Enligt förordningens definition avses de polismyndigheter och andra brottsbekämpande organ i medlemsstaterna som enligt nationell rätt är ansvariga för att förebygga och bekämpa brott (artikel 2). Behöriga myndigheter omfattar även andra myndigheter i medlemsstaterna som enligt nationell rätt är ansvariga för att förebygga och bekämpa brott som omfattas av Europols behörighet (se Ds 2021:5 Genomförande av EU:s direktiv om finansiell information, s. 171).

Ett annat centralt begrepp i förordningen är nationella enheter. Varje medlemsstat ska enligt Europolförordningen inrätta eller utse en nationell enhet, som ska fungera som ett sambandsorgan mellan Europol och de behöriga myndigheterna i medlemsstaten (artikel 7.2). Den nationella enheten ska ha åtkomst till nationella brottsbekämpningsuppgifter och andra relevanta uppgifter som är nödvändiga för samarbetet med Europol (artikel 7.3).

Medlemsstaternas behöriga myndigheter får ha direktkontakt med Europol endast om medlemsstaterna har tillåtit det, annars ska kontakterna gå via den nationella enheten. Via sin nationella enhet eller direktkontakt via behöriga myndigheter ska medlemsstaterna tillhandahålla Europol den information som är nödvändig för att Europol ska kunna uppfylla sina mål, inbegripet uppgifter om de former av brottslighet vars förebyggande eller bekämpande prioriteras av unionen (artikel 7.6). Medlemsstaterna ska lämna sådan information på eget initiativ, alltså inte endast på begäran. Det finns dock vissa undantag från denna uppgiftsskyldighet (se artikel 7.7). Europols inhämtning av uppgifter sker både inom ramen för pågående brottsutredningar och inom ramen för underrättelseverksamhet som syftar till att förhindra och upptäcka brottslig verksamhet.

I Sverige är Polismyndigheten nationell enhet. Det framgår av bilagan till förordningen (2022:1718) med instruktion för Polismyndigheten. Polismyndigheten har i ett beslut den 11 januari 2019 bestämt vilka myndigheter, utöver Polismyndigheten, som är

svenska behöriga myndigheter enligt Europolförordningen (se dnr A033.183/2019). I beslutet anges att Kustbevakningen, Tullverket, Skatteverket, Säkerhetspolisen och Ekobrottsmyndigheten är sådana behöriga myndigheter.

Interpol

Interpol är en mellanstatlig organisation för polissamarbete som vilar på folkrättslig grund. Interpol har för närvarande 196 medlemsländer. Sverige har förbundit sig att lämna ut information till andra länder inom ramen för samarbetet, men åtagandet är inte lika långtgående som i förhållande till stater som är medlemmar i Europol. Sverige har också förbundit sig att lämna viss information till Interpol i dess egenskap av samarbetsorganisation.

Interpols syfte är att underlätta gränsöverskridande polis-samarbete. I varje medlemsland finns en nationell byrå som är utpekad som kontaktpunkt i förhållande till Interpols general-sekretariat, övriga medlemsländer och andra brottsbekämpande myndigheter i det egna landet. Polismyndigheten är Sveriges utpekade kontaktpunkt (se bilagan till förordningen med instruktion för Polismyndigheten). I Sverige utförs det dagliga arbetet kopplat till Interpol av internationella enheten som är en del av nationella operativa avdelningen (Noa) vid Polismyndigheten. Åklagarmyndigheten, Tullverket och Kustbevakningen deltar också i arbetet. Även Skatteverkets brottsbekämpande verksamhet kan delta i arbetet.

Medlemsländerna samarbetar inom ramen för Interpols regelverk och respektive medlemslands nationella lagstiftning. För svensk del lämnas information till Interpol med stöd av reglerna i de brottsbekämpande myndigheternas registerlagstiftningar, till exempel lagen (2018:1693) om polisens behandling av person-uppgifter inom brottsdatalagens område (polisens brottsdatalag).

3.6 Utbyte av information om brottmålsdomar inom EU

European Criminal Records Information System (Ecris)

European Criminal Records Information System (Ecris) är ett informationssystem för utbyte av uppgifter ur kriminalregister inom EU. Systemet har varit i bruk sedan 2012. Ecris regleras i huvudsak av rådets rambeslut 2009/315/RIF av den 26 februari 2009 om organisationen av medlemsstaternas utbyte av uppgifter ur kriminalregistret och uppgifternas innehåll (Ecris-förordningen).

Enligt Ecris-förordningen ska varje medlemsstat som meddelar en dom mot en annan medlemsstats medborgare informera medborgarstaten om domen. Medborgarstaten ska därefter lagra informationen. På så sätt får varje medlemsstat samlad information om brottmålsdomar som har meddelats inom EU mot de egna medborgarna. Den informationen kan därefter vidarebefordras vid förfrågningar från andra medlemsstater. Detta innebär att det är tillräckligt att vända sig till medborgarstaten för att få tillgång till uppgifter om samtliga domar som har meddelats inom EU mot en viss person. Ecris är ett decentraliserat system som baseras på medlemsstaternas nationella kriminalregister, och allt utbyte av uppgifter går via utsedda centralmyndigheter. I Sverige är Polismyndigheten sådan myndighet. Rambeslutet har genomförts i svensk rätt genom framför allt ändringar i lagen (1998:620) om belastningsregister och förordningen (1999:1134) om belastningsregister (se prop. 2011/12:163).

European Criminal Records Information System – Third Country Nationals (Ecris-TCN)

Ecris utesluter i princip ett utbyte av uppgifter om dömda tredjelandsmedborgare, det vill säga personer som inte är unionsmedborgare. I syfte att möjliggöra ett effektivt utbyte mellan medlemsstaterna även av kriminalregisteruppgifter om tredjelandsmedborgare pågår för närvarande ett arbete inom EU med att inrätta ett centraliserat system, Ecris-TCN, för identifiering av medlemsstater som har uppgifter om fällande domar mot tredjelandsmedborgare och statslösa personer. Ecris-TCN är inte avsett att ersätta Ecris, utan kommer att fungera som ett komplement.

Ecris-TCN regleras bland annat av en EU-förordning och ett direktiv.⁴ Systemet ska tas i bruk i samband med att Europeiska kommissionen beslutar om att EU-förordningen ska börja tillämpas fullt ut. Ecris-TCN kommer inte att innehålla några uppgifter om domar, utan endast sådana uppgifter som krävs för att identifiera de medlemsstater som har tillgång till kriminalregisteruppgifter om tredjelandsmedborgare. Begäran om kriminalregisteruppgifter från de stater som har sådana uppgifter får sedan göras via Ecris.

I syfte att anpassa svensk rätt till regelverket har det bland annat införts en ny lag, lagen (2022:733) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om Ecris-TCN (se vidare prop. 2021/22:172). Lagen ska träda i kraft den dag som regeringen bestämmer.

3.7 De brottsbekämpande myndigheternas åtkomst till vissa andra EU-gemensamma databaser

I syfte att effektivisera informationsutbytet mellan Schengenländerna pågår ett arbete inom EU med att uppdatera ett antal andra gemensamma it-system på områdena gränskontroll och migrationshantering än de som nämns ovan. Det är bland annat fråga om ett nytt in- och utresesystem (EES), ett uppdaterat informationssystem för viseringar (VIS) och ett nytt system för reseinformation och inresetillstånd (Etias). Informationssystemen ger de brottsbekämpande myndigheterna åtkomst till uppgifter under vissa förutsättningar. Några av dessa system används av Schengenländerna sedan länge, vissa är under vidareutveckling medan andra är nya och under uppbyggnad. Systemens huvudsakliga användningsområden varierar men gemensamt är att de har till syfte att stärka medlemsstaternas gränskontroll, brottsbekämpning och immigrationskontroll.

⁴ Se Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/816 av den 17 april 2019 om inrättandet av ett centraliserat system för identifiering av medlemsstater som innehar uppgifter om fällande domar mot tredjelandsmedborgare och statslösa personer (Ecris-TCN) för att komplettera det europeiska informationssystemet för utbyte av uppgifter ur kriminalregister och om ändring av förordning (EU) 2018/1726 och Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/884 av den 17 april 2019 om ändring av rådets rambeslut 2009/315/RIF vad gäller utbyte av uppgifter om tredjelandsmedborgare och vad gäller det europeiska informationssystemet för utbyte av uppgifter ur kriminalregistret (Ecris) samt om ersättande av rådets beslut 2009/316/RIF.

I maj 2019 antogs två EU-förordningar⁵ som innebär att vissa EU-gemensamma it-system ska kunna uppnå så kallad interoperabilitet, det vill säga att systemen ska kunna fungera tillsammans och kommunicera med varandra. Genom förordningarna inrättas vidare bland annat en ny gemensam databas för identitetsuppgifter (CIR). De två EU-förordningarna kommer bland annat att göra det lättare att fastställa en persons identitet.

⁵ Se Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/817 av den 20 maj 2019 om inrättande av en ram för interoperabilitet mellan EU-informationssystem på området gränser och viseringar, och om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 767/2008, (EU) 2016/399, (EU) 2017/2226, (EU) 2018/1240, (EU) 2018/1726 och (EU) 2018/1861 samt rådets beslut 2004/512/EG och 2008/633/RIF, och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/818 av den 20 maj 2019 om inrättande av en ram för interoperabilitet mellan EU-informationssystem på området polissamarbete och straffrättsligt samarbete, asyl och migration och om ändring av förordningarna (EU) 2018/1726, (EU) 2018/1862 och (EU) 2019/816.

4 Ett nytt direktiv om informationsutbyte mellan brottsbekämpande myndigheter

4.1 Bakgrund

Det gränsöverskridande samarbetet mellan de behöriga brottsbekämpande myndigheterna inom EU har förbättrats under de senaste åren men det finns fortfarande vissa praktiska och rättsliga hinder. För att säkerställa att myndigheterna kan förebygga, upptäcka och utreda brott på ett mer effektivt sätt presenterade Europeiska kommissionen den 8 december 2021 ett paket med flera förslag för att förbättra den inre säkerheten i Schengenområdet. Ett av dessa förslag var ett nytt direktiv om informationsutbyte.

Förhandlingarna resulterade i informationsutbytesdirektivet. Direktivet ersätter rambeslutet från 2006 och syftar till att fastställa tydliga och harmoniserade regler för att underlätta och säkerställa adekvata och snabba informationsutbyten mellan de brottsbekämpande myndigheterna i olika medlemsstater. Direktivet ska inte tillämpas på informationsutbyte som är särskilt reglerat i andra unionsrättsakter. Verksamhet som rör nationell säkerhet är undantagen från tillämpningsområdet för direktivet.

Direktivet innehåller, till skillnad från rambeslutet, detaljerade bestämmelser om hur information ska utbytas. I syfte att underlätta informationsutbytet enligt direktivet ska kontakterna mellan medlemsstater i större utsträckning ske via nationella kontaktpunkter eller med kontaktpunkterna på kopia. I syfte att främja flexibilitet finns också en möjlighet för medlemsstaterna att peka ut så kallade utnämnda brottsbekämpande myndigheter som, vid sidan av den nationella kontaktpunkten, ska ha rätt att översända framställningar om information till kontaktpunkter i andra

medlemsstater. Informationsutbyte ska också kunna ske direkt mellan sådana brottsbekämpande myndigheter som i informationsutbytesdirektivet benämns som ”behöriga brottsbekämpande myndigheter”.

Medlemsstaterna ska meddela kommissionen vilken aktör som har utsetts till nationell kontaktpunkt och även översända en förteckning över sina utnämnda brottsbekämpande myndigheter och de myndigheter som räknas som behöriga brottsbekämpande myndigheter. Kommissionen ska offentliggöra uppgifterna.

Informationsutbyte ska också kunna ske dels genom tillhandahållande av information till en annan medlemsstat på eget initiativ, dels genom att en framställan översänds direkt till behöriga brottsbekämpande myndigheter. Gemensamt för de olika förfarandena är att kontaktpunkten antingen direkt deltar i informationsutbytet eller att den som huvudregel underrättas på annat sätt om den kommunikation som sker.

I följande avsnitt finns en närmare redogörelse för direktivets innehåll.

4.2 Närmare om direktivets innehåll

Direktivet innehåller sex kapitel. I kapitel I (artiklarna 1–3) finns bestämmelser som bland annat innehåller en beskrivning av direktivets innehåll, definitioner av olika uttryck och principer för informationsutbytet.

I artikel 1 slås det fast att direktivet inte innebär någon skyldighet för medlemsstaterna att erhålla information genom tvångsåtgärder eller tillhandahålla information som ska användas som bevisning i rättsliga förfaranden. Medlemsstaterna har inte heller någon skyldighet att lagra information enbart i syfte att tillhandahålla de behöriga brottsbekämpande myndigheterna i andra medlemsstater informationen. Den medlemsstat som tillhandahåller informationen får godkänna att den används som bevisning i rättsliga förfaranden.

I artikel 2 finns vissa definitioner. Med begreppet behörig brottsbekämpande myndighet avses bland annat en polismyndighet, tullmyndighet eller annan myndighet i medlemsstaterna som enligt nationell rätt har behörighet att utöva befogenheter och använda tvångsåtgärder i syfte att förebygga, upptäcka eller utreda brott (artikel 2.1). Med ”utnämnd brottsbekämpande myndighet” avses en

behörig brottsbekämpande myndighet med behörighet att översända framställningar om information till kontaktpunkterna i andra medlemsstater.

Användningen av begreppet information i direktivet skiljer sig till viss del åt mot hur det används i rambeslutet. Med information avses i direktivet innehåll som avser en eller flera fysiska eller juridiska personer, ett eller flera sakförhållanden eller en eller flera omständigheter av relevans för behöriga brottsbekämpande myndigheter för att de ska kunna fullgöra sina uppgifter enligt nationell rätt i syfte att förebygga, upptäcka eller utreda brott, inbegripet underrättelsearbete (artikel 2.4). Både i rambeslutet och i direktivet är det dock av central betydelse för informationsutbytet att den begärda informationen är tillgänglig.

”Tillgänglig information” delas in i sådan information som är direkt respektive indirekt tillgänglig (artikel 2.5). Med ”direkt tillgänglig information” avses information i en databas som är direkt tillgänglig för den enda kontaktpunkten eller en behörig brottsbekämpande myndighet i den medlemsstat från vilken informationen begärs (artikel 2.6). ”Indirekt tillgänglig information” är sådan information som den nationella kontaktpunkten eller en behörig brottsbekämpande myndighet i den medlemsstat som har tagit emot begäran utan tvångsåtgärder kan erhålla från andra myndigheter eller privata aktörer som är etablerade i den medlemsstaten, när detta är tillåtet enligt och överensstämmer med nationell rätt (artikel 2.7). Information som en svensk brottsbekämpande myndighet kan inhämta från en annan svensk myndighet eller en privat aktör är alltså att betrakta som indirekt tillgänglig information.

Enligt artikel 3 gäller fem principer för informationsutbytet. Dessa är principen om tillgänglighet, principen om likvärdig tillgång, principen om konfidentialitet, principen om äganderätt till uppgifter och principen om uppgifternas tillgänglighet.

Principerna innebär att tillgänglig information ska tillhandahållas kontaktpunkten eller de behöriga brottsbekämpande myndigheterna. Villkoren för att begära och tillhandahålla uppgifter ska vidare vara samma för andra medlemsstaters myndigheter som för den egna statens myndigheter. Därutöver får information som ursprungligen har erhållits från en annan medlemsstat eller ett tredjeland enligt direktivet vidarebefordras enbart med samtycke eller i enlighet med fastställda villkor. Vad gäller behandling av

personuppgifter åläggs medlemsstaterna att radera, rätta eller begränsa behandlingen av uppgifter som är felaktiga, ofullständiga eller inte längre aktuella. Principerna har inte till syfte att påverka tillämpningen av de mer specifika bestämmelserna men ska i förekommande fall vara vägledande för hur direktivet ska tolkas och tillämpas (se skäl 15).

I kapitel II (artiklarna 4–6) och kapitel III (artiklarna 7–8) regleras tillvägagångssättet för att begära information. I artikel 4 finns bestämmelser som rör framställningar om information från en nationell kontaktpunkt eller en utnämnd behörig brottsbekämpande myndighet till en nationell kontaktpunkt i en annan medlemsstat. I artikel 5 regleras bland annat de tidsfrister som de nationella kontaktpunkterna ska förhålla sig till när de har tagit emot en framställan. Olika tidsfrister gäller beroende på om uppgifterna är direkt eller indirekt tillgängliga. Om den begärda informationen finns direkt tillgänglig gäller en snävare tidsfrist. I artikel 6 anges bland annat under vilka förutsättningar kontaktpunkten kan avslå en framställning.

I artikel 7 finns bestämmelser om tillhandahållande av information på en kontaktpunkts eller en behörig brottsbekämpande myndighets eget initiativ. I artikel 8 regleras informationsutbyte till följd av en begäran som skickas till en behörig brottsbekämpande myndighet.

I kapitel IV (artiklarna 9–13) finns ytterligare regler om tillhandahållande av information. Där framgår bland annat vad som gäller för det fall det krävs rättsliga tillstånd för att tillhandahålla den begärda informationen och regler om behandlingen av personuppgifter (artiklarna 9 och 10). Medlemsstaterna ska enligt artikel 11 upprätta en förteckning över ett eller flera av de språk på vilka deras kontaktpunkt kan utbyta information. Ett av språken ska vara engelska. I artikel 12 finns en bestämmelse om att medlemsstaterna vid informationsutbytet ska överväga om en kopia av framställningen eller informationen också ska sändas till Europol.

I artikel 13 fastslås att informationsutbytet som huvudregel ska ske genom Europols säkra kommunikationskanal, Secure Information Exchange Network Application (Siena). Medlemsstaterna ska se till att den enda kontaktpunkten och de behöriga brottsbekämpande myndigheterna är direkt anslutna till Siena, även genom mobila enheter när det är lämpligt.

I kapitel V (artiklarna 14–17) finns närmare bestämmelser om den nationella kontaktpunkten och vilka krav som ställs på den vad gäller bland annat nationella befogenheter, bemanning och personal. Där finns också bestämmelser som ställer krav på det ärendehanteringssystem som kontaktpunkten ska använda.

I kapitel VI (artiklarna 18–24) finns bestämmelser om bland annat statistik och rapportering.

5 Behovet av svenska författningsändringar

5.1 Utgångspunkter

Förslag: Förordningen om förenklat uppgiftsutbyte mellan brottsbekämpande myndigheter i Europeiska unionen ska upphävas.

Bestämmelser som reglerar informationsutbytet enligt direktivet ska föras in i förordningen om internationellt polisiärt samarbete.

Polismyndigheten ska få meddela föreskrifter om verkställigheten av bestämmelserna i förordningen.

Skälen för förslaget

Vilka slags nationella bestämmelser krävs för att genomföra direktivet?

Direktivet innehåller bestämmelser om informationsutbyte mellan brottsbekämpande myndigheter inom EU i syfte att upptäcka, förebygga och utreda brott. Sådant informationsutbyte sker i dag med stöd av rambeslutet. Medlemsstaterna åtar sig fortsatt endast att utbyta sådan information som är tillgänglig, och direktivet innebär i likhet med rambeslutet inte någon skyldighet för medlemsstaterna att inhämta information genom tvångsåtgärder. Direktivet innebär inte heller någon skyldighet att lagra information enbart i syfte att tillhandahålla den till myndigheter i en annan medlemsstat (artikel 1.3 b).

Det finns redan bestämmelser i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), förkortad OSL, och i de brottsbekämpande myndig-

heternas registerförfattningar som möjliggör att uppgifter som omfattas av sekretess lämnas ut till utländska brottsbekämpande myndigheter och att mottagna uppgifter vid behov omfattas av sekretess. Vidare finns bestämmelser i LIPS som gör att användningsbegränsningar respekteras. Det behöver därför inte införas några särskilda bestämmelser för att uppgifter ska kunna utbytas på det sätt som direktivet reglerar. Direktivet innehåller däremot vissa specifika regler om på vilket sätt informationsutbytet ska genomföras, och dessa bestämmelser saknar motsvarighet i svensk rätt. Bestämmelser om hur informationsutbytet ska ske behöver därför införas i svensk författning.

Det behöver inte införas några bestämmelser i lag

Bestämmelser som avser förhållandet mellan enskilda och det allmänna och som gäller skyldigheter för enskilda eller i övrigt avser ingrepp i enskildas personliga eller ekonomiska förhållanden ska enligt 8 kap. 2 § regeringsformen, förkortad RF, som huvudregel meddelas i lag. Efter bemyndigande i lag kan dock sådana bestämmelser i många fall meddelas av regeringen i en förordning med stöd av 8 kap. 3 § RF. Regeringen får, med stöd av den så kallade restkompetensen i 8 kap. 7 § RF, meddela föreskrifter om verkställighet av lag och föreskrifter som inte enligt grundlag ska meddelas av riksdagen. Frågan är om bestämmelserna om informationsutbyte enligt direktivet bör införas i lag eller om det är tillräckligt med en reglering på lägre författningsnivå.

När rambeslutet genomfördes i svensk rätt gjordes bedömningen att bestämmelserna om förfarandet vid informationsutbyte kunde regleras på förordningsnivå. Efter införandet av förordningen om förenklat uppgiftsutbyte har bestämmelser om ett utökat integritetsskydd i 2 kap. 6 § andra stycket RF trätt i kraft. Enligt bestämmelsen är var och en gentemot det allmänna skyddad mot betydande intrång i den personliga integriteten, om det sker utan samtycke och innebär övervakning eller kartläggning av den enskildes personliga förhållanden. Av 2 kap. 20–22 §§ RF följer att denna rättighet endast får begränsas i lag och i särskild ordning.

Avgörande för om en åtgärd ska anses innebära övervakning eller kartläggning är inte dess huvudsakliga syfte utan vilken effekt åtgärden har. Registrering i polisens register har ansetts utgöra sådan

kartläggning (se prop. 2009/10:80 s. 180). Vid bedömningen av vad som kan anses utgöra ett betydande intrång ska vägas in uppgifternas karaktär och omfattning samt ändamålet med behandlingen och omfattningen av utlämnandet av uppgifter till andra (a.a. s. 171 f.).

Ett utbyte av uppgifter om individer mellan myndigheter i olika länder kan anses innebära ett mer betydande integritetsintrång än när utbytet sker mellan myndigheter i samma land. Bestämmelser som möjliggör ett sådant informationsutbyte finns dock redan i svensk rätt. De särskilda förfarandebestämmelser som behövs med anledning av informationsutbytesdirektivet innebär inte att andra medlemsstater ges direktåtkomst till svenska register, att det samlas in nya uppgifter eller att det byggs upp nya nationella eller gemensamma databaser med uppgifter. Det är inte heller fråga om att lagra information för fler syften. Därutöver har medlemsstaterna enligt direktivet rätt att ställa upp villkor om hur uppgifterna får användas och vidarebefordras.

Den omständigheten att redan tillgängliga uppgifter utbyts med andra brottsbekämpande myndigheter i EU innebär därmed inte ett sådant betydande intrång i den personliga integriteten som avses i 2 kap. 6 § andra stycket RF. Det är dessutom fråga om ett uppgiftsutbyte som i hög grad redan ryms inom ramen för nuvarande system och reglering. Det är mot denna bakgrund tillräckligt att de bestämmelser som genomför direktivet i fråga om formerna för informationsutbytet regleras på lägre författningsnivå än lag.

Förordningen som genomförde rambeslutet upphävs och direktivet ska regleras i FIPS och i myndighetsföreskrifter

De bestämmelser som genomförde rambeslutet i svensk rätt finns samlade i en egen förordning, förordningen om förenklat uppgiftsutbyte. Frågan är om bestämmelser som genomför direktivet på förordningsnivå också fortsatt bör samlas i en egen förordning.

Bestämmelser om internationellt polisiärt samarbete finns i dag huvudsakligen i LIPS och FIPS. LIPS är tillämplig på polisiärt samarbete mellan Sverige och andra stater i den utsträckning Sverige i en internationell överenskommelse har gjort sådana åtaganden som avses i lagen. I lagen regleras både operativt polisiärt samarbete och uppgiftsutbyte (1 och 2 §§). I FIPS finns bestämmelser om polisiärt

samarbete mellan Sverige och andra stater som antingen ansluter till bestämmelser i LIPS eller som kompletterar den så kallade Eurodac-förordningen⁶. Det är lämpligt att också de bestämmelser som krävs för att genomföra informationsutbytesdirektivet förs in i FIPS. Förordningen som genomförde rambeslutet bör därmed upphävas.

I vissa delar är bestämmelserna i direktivet så detaljerade att de inte bör genomföras på förordningsnivå. Polismyndigheten, som i avsnitt 5.3.1 föreslås få en samordnande funktion som nationell kontaktpunkt, bör i förordningen ges en rätt att meddela sådana bestämmelser i föreskrifter.

5.2 Tillämpningsområdet

Förslag: De bestämmelser som genomför informationsutbytesdirektivet ska även vara tillämpliga på informationsutbyte enligt rådsbeslutet om återvinning av tillgångar som härrör från brott.

Termer och uttryck i de nya bestämmelserna ska ha samma betydelse som i direktivet.

Skälen för förslaget

En inledande bestämmelse om tillämpningsområdet

Av artikel 22 i informationsutbytesdirektivet framgår att de bestämmelser som är nödvändiga för att följa direktivet ska innehålla en hänvisning till direktivet eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. I en bestämmelse i förordningen bör det framgå att den innehåller bestämmelser om tillämpningen av direktivet.

Förordningen om förenklat uppgiftsutbyte är också tillämplig på informationsutbyte enligt rådsbeslutet om återvinning av tillgångar som härrör från brott (1 § andra stycket). Bakgrunden till detta är

⁶ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 603/2013 av den 26 juni 2013 om inrättande av Eurodac för jämförelse av fingeravtryck för en effektiv tillämpning av förordning (EU) nr 604/2013 om kriterier och mekanismer för att avgöra vilken medlemsstat som är ansvarig för att pröva en ansökan om internationellt skydd som en tredjelandsmedborgare eller en statslös person har lämnat in i någon medlemsstat och för när medlemsstaternas brottsbekämpande myndigheter begär jämförelser med Eurodacuppgifter för brottsbekämpande ändamål, samt om ändring av förordning (EU) nr 1077/2011 om inrättande av en Europeisk byrå för den operativa förvaltningen av stora it-system inom området frihet, säkerhet och rättvisa.

att samarbetet mellan medlemsstaterna bör ske på grundval av det förfarande och de tidsfrister som anges i rambeslutet (skäl 7 till rådsbeslutet). I rådsbeslutet anges att det formulär som tillhandahålls för informationsutbyte enligt rambeslutet ska fyllas i också av det kontor som ansöker om återvinning av tillgångar (artikel 3.2). I förordningen om förenklat uppgiftsutbyte är ett utländskt nationellt kontor för återvinning av tillgångar därför likställt med en utländsk brottsbekämpande myndighet (2 § 2 p).

I syfte att bland annat stärka de brottsbekämpande myndigheternas möjligheter att återvinna tillgångar som härrör från brott pågår för närvarande ett arbete inom EU med att ta fram ett nytt direktiv om återvinning av tillgångar och förverkande (se fakta-promemoria 2021/22:FPM101, Nytt direktiv om återvinning av tillgångar och förverkande). Direktivet kommer att ersätta det tidigare rådsbeslutet om återvinning av tillgångar. Det är ännu inte klart när det nya direktivet kommer att träda i kraft.

På vilket sätt direktivet om återvinning av tillgångar ska genomföras i svensk rätt återstår att bedöma. I informationsutbytesdirektivet framgår dock att hänvisningar till det upphävda rambeslutet ska anses som hänvisningar till informationsutbytesdirektivet och läsas i enlighet med den jämförelsetabell som finns i bilagan till direktivet. De svenska bestämmelser som genomför informationsutbytesdirektivet bör mot denna bakgrund tills vidare vara tillämpliga på det informationsutbyte som sker enligt rådsbeslutet om återvinning av tillgångar.

Gränsdragningen mot annat internationellt informationsutbyte

Informationsutbytesdirektivet är tillämpligt på polisärt samarbete inom ramen för brottsbekämpning. Direktivet ska dock inte tillämpas på informationsutbyten mellan de behöriga brottsbekämpande myndigheterna i syfte att förebygga, upptäcka eller utreda brott som regleras specifikt genom andra unionsrättsakter (artikel 1.2). Samma princip gäller för rambeslutet. Av rambeslutet framgår det att beslutet inte påverkar avtal eller överenskommelser mellan medlemsstaterna och tredjeländer eller EU:s rättsakter om ömsesidig rättslig hjälp eller ömsesidigt erkännande av domar i brottmål (artikel 1.2).

I fråga om Schengensamarbetet har rambeslutet ersatt bestämmelserna i artikel 39.1–39.3 och artikel 46 i Schengenkonventionen, i den mån det är fråga om informations- och underrättelseutbyte avseende brottsutredningar eller kriminalunderrättelseverksamhet. Om informationsutbytet avser något annat gäller således fortsatt Schengenavtalet. Det anses dock finnas en otydlighet gällande gränsdragningen mellan tillämpningsområdet för konventionen och tillämpningsområdet för rambeslutet. I syfte att skapa tydlighet ersätter informationsutbytesdirektivets bestämmelser artiklarna 39 och 46 i konventionen, i den mån dessa artiklar avser sådant informationsutbyte som omfattas av direktivets tillämpningsområde (artikel 20). Vid införlivandet av rambeslutet i svensk rätt framhölls att regelverket kompletterar, men inte ersätter, befintliga kanaler för information mellan medlemsländerna (se vidare Ds 2008:72, s. 40 f.). Någon författningsreglering i denna del bedömdes inte nödvändig. Inte heller informationsutbytesdirektivet ersätter sådana informationsutbyten som regleras i andra unionsakter. Det saknas skäl att införa en bestämmelse i förordningen som anger detta.

Termer och uttryck ska ha samma betydelse som i direktivet

I direktivets inledande del finns vissa definitioner. Där framgår bland annat vad som avses med de olika benämningarna på myndigheterna, vad som avses med ett allvarligt brott och vad som innefattas i begreppet tillgänglig information. Även i andra artiklar finns bestämmelser som förklarar innebörden av ett visst uttryck som används. Ett sådant exempel är att det av artikel 4 framgår vad som avses med en brådskande begäran. Termer och uttryck bör, om inget annat anges, ha samma betydelse i förordningen som i direktivet. Det bör införas en bestämmelse i förordningen som tydliggör detta.

5.3 Utpekanden av svenska myndigheter

Direktivet skiljer på olika brottsbekämpande myndigheter

I syfte att underlätta informationsutbytet enligt direktivet ska kontakterna mellan medlemsstater i stor utsträckning ske via en nationell kontaktpunkt eller med kontaktpunkten på kopia. Vilken

myndighet som ska vara nationell kontaktpunkt för Sveriges räkning behandlas i avsnitt 5.3.1. Informationsutbyte ska också kunna ske via så kallade utnämnda brottsbekämpande myndigheter. Med detta avses en behörig brottsbekämpande myndighet med behörighet att översända en framställan om information till en kontaktpunkt i en annan medlemsstat i enlighet med artikel 4.1 i direktivet. Medlemsstaterna ska översända en förteckning över sina utnämnda brottsbekämpande myndigheter till kommissionen (artikel 4.1).

Med ”behörig brottsbekämpande myndighet” avses en polismyndighet, tullmyndighet eller annan myndighet som enligt nationell rätt har behörighet att utöva befogenheter och använda tvångsåtgärder i syfte att förebygga, upptäcka eller utreda brott eller en myndighet som ingår i gemensamma entiteter som upprättats mellan två eller flera medlemsstater i syfte att förebygga, upptäcka eller utreda brott (artikel 2.1). Byråer eller enheter som särskilt hanterar nationella säkerhetsfrågor och sambandsmän som utstationerats enligt artikel 47 i konventionen om tillämpning av Schengenavtalet räknas dock inte som behöriga brottsbekämpande myndigheter.

Behöriga brottsbekämpande myndigheter får, utan att vara utnämnda brottsbekämpande myndigheter, på eget initiativ överlämna information till en kontaktpunkt eller en brottsbekämpande myndighet i en annan medlemsstat (artikel 7). Dessa myndigheter är även behöriga att begära information av en brottsbekämpande myndighet i en annan medlemsstat (artiklarna 7 och 8). De får dock inte göra en framställan om information till en nationell kontaktpunkt i ett annat land.

5.3.1 Polismyndigheten ska utses till svensk nationell kontaktpunkt

Förslag: Polismyndigheten ska vara svensk nationell kontaktpunkt enligt informationsutbytesdirektivet.

Polismyndigheten ska föra statistik över informationsutbytet och upprätta en förteckning över de språk som myndigheten kan utbyta information på.

Skälen för förslaget: Polismyndigheten är enligt punkt 2i i bilagan till förordningen med instruktion för Polismyndigheten sådan

nationell kontaktpunkt som avses i rambeslutet. Polismyndigheten har därför inrättat en nationell kontaktpunkt vid Noa. Det är också hos Polismyndigheten som Sirenekontoret och de nationella enheterna för Europol och Interpol finns. Polismyndigheten är mot denna bakgrund den myndighet i Sverige som är lämpligast att vara sådan nationell kontaktpunkt som avses i direktivet. Att Polismyndigheten tilldelas detta uppdrag bör framgå av förordningen. Det bör även framgå av bilagan till förordningen med instruktion för Polismyndigheten.

Medlemsstaterna ska upprätta och hålla en uppdaterad förteckning över ett eller flera av de språk på vilka deras nationella kontaktpunkt kan utbyta information (artikel 11). Ett av språken ska vara engelska. Förteckningen ska tillhandahållas kommissionen som ska offentliggöra en sammanställning av förteckningarna online. Det är lämpligast att Polismyndigheten, i egenskap av svensk nationell kontaktpunkt, upprättar och tillhandahåller en sådan förteckning för Sveriges räkning och håller den uppdaterad. Det bör framgå av förordningen att myndigheten ansvarar för förteckningen.

Det åligger också medlemsstaterna att, senast den 1 mars varje år, tillhandahålla kommissionen statistik över det informationsutbyte med andra medlemsstater som har förekommit under föregående kalenderår i enlighet med direktivet (artikel 18). Statistiken ska bland annat omfatta antalet framställningar om information som har översänts och tagits emot samt antalet framställningar som avslagits. Polismyndigheten är den myndighet som kommer att ha tillgång till den information som ska ingå i den årliga statistiken och bör därför ansvara för att tillhandahålla den. Detta bör framgå av förordningen.

Direktivet ställer krav på den nationella kontaktpunkten gällande arbetssätt och tillgänglighet (artikel 14), organisation, sammansättning och utbildning (artikel 15), ärendehanteringssystem (artikel 16) och samarbete med andra nationella kontaktpunkter (artikel 17). Det blir en fråga för Polismyndigheten, i egenskap av svensk nationell kontaktpunkt, att se till att dessa krav är uppfyllda. Det krävs ingen särskild reglering på förordningsnivå i dessa delar.

5.3.2 Vilka ska pekas ut som svenska behöriga brottsbekämpande myndigheter?

Förslag: Svenska behöriga brottsbekämpande myndigheter enligt informationsutbytesdirektivet ska vara Polismyndigheten, Ekobrottsmyndigheten i den polisverksamhet som bedrivs vid myndigheten, Tullverket, Kustbevakningen och Skatteverket i dess brottsbekämpande verksamhet.

Skälen för förslaget

Vilka svenska myndigheter ska pekas ut som behöriga brottsbekämpande myndigheter?

En sådan uppdelning av de brottsbekämpande myndigheterna som görs i direktivet görs inte i rambeslutet. Visserligen är medlemsstaterna skyldiga att ange vilka myndigheter som omfattas av begreppet behörig brottsbekämpande myndighet enligt rambeslutet, men dessa myndigheter är behöriga att såväl framställa som ta emot en begäran om information. Polismyndigheten, Ekobrottsmyndigheten när den bedriver polisverksamhet, Tullverket, Kustbevakningen och Skatteverket i dess brottsbekämpande verksamhet är utpekade behöriga brottsbekämpande myndigheter enligt rambeslutet.

När rambeslutet införlivades i svensk rätt fördes utförliga resonemang om vilka myndigheter som bör pekas ut som behöriga brottsbekämpande myndigheter (se vidare Ds 2008:72 s. 41 f.). Därefter har också Skatteverket pekats ut som en sådan myndighet (se prop. 2022/23:104). Urvalet av myndigheter har gjorts med utgångspunkt i rambeslutets syfte, vilken skyldighet att bistå med tillgänglig information som ett utpekande innebär och med beaktande av vilka slags myndigheter de övriga medlemsstaterna har anmält som behöriga. De som pekats ut har bedömts ha ett behov av att kunna samverka och utbyta underrättelseinformation direkt med andra medlemsstaters brottsbekämpande myndigheter i enlighet med rambeslutet.

De överväganden som har föranlett utpekandet av nämnda myndigheter enligt rambeslutet är relevanta även i detta sammanhang. Det bör därför föras in en bestämmelse i förordningen om att Polismyndigheten, Ekobrottsmyndigheten i den polisverksamhet

som bedrivs vid myndigheten, Tullverket, Kustbevakningen och Skatteverket i dess brottsbekämpande verksamhet är behöriga brottsbekämpande myndigheter enligt direktivet. Direktivet ska inte tillämpas på informationsutbyte som är särskilt reglerat i andra unionsrättsakter, och verksamhet som rör nationell säkerhet är undantagen från tillämpningsområdet. Säkerhetspolisen behöver därför inte pekas ut som en behörig brottsbekämpande myndighet.

Medlemsstaterna ska enligt direktivet säkerställa att personalen vid de brottsbekämpande myndigheterna får tillräckligt stöd och adekvat utbildning samt att de har de kunskaper och färdigheter som krävs för att utföra de arbetsuppgifter som direktivet kräver (jfr skäl 25 och 30). Det blir en fråga för de utpekade myndigheterna att se till att personalen möter direktivets krav i dessa delar och det behöver inte införas någon bestämmelse i förordningen om detta.

Inga svenska utnämnda brottsbekämpande myndigheter

Det har överlämnats till varje medlemsstat att bedöma behovet av att peka ut myndigheter som utnämnda brottsbekämpande myndigheter. För svenskt vidkommande är det av betydelse att de kontaktvägar som har upparbetats och det informationsutbyte som de brottsbekämpande myndigheterna redan deltar i även fortsatt möjliggörs.

Att behöriga brottsbekämpande myndigheter i olika länder ska kunna utbyta information direkt med varandra är ett minimikrav enligt direktivet. En möjlighet för de brottsbekämpande myndigheterna att kunna begära information från en kontaktpunkt i en annan medlemsstat skulle vara ett nytt sätt för myndigheterna att få tillgång till information.

Om en framställan om information görs av en utnämnd brottsbekämpande myndighet enligt direktivet, ska den egna nationella kontaktpunkten ändå ha en samordnande funktion och informeras om framställan samt få samma information som sedan tillhandahålls den utnämnda myndigheten. Det finns fördelar med att samla nödvändig kompetens och erfarenhet av att göra framställningar till andra medlemsländers nationella kontaktpunkter på ett och samma ställe. Detta görs lämpligast hos den nationella kontaktpunkten. För svensk del framstår en sådan ordning också som tillräcklig. Det

saknas därför skäl att göra några utpekanden av utnämnda brottsbekämpande myndigheter för Sveriges räkning.

5.4 En definition av utländsk brottsbekämpande myndighet

Förslag: Med utländsk brottsbekämpande myndighet ska avses en utländsk myndighet som är behörig brottsbekämpande myndighet enligt direktivet eller nationellt kontor för återvinning av tillgångar enligt rådsbeslutet.

Skälen för förslaget: I rambeslutet regleras endast informationsutbyte direkt mellan ett slags myndigheter, nämligen behöriga brottsbekämpande myndigheter. I direktivet finns både behöriga brottsbekämpande myndigheter och utnämnda brottsbekämpande myndigheter.

Som konstateras ovan bör termer och uttryck som utgångspunkt ha samma betydelse i de svenska bestämmelserna som i direktivet. Det behöver inte föras in någon definition i FIPS för att tydliggöra vad som avses med en utnämnd brottsbekämpande myndighet i en annan medlemsstat. Av samma skäl saknas det anledning att förklara vad som avses med en nationell kontaktpunkt i en annan medlemsstat.

Av artikel 2.1 i informationsutbytesdirektivet följer att uttrycket utländsk behörig brottsbekämpande myndighet avser utländsk polismyndighet, tullmyndighet eller annan myndighet som enligt nationell rätt har behörighet att utöva befogenheter och använda tvångsåtgärder i syfte att förebygga, upptäcka eller utreda brott eller myndighet som ingår i gemensamma entiteter som upprättats mellan två eller fler medlemsstater i syfte att förebygga, upptäcka eller utreda brott.

Som framgår av avsnitt 5.2 görs bedömningen att bestämmelserna som införlivar direktivet i svensk rätt också bör vara tillämpliga på informationsutbyte enligt rådsbeslutet om återvinning av tillgångar som härrör från brott. För att tydliggöra vilka utländska brottsbekämpande myndigheter som omfattas av bestämmelserna bör det föras in en definition av begreppet i FIPS. Begreppet ska omfatta dels sådana myndigheter i en annan medlemsstat som avses i artikel

2.1 i direktivet, dels sådana brottsbekämpande myndigheter i en annan medlemsstat som har utsetts till nationellt kontor för återvinning av tillgångar enligt rådsbeslutet om återvinning av tillgångar som härrör från brott.

5.5 Utlämnande av information från svenska myndigheter

5.5.1 Framställningar till den svenska kontaktpunkten

Förslag: På begäran av en nationell kontaktpunkt eller en utnämnd brottsbekämpande myndighet i en annan medlemsstat ska den svenska nationella kontaktpunkten lämna tillgänglig information som ska användas av mottagaren för att förebygga, upptäcka eller utreda brott.

Information ska inte lämnas om det finns skäl att vägra ett utlämnande.

Skälen för förslaget: I artikel 4 finns bestämmelser om vilka grundläggande krav som gäller för att begära information från en nationell kontaktpunkt. Av artikeln följer att endast nationella kontaktpunkter och utnämnda brottsbekämpande myndigheter är behöriga att göra en framställan om information till en kontaktpunkt i en annan medlemsstat. Med ”information” avses innehåll som avser en eller flera fysiska eller juridiska personer, ett eller flera sakförhållanden eller en eller flera omständigheter av relevans för behöriga brottsbekämpande myndigheter för att de ska kunna fullgöra sina uppgifter enligt nationell rätt i syfte att förebygga, upptäcka eller utreda brott, inbegripet kriminalunderrättelsearbete. Enligt artikel 6 i direktivet får kontaktpunkten bland annat vägra ett utlämnande om den begärda informationen inte är tillgänglig för den.

Det bör komma till uttryck i förordningen till vilka aktörer den svenska nationella kontaktpunkten ska lämna information. Det bör också framgå av förordningen att det för utlämnande ska vara fråga om tillgänglig information som mottagaren ska använda i syfte att förebygga, upptäcka eller utreda brott. Det behöver, med hänvisning till ställningstagandet i avsnitt 5.2, inte föras in någon definition i FIPS för att tydliggöra vad som avses med ”tillgänglig information”.

Sammanfattningsvis bör det införas en bestämmelse som innebär att den nationella kontaktpunkten på begäran av en nationell kontaktpunkt eller en utnämnd brottsbekämpande myndighet i en annan medlemsstat ska lämna tillgänglig information, om informationen ska användas av mottagaren för att förebygga, upptäcka eller utreda brott. Enligt förslag i avsnitt 5.5.5 ska den nationella kontaktpunkten i vissa fall kunna vägra ett utlämnande. Det bör framgå av paragrafen att utlämnande inte ska ske om det finns skäl att vägra ett sådant.

5.5.2 Framställningar till de svenska behöriga brottsbekämpande myndigheterna

Förslag: På begäran av en nationell kontaktpunkt i en annan medlemsstat eller av en utländsk brottsbekämpande myndighet ska en svensk behörig brottsbekämpande myndighet lämna tillgänglig information som ska användas av mottagaren för att förebygga, upptäcka eller utreda brott.

Information ska inte lämnas om det finns skäl att vägra ett utlämnande.

Skälen för förslaget: En begäran om information kan även göras av en nationell kontaktpunkt i en medlemsstat direkt till en behörig brottsbekämpande myndighet i en annan medlemsstat (artikel 8.1). Enligt den svenska översättningen av artikel 8.2 kan även en brottsbekämpande myndighet i en medlemsstat begära information av ”en brottsbekämpande myndighet” i en annan medlemsstat. Av bland annat den engelska språkversionen av artikeln framgår emellertid att det ska vara fråga om ett informationsutbyte mellan de behöriga brottsbekämpande myndigheterna i de olika medlemsstaterna. I artikel 8.3 fastslås vidare att medlemsstaterna får tillåta att deras nationella kontaktpunkt eller deras ”behöriga brottsbekämpande myndigheter” avstår från att skicka kopior av framställningar eller information under vissa förutsättningar. Utformningen av artikel 8.3 talar för att den engelska språkversionen av artikel 8.2 är den korrekta. Den sistnämnda bestämmelsen ska därmed tolkas som att den rör informationsutbyte mellan behöriga brottsbekämpande myndigheter.

För informationsutbyte mellan de behöriga brottsbekämpande myndigheterna uppställer direktivet endast krav på att de nationella kontaktpunkterna som utgångspunkt ska få del av kopior av den information som tillhandahålls (artikel 8.2). Denna fråga behandlas i avsnitt 5.8. Det finns i övrigt ingen reglering av informationsutbytet. Det har därmed överlämnats till varje medlemsstat att närmare reglera detta.

Regleringen av de behöriga brottsbekämpande myndigheternas uppgiftslämnande bör så långt som möjligt vara i överensstämmelse med motsvarande bestämmelser som gäller för den nationella kontaktpunkten. Det bör därför framgå av förordningen att en svensk behörig brottsbekämpande myndighet, efter begäran av en nationell kontaktpunkt i en annan medlemsstat eller en utländsk brottsbekämpande myndighet, ska lämna ut tillgänglig information, om informationen ska användas av mottagaren för att förebygga, upptäcka eller utreda brott. Även de brottsbekämpande myndigheterna behöver ha en möjlighet att under vissa förutsättningar vägra ett utlämnande. I förordningen bör det därför anges att de behöriga brottsbekämpande myndigheterna endast ska lämna ut den begärda informationen om det inte finns skäl att vägra ett utlämnande.

5.5.3 Tidsfrister för att besvara en begäran om information

Förslag: En begäran ska besvaras så snart som möjligt och senast inom sju dagar efter mottagandet.

En brådskande begäran till den svenska nationella kontaktpunkten ska besvaras senast inom åtta timmar efter mottagandet om begäran rör direkt tillgänglig information och inom tre dagar efter mottagandet om den rör indirekt tillgänglig information.

Polismyndigheten ska få meddela ytterligare föreskrifter om beräkningen av tidsfristen.

Skälen för förslaget: Enligt artikel 5 i direktivet ska medlemsstaterna säkerställa att deras nationella kontaktpunkt tillhandahåller information så snart som möjligt och under alla omständigheter senast inom fastslagna tidsfrister. Vid brådskande framställningar som rör information i en databas som är direkt tillgänglig för den nationella kontaktpunkten ska informationen tillhandahållas inom

åtta timmar (a). Om det är fråga om brådskande framställningar som rör information som inte är direkt tillgänglig i en databas ska informationen tillhandahållas inom tre dagar (b). För övriga framställningar gäller sju dagar (c).

Tidsfristerna börjar löpa så snart framställan om information har tagits emot. Angivna tidsfrister gäller också för de framställningar som ska avslås (artikel 6.2). För att det ska vara möjligt för den nationella kontaktpunkten att veta vilka tidsfrister som gäller i ett enskilt fall ska den som begär informationen ange om begäran är brådskande (artikel 4). För att genomföra direktivet i dessa delar behöver tidsfristerna som den nationella kontaktpunkten ska rätta sig efter föras in i förordningen. Det bör också framgå att en begäran ska besvaras så snart som möjligt.

Som anges ovan finns inga närmare bestämmelser i direktivet om det informationsutbyte som ska ske direkt mellan de behöriga brottsbekämpande myndigheterna. För att främja ett effektivt informationsutbyte bör dock också dessa myndigheter, precis som i dag, ha en tidsfrist att förhålla sig till. Tidsfristen bör vara samma som gäller för sådana framställningar till den nationella kontaktpunkten som varken är brådskande eller avser ett allvarligt brott, alltså sju dagar efter mottagandet.

För att tydliggöra att tidsfristerna inte endast gäller när information ska tillhandahållas, utan också när framställan ska avslås bör det framgå att tidsfristerna gäller fram till dess att myndigheten besvarar en begäran om information.

Om en begäran behöver kompletteras för att den ska kunna behandlas finns i artikel 6.3 en skyldighet för den nationella kontaktpunkten att begära ett sådant klagörande (se vidare avsnitt 5.5.5). Tidsfristen för att tillhandahålla information upphör att gälla under tiden från det att medlemsstaten tar emot framställan om ett klagörande tills dess att det klagörande som har begärts tillhandahålls. Detta behöver inte framgå av förordningen. I stället bör det överlämnas till Polismyndigheten att meddela de föreskrifter som behövs för att uppfylla direktivet i denna del.

5.5.4 Tillhandahållande av information på eget initiativ från Sverige

Förslag: Den svenska nationella kontaktpunkten eller en svensk behörig brottsbekämpande myndighet får på eget initiativ lämna tillgänglig information till en nationell kontaktpunkt i en annan medlemsstat eller en utländsk brottsbekämpande myndighet, om det finns skäl att anta att informationen kan vara av betydelse för att medlemsstaten ska kunna förebygga, upptäcka eller utreda brott.

Om informationen rör ett allvarligt brott är den svenska nationella kontaktpunkten och de svenska behöriga brottsbekämpande myndigheterna skyldiga att lämna ut informationen på eget initiativ.

Information ska inte lämnas ut om det skulle ha funnits skäl att vägra ett utlämnande vid en begäran.

Skälen för förslaget

Direktivets bestämmelser om utlämnande på eget initiativ

I artikel 7 i informationsutbytesdirektivet regleras vad som gäller för tillhandahållande av information på eget initiativ. Enligt första punkten får medlemsstaterna på eget initiativ genom sin nationella kontaktpunkt eller sina behöriga brottsbekämpande myndigheter överlämna information som finns tillgänglig, om det föreligger objektiva skäl att anta att sådan information skulle kunna vara relevant för de andra medlemsstaterna i syfte att förebygga, upptäcka eller utreda brott. Denna bestämmelse är alltså fakultativ.

I samma artikel finns också en tvingande bestämmelse som innebär att de nationella kontaktpunkterna eller de behöriga brottsbekämpande myndigheterna på eget initiativ ska tillhandahålla tillgänglig information om det föreligger objektiva skäl att anta att sådan information skulle kunna vara relevant för de andra medlemsstaterna i syfte att förebygga, upptäcka eller utreda allvarliga brott (punkt 2). Någon sådan skyldighet finns dock inte om den nationella rätten kräver ett rättsligt tillstånd som har avslagits eller om det finns skäl att anta att ett tillhandahållande skulle strida mot de intressen som framgår av artikel 6 f. I den sistnämnda artikeln nämns

väsentliga nationella säkerhetsintressen, en positiv utgång av en pågående brottsutredning, en enskild persons säkerhet och en juridisk persons skyddade viktiga intresse.

Uttrycket allvarligt brott träffar enligt direktivet ett brott som avses i artikel 2.2 i rådets rambeslut 2002/584/RIF av den 13 juni 2002 om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna och ett brott som avses i artikel 3.1 eller 3.2 i Europolförordningen.

När ska utlämnande ske på eget initiativ?

I rambeslutet finns endast en skyldighet att tillhandahålla information på eget initiativ när det är fråga om ett allvarligt brott. En bestämmelse med motsvarande innehåll har införts i förordningen om förenklat uppgiftsutbyte (4 §). Den i direktivet föreskrivna möjligheten att tillhandahålla information på eget initiativ oavsett brottets allvar har alltså ingen motsvarighet i rambeslutet. Frågan är om det finns skäl för att införa en bestämmelse med sådant innehåll i FIPS.

En bestämmelse som innebär att information om andra brott än allvarliga brott får lämnas ut innebär att myndigheterna får ett enklare och tydligare stöd för att lämna ut information som omfattas av sekretess. I dag måste det i varje enskilt fall göras en bedömning av om ett utlämnande skulle ha fått ske till en svensk myndighet i motsvarade fall och om utlämnandet är förenligt med svenska intressen (se bland annat 8 kap. 3 § OSL). En utökad möjlighet att lämna ut information skulle också kunna stärka brottsbekämpningen, särskilt i de fall det rör sig om brott som är en del av en systematisk eller organiserad gränsöverskridande brottslighet. Det bör även beaktas att samma slags information kan lämnas ut efter begäran.

Sammantaget görs bedömningen att det i FIPS bör införas en möjlighet, men inte en skyldighet, att lämna information på eget initiativ även i de fall då det rör sig om brott som inte räknas som ett allvarligt brott enligt direktivet. Vilka uppgifter som bör lämnas ut med stöd av bestämmelsen får avgöras av de berörda myndigheterna utifrån omständigheterna i det enskilda fallet. Ett utlämnande bör dock endast ske om det inte skulle ha funnits skäl att vägra ett utlämnande om informationen i stället hade begärts av en annan

medlemsstat. Under vilka förhållanden ett utlämnande kan vägras behandlas i nästa avsnitt.

Det bör framgå av förordningen att skyldigheten att tillhandahålla information på eget initiativ gäller när det är fråga om ett sådant allvarligt brott som avses i direktivet. Det bör också tydliggöras att skyldigheten inte gäller i den mån det är fråga om sådana skäl som anges i artikel 6.1 f i direktivet, se vidare nästa avsnitt.

5.5.5 När ska information inte lämnas ut?

Förslag: Information ska inte lämnas ut om det finns skäl att anta att ett utlämnande skulle kunna

1. inverka skadligt på Sveriges säkerhet,
2. skada en pågående förundersökning,
3. riskera en fysisk persons säkerhet, eller
4. i onödan skada en juridisk persons säkerhet.

Information ska inte heller lämnas ut på eget initiativ om det rör ett brott som inte är ett allvarligt brott, eller efter en begäran, om

1. ett utlämnande av informationen skulle stå i strid med de krav som gäller för personuppgiftsbehandlingen, eller
2. informationen har tagits emot från ett annat land som inte har samtyckt till att den lämnas vidare.

Den svenska nationella kontaktpunkten ska också avslå en begäran om information som inte uppfyller de krav som följer av artikel 4 i direktivet.

En begäran om information får också avslås om den avser information om en gärning som inte motsvarar ett brott i Sverige eller som motsvarar ett brott för vilket svensk rätt föreskriver högst ett års fängelse.

En begäran som är oklar får avslås först sedan ett klagörande har begärts.

Skälen för förslaget

Vägransgrunder enligt direktivet

I artikel 6 i direktivet regleras på ett uttömmande och detaljerat sätt den nationella kontaktpunktens möjligheter att avslå en begäran om information. Avslag ska motiveras och meddelas inom de tider som gäller för svar (artikel 6.2). I artikeln anges också att ett avslag endast ska påverka den del av den begärda informationen som skälen för avslaget träffar och inte skyldigheten att tillhandahålla resterande del av informationen (artikel 6.1 h). Vidare anges att medlemsstaterna i förekommande fall också ska säkerställa att deras nationella kontaktpunkt omedelbart begär de klagöranden eller specifikationer som krävs för att behandla en framställan som annars skulle behöva avslås och vilka tidsfrister som gäller om sådant förtydligande begärs (artikel 6.3).

Det finns ingen artikel i direktivet motsvarande artikel 6 som träffar de behöriga brottsbekämpande myndigheterna. Det har överlämnats till medlemsstaterna att närmare reglera det informationsutbyte som ska ske mellan sådana myndigheter. Det är angeläget att det finns möjligheter även för de behöriga brottsbekämpande myndigheterna att under vissa förutsättningar vägra ett utlämnande. Grunderna för att vägra utlämnande av information bör så långt som möjligt vara samma som för den nationella kontaktpunkten.

De vägransgrunder som anges i artikel 6 är fakultativa och det är därmed upp till varje medlemsstat att avgöra om och i vilken utsträckning de ska genomföras i nationell rätt. Som utgångspunkt bör det svenska regelverket utformas så att myndigheterna i största möjliga utsträckning bistår brottsbekämpande myndigheter i andra medlemsländer. Vid utformningen av det svenska regelverket måste det även beaktas att kraven som ställs upp för att utländska brottsbekämpande myndigheter ska få del av information inte får vara strängare än motsvarande krav för svenska myndigheter (artikel 3 b).

Det bör uttryckligen framgå av förordningen i vilka situationer den nationella kontaktpunkten och de behöriga brottsbekämpande myndigheterna har rätt respektive skyldighet att avslå en begäran om information. De begrepp som förekommer i direktivet och som förs in den svenska förordningen bör dock inte tolkas eller förtydligas på ett sätt som riskerar att ge dem en annan innebörd här än i andra medlemsstater.

Vilka skyldigheter och möjligheter att vägra ett utlämnande bör finnas enligt förordningen?

I vissa situationer bör det vara obligatoriskt för den nationella kontaktpunkten och de behöriga brottsbekämpande myndigheterna att avslå en begäran om information även om direktivet inte kräver det. Så bör vara fallet när det är fråga om skyddsvärda och viktiga intressen och när möjligheten att vägra motsvarar en skyldighet att iaktta ett visst intresse i enlighet med direktivet eller någon annan relevant författning.

I direktivet finns en möjlighet att vägra ett utlämnande om utlämnandet av den begärda informationen skulle strida mot eller skada väsentliga nationella säkerhetsintressen eller äventyra en positiv utgång av en pågående brottsutredning eller en enskild persons säkerhet eller i onödan skada en juridisk persons skyddade viktiga intressen (artikel 6 f i–iii). Omständigheter av detta slag bör utgöra obligatoriska vägransgrunder. Vidare bör sådana omständigheter innebära att information inte i något fall lämnas ut på eget initiativ (se föregående avsnitt och artikel 7).

Någon vägledning kring vad som avses med väsentliga säkerhetsintressen ges inte i informationsutbytesdirektivet. Begreppet förekommer också i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) och ger där medlemsstaterna ett visst utrymme att göra undantag från den övriga EU-rätten när det är påkallat av väsentliga säkerhetsintressen (artikel 346). Bestämmelsen har en allmän räckvidd och gäller även utanför försvarsområdet.

Begreppet har behandlats i flera svenska lagstiftningsärenden men saknar enhetlig innebörd (SOU 2022:24 s 197). I lagen (2017:1000) om en europeisk utredningsorder översattes begreppet till "Sveriges säkerhet" (prop. 2016/17:218 s 145 f.) Detta begrepp bör även användas i detta sammanhang (se vidare prop. 2017/18:89, prop. 2020/21:13, prop. 2020/21:194 och prop. 2022/23:116).

I informationsutbytesdirektivet ges inte heller någon vägledning kring vad som avses med att ett utlämnande får vägras om det i onödan skulle skada en juridisk persons skyddade viktiga intressen. Det borde närmast röra sig om exempelvis sådana företags-hemligheter som rör affärs- eller driftsförhållanden och vars röjande kan medföra skada i konkurrenshänseende. Ett utlämnande av sådan information kan anses ske i onödan om intresset av att uppgiften

lämnas ut inte överväger den skada som det innebär för den juridiska personen.

En annan avslagsgrund som räknas upp i direktivet och som bör regleras i förordningen är den situationen då den begärda informationen har erhållits från en annan medlemsstat eller ett tredjeland och den medlemsstaten eller det tredjelandet inte har samtyckt till vidarebefordran av informationen (artikel 6 h). I enlighet med principen om äganderätt till uppgifter är medlemsstaterna skyldiga att säkerställa att information som en gång erhållits på detta sätt endast lämnas vidare med samtycke. Denna vägransgrund behöver därför också göras obligatorisk.

Direktivet föreskriver också en möjlighet att avslå en begäran om framställningen inte uppfyller kraven i artikel 4 eller om utlämnande av den begärda informationen skulle stå i strid med de krav som gäller för behandlingen av personuppgifter (artikel 6.1 b, d och e). Det innebär bland annat att en begäran som innehåller felaktig, ofullständig eller inaktuell information och därmed inte kan tillhandahållas i enlighet med tillämpliga dataskyddsregler ska avslås. Vidare ska en begäran avslås om den begärda informationen utgörs av andra personuppgifter än de som ingår i de tillåtna kategorierna av personuppgifter som räknas upp i avsnitt B i bilaga II till Europolförordningen (artikel 10 b.). Exempel på sådana tillåtna kategorier av personuppgifter är uppgifter om misstänkta personer, personer som utsatts för ett aktuellt brott eller personer som kan lämna uppgifter om de aktuella brotten.

I artikel 4 finns bestämmelser om vilka grundläggande krav som gäller för att begära information från en nationell kontaktpunkt. Medlemsstaterna ska bland annat säkerställa att framställningar om information till en kontaktpunkt i en annan medlemsstat endast görs om det föreligger objektiva skäl att anta att den begärda informationen är nödvändig och proportionerlig för att förebygga, upptäcka eller utreda brott. Vid bedömningen av om en framställan uppfyller kraven i artikel 4 ska tillbörlig aktsamhet iakttas.

Det bör vara obligatoriskt för den nationella kontaktpunkten att avslå en begäran om information, om begäran inte uppfyller kraven i artikel 4. Eftersom det inte ställs upp något krav i direktivet på hur en begäran till en behörig brottsbekämpande myndighet ska utformas bör det inte införas en motsvarande vägransgrund för de behöriga brottsbekämpande myndigheterna. Både den nationella kontaktpunkten och de brottsbekämpande myndigheterna bör dock

vara skyldiga att vägra ett utlämnande om det skulle stå i strid med de krav som gäller för behandlingen av personuppgifter att lämna ut informationen.

Det bör som i dag finnas en möjlighet för den nationella kontaktpunkten och de behöriga brottsbekämpande myndigheterna att avslå en begäran om information om framställan avser en gärning som inte motsvarar ett brott i Sverige eller ett brott där påföljden i svensk rätt är högst ett års fängelse (artikel 6 g). Det saknas emellertid fortsatt skäl att göra en sådan vägransgrund tvingande (jfr 5 § andra stycket förordningen om förenklat uppgiftsutbyte).

Det finns också andra bestämmelser i direktivet som kan anses utgöra vägransgrunder. I artikel 1.3 c fastslås till exempel att direktivet inte innebär någon skyldighet att tillhandahålla de behöriga brottsbekämpande myndigheterna i en annan medlemsstat information som ska användas som bevisning i rättsliga förfaranden. I Sverige gäller dock principen om fri bevisprövning, vilket innebär att i princip all sorts bevisning får åberopas. Eftersom direktivet föreskriver en skyldighet att behandla utländska brottsbekämpande myndigheter likvärdigt med svenska bör det inte införas en möjlighet att vägra utlämnande av information endast med hänvisning till att informationen ska användas som bevis. I sammanhanget kan det noteras att informationsutbytesdirektivet reglerar polisärt informationsutbyte. Inhämtande av information som bevis inom ramen för en förundersökning ska i stället ske med stöd av Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/41/EU av den 3 april 2014 om en europeisk utredningsorder på det straffrättsliga området och, för svensk del, lagen om en europeisk utredningsorder.

I direktivet finns också en möjlighet att avslå en begäran om information om den begärda informationen inte finns tillgänglig (artikel 6.1 a). Det saknas dock skäl att införa en sådan vägransgrund eftersom endast tillgängliga uppgifter omfattas av informationsutbytet. Det saknas vidare skäl att införa en vägransgrund för det fall den begärda informationen måste inhämtas genom tvångsmedel, eftersom sådan information inte är att betrakta som tillgänglig och direktivet inte föreskriver någon skyldighet att tillhandahålla information som behöver inhämtas på detta sätt (artiklarna 2.5–7 och 3 a).

Den nationella kontaktpunkten är endast skyldig att besvara förfrågningar från de myndigheter som har behörighet att framställa en begäran, alltså andra nationella kontaktpunkter och utländska

utnämnda behöriga brottsbekämpande myndigheter. Detta behöver inte regleras särskilt som en avslagsgrund.

Som nämns ovan får en begäran inte avslås av den nationella kontaktpunkten om ett avslag kan undvikas genom att det begärs ett klagörande (se artikel 6.3). Skyldigheten att omedelbart begära en komplettering vid oklarheter innebär en begränsning av när ett avslag får meddelas. Det bör därför framgå av förordningen att en begäran som är oklar får avslås först sedan ett klagörande har begärts. För att främja ett effektivt informationsutbyte mellan de brottsbekämpande myndigheterna inom EU bör skyldigheten också gälla för de svenska behöriga brottsbekämpande myndigheterna. Närmare föreskrifter om när ett klagörande ska begäras bör meddelas av Polismyndigheten inom ramen för det bemyndigande som behandlas i avsnitt 5.1.

Polismyndigheten föreslås i avsnitt 5.5.3 få rätt att meddela ytterligare föreskrifter om hur tidsfristerna för svar på en begäran ska beräknas. Det bör överlämnas till Polismyndigheten att även meddela föreskrifter om de närmare formerna för när och hur avslagsbeslut i enlighet med artikel 6 ska meddelas (se avsnitt 5.1).

5.6 Svenska myndigheters begäran om information

5.6.1 Den svenska nationella kontaktpunktens möjligheter att begära information

Förslag: Den svenska nationella kontaktpunkten ska få begära information från en nationell kontaktpunkt i en annan medlemsstat eller en utländsk brottsbekämpande myndighet, om det finns skäl att anta att det i den medlemsstaten finns tillgänglig information som är nödvändig för att upptäcka, förebygga eller utreda brott.

Polismyndigheten ska få meddela ytterligare föreskrifter om innehållet i en begäran som skickas till en nationell kontaktpunkt i en annan medlemsstat.

Skälen för förslaget: Det är endast nationella kontaktpunkter och utnämnda behöriga brottsbekämpande myndigheter som får begära information från andra medlemsstaters nationella kontaktpunkter (artikel 4.1). I avsnitt 5.3.2 görs bedömningen att det inte bör ske

något utpekande av utnämnda behöriga brottsbekämpande myndigheter för svensk räkning. Detta ställningstagande innebär att det endast är den svenska nationella kontaktpunkten som får begära information av de nationella kontaktpunkterna i andra medlemsländer.

Av artikel 4.3 följer att framställningar om information får över-sändas till den nationella kontaktpunkten i en annan medlemsstat endast om det finns objektiva skäl att anta dels att den begärda informationen är nödvändig och proportionerlig för ett adekvat och snabbt informationsutbyte i syfte att förebygga, upptäcka och utreda brott, dels att den begärda informationen finns tillgänglig för den andra medlemsstaten.

Framställningar till de nationella kontaktpunkterna ska enligt artikel 4.5 innehålla alla nödvändiga detaljer för att de ska kunna behandlas på ett lämpligt och snabbt sätt. I artikeln anges vilka uppgifter framställningarna åtminstone måste innehålla. Framställningarna ska bland annat inkludera en specifikation av den begärda informationen som är så utförlig som rimligen är möjligt utifrån rådande omständigheter, en beskrivning av i vilket syfte informationen begärs och objektiva skäl till att det kan antas att informationen finns tillgänglig hos den anmodade medlemsstaten. Av framställan ska det också framgå huruvida framställan är brådskande och, om så är fallet, skälen till att den är brådskande (artikel 4.4 och 4.5 e).

En begäran ska anses brådskande när det, med hänsyn till alla relevanta sakförhållanden och omständigheter i det aktuella fallet, finns objektiva skäl att anta att den begärda informationen uppfyller ett eller flera av vissa angivna kriterier. Dessa kriterier är bland annat att informationen är avgörande för att avvärja ett omedelbart och allvarligt hot mot den allmänna säkerheten i en medlemsstat eller att informationen löper en överhängande risk att förlora betydelse om den inte tillhandahålls omgående och den anses vara viktig för att förebygga, upptäcka eller utreda brott.

Den nationella kontaktpunkten får också vända sig direkt till en behörig brottsbekämpande myndighet i en annan medlemsstat med en begäran om information (artikel 8). Det har överlämnats till medlemsländerna att reglera de närmare förutsättningar för detta informationsutbyte. En begäran till en behörig brottsbekämpande myndighet i en annan medlemsstat bör kunna göras under samma förutsättningar som en begäran till en nationell kontaktpunkt. I

förordningen bör det därför anges att den svenska nationella kontaktpunkten får begära att få ta del av information från en nationell kontaktpunkt i en annan medlemsstat eller en utländsk brottsbekämpande myndighet, om det finns skäl att anta att det i den medlemsstaten finns tillgänglig information som är nödvändig för att upptäcka, förebygga eller utreda brott. Att en framställan endast ska göras när det är nödvändigt får också anses innefatta att åtgärden ska stå i proportion till syftet med åtgärden.

Det bör framgå vilka särskilda formkrav som ska gälla för en framställan till en nationell kontaktpunkt i en annan medlemsstat. Formkraven bör av lämplighetsskäl regleras på annan nivå än i förordning. Det bör därför överlämnas till Polismyndigheten att meddela ytterligare föreskrifter om vad en sådan begäran ska innehålla för att uppfylla direktivets krav i denna del.

5.6.2 De svenska behöriga brottsbekämpande myndigheternas möjligheter att begära information

Förslag: En svensk behörig brottsbekämpande myndighet ska få begära information från en utländsk brottsbekämpande myndighet, om det finns skäl att anta att det i den medlemsstaten finns tillgänglig information som är nödvändig för att upptäcka, förebygga eller utreda brott.

Skälen för förslaget: Vid sidan av det informationsutbyte som ska ske genom medlemsstaternas nationella kontaktpunkter kommer det också att vara möjligt för de behöriga brottsbekämpande myndigheterna att utbyta information sinsemellan. I direktivet uppställs endast ett fåtal grundläggande villkor för detta slags informationsutbyte. Det har i övrigt överlämnats till medlemsländerna att reglera informationsutbytet.

De myndigheter som föreslås pekas ut som svenska behöriga brottsbekämpande myndigheter kan i dag begära information från en annan medlemsstat, om de anser att det finns skäl att anta att det i medlemsstaten finns tillgängliga uppgifter som behövs för att upptäcka, förebygga eller utreda brott (10 § förordningen om förenklat uppgiftsutbyte). De behöriga brottsbekämpande myndigheterna bör dock, i likhet med den nationella kontaktpunkten, endast få begära information om informationen är

nödvändig för att uppnå direktivets syften. I förordningen bör det därför anges att en svensk behörig brottsbekämpande myndighet får begära att få ta del av information från en utländsk brottsbekämpande myndighet, om det finns skäl att anta att det i den medlemsstaten finns tillgänglig information som är nödvändig för att upptäcka, förebygga eller utreda brott.

5.7 Användningsbegränsningar och villkor

Bedömning: Det behöver inte införas några bestämmelser om användningsbegränsningar och villkor för uppgifternas användning.

Skälen för bedömningen

Bestämmelser om användningsbegränsningar i svensk rätt

I svensk rätt finns bestämmelser om så kallade användningsbegränsningar. Dessa bestämmelser gör det möjligt för svenska myndigheter att följa villkor som utländska myndigheter eller internationella organisationer har ställt upp för ett informationsutbyte, oavsett vad som annars skulle ha gällt enligt svensk rätt. Bestämmelser om användningsbegränsning finns i bland annat lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål, lagen (2000:1219) om internationellt tullsamarbete, lagen (2003:1174) om vissa former av internationellt samarbete i brottsutredningar och i 6 kap. 3 § LIPS.

Lagen om internationellt tullsamarbete reglerar bland annat Tullverkets, polisens och Kustbevakningens samarbete med och utbyte av uppgifter med utländska tullmyndigheter. Enligt 4 kap. 2 § den lagen ska svenska myndigheter, om en behörig svensk myndighet vid tillämpning av lagen har tagit emot uppgifter eller bevisning från en annan stat enligt en sådan internationell överenskommelse som avses i 1 kap. 1 § samma lag och som innehåller villkor som begränsar möjligheten att använda uppgifterna, följa villkoren oavsett vad som annars är föreskrivet i lag eller annan författning.

Bestämmelsen om användningsbegränsning i 6 kap. 3 § LIPS är generellt tillämplig (se bland annat prop. 2016/17:139 s. 41 och 86).

Om en svensk myndighet har fått uppgifter eller bevisning från en annan stat för att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet, utreda brott eller upprätthålla allmän ordning och säkerhet, ska svenska myndigheter enligt paragrafen följa villkor som begränsar möjligheten att använda uppgifterna eller bevisningen, om villkoren gäller på grund av en överenskommelse med den andra staten eller en mellanfolklig organisation. Detta gäller oavsett vad som är föreskrivet i lag eller annan författning.

Det finns också kompletterande bestämmelser om användningsbegränsningar i brottsdatalagen (2018:1177) (se prop. 2017/18:232 s. 396 f. och prop. 2021/22:172 s. 61 f.). Om en svensk behörig myndighet har fått personuppgifter från en annan medlemsstat eller ett EU-organ och det finns villkor som begränsar möjligheten att använda uppgifterna, ska svenska myndigheter enligt 2 kap. 20 a § den lagen följa villkoren oavsett vad som är föreskrivet i lag eller annan författning. Av 8 kap. 9 § samma lag framgår också att användningsbegränsningar ska följas om personuppgifter har erhållits från ett tredjeland eller en internationell organisation.

Behövs en ny bestämmelse till följd av direktivet?

När rambeslutet införlivades i svensk rätt konstaterades det att de bestämmelser som finns i svensk rätt om användningsbegränsningar är tillräckliga för att uppfylla förpliktelseerna i rambeslutet. För att underlätta tillämpningen infördes dock en hänvisning till bestämmelserna om användningsbegränsningar i 4 kap. 2 § lagen om internationellt tullsamarbete och motsvarigheten till dagens 6 kap. 3 § LIPS i förordningen om förenklat uppgiftsutbyte (se 11 § förordningen). I enlighet med rambeslutet infördes vidare en bestämmelse i förordningen om förenklat uppgiftsutbyte som innebär en skyldighet för svenska brottsbekämpande myndigheter som har tagit emot uppgifter från en utländsk brottsbekämpande myndighet att efter begäran från den myndigheten lämna upplysningar om hur uppgifterna har använts (12 §).

Även direktivet innehåller bestämmelser som innebär vissa begränsningar i myndigheternas möjligheter att använda den mottagna informationen. I direktivet anges principen om äganderätt till uppgifter som en av de grundläggande principerna för informationsutbytet. Principen går ut på att begärd information som

ursprungligen har erhållits från en annan medlemsstat eller ett tredjeland endast får vidareförmedlas med samtycke från den som ursprungligen lämnade uppgifterna, och i enlighet med de villkor som fastställs för deras användning (artikel 3 d).

Enligt direktivet är det också tillåtet att vägra ett tillhandahållande om den begärda informationen ursprungligen erhöles från en annan medlemsstat eller ett tredjeland och den medlemsstaten eller det tredjelandet inte har samtyckt till tillhandahållet av informationen (artikel 6.1 h), se vidare om vägransgrunder i avsnitt 5.5.5. En medlemsstat har inte heller rätt att använda mottagen information som bevis i rättsliga förfaranden. Den medlemsstat som har tillhandahållit informationen får dock godkänna sådan användning (artikel 1.4).

De redovisade bestämmelserna om användningsbegränsningar i lagen om internationellt tullsamarbete, LIPS och brottsdatalagen är tillämpliga på sådant informationsutbyte som regleras i direktivet. Direktivets krav om att villkor som begränsar uppgifternas användning ska respekteras är därför uppfyllt. För det fall det saknas samtycke till att vidareförmedla uppgifter som ursprungligen har erhållits från en annan medlemsstat eller ett tredjeland finns också grund för att avslå en begäran om information (se artikel 6.1h och avsnitt 5.5.5). I och med att regleringen som styr informationsutbytet föreslås föras in i FIPS finns inget behov av en upplysningsbestämmelse som tydliggör att bestämmelser om skyldighet att följa användningsbegränsande villkor finns i annan lagstiftning. Sammanfattningsvis krävs inga författningsändringar i denna del för att genomföra direktivet.

Möjligheter att ställa upp villkor vid internationellt uppgiftsutlämnande

I 6 kap. 4 § LIPS finns en generellt tillämplig bestämmelse om möjligheten att ställa upp villkor vid internationellt uppgiftsutlämnande (se prop. 2009/10:177 s. 13 och prop. 2016/17:139 s. 41). Av bestämmelsen framgår att en svensk brottsbekämpande myndighet i enskilda fall får ställa upp villkor som begränsar möjligheten att använda uppgifter eller bevisning som har lämnats till en annan stat eller en mellanfolklig organisation, om det krävs med hänsyn till enskildas rätt eller från allmän synpunkt. Sådana

villkor får inte strida mot en internationell överenskommelse som är bindande för Sverige. Bestämmelsen är avsedd att tillämpas restriktivt i de fall överenskommelser tillåter att informationsutbytet begränsas genom villkor för användningen (prop. 2009/10:177 s. 13).

Det finns också en möjlighet att ställa upp villkor enligt 8 kap. 10 § brottsdatalagen. Av bestämmelsen framgår att en svensk myndighet vid överföring till ett tredjeland eller en internationell organisation i ett enskilt fall får ställa upp villkor som begränsar möjligheten att använda uppgifterna, om det krävs med hänsyn till den enskildes rätt eller från allmän synpunkt. Villkor som meddelas med stöd av paragrafen kan bland annat innebära att information inte får användas som bevisning eller spridas vidare utan en underrättelse om detta.

Behövs en ny bestämmelse om villkor till följd av direktivet?

I direktivet finns, till skillnad från i rambeslutet, ingen uttrycklig bestämmelse om möjligheten att ställa upp villkor för informationsutbytet. Enligt principen om äganderätt till information får information som en gång har tagits emot från en annan medlemsstat eller ett tredjeland dock endast föras vidare efter samtycke och i enlighet med fastställda villkor för dess användning (artikel 3 d och skäl 15 i direktivet). Principen innebär att svenska brottsbekämpande myndigheter har möjlighet att förena ett tillhållande med villkor för användningen. En sådan möjlighet finns redan i svensk rätt. Någon ny bestämmelse behöver därför inte införas för att genomföra direktivet.

Det kan finnas behov för svenska behöriga brottsbekämpande myndigheter att ställa upp villkor för informationens användning både när uppgifter överförs till en annan medlemsstat och när de översänds till Europol. Villkor kan till exempel krävas om det samtidigt pågår en brottsutredning eller bedrivs underrättelseverksamhet som riskerar att skadas om informationen används före en viss tidpunkt. Det kan också vara fråga om att ställa upp villkor om att uppgifterna får användas i en förundersökning eller som bevis i en rättegång endast beträffande viss brottslighet eller att viss sekretess ska gälla för uppgifterna även i den mottagande staten. I enlighet med direktivets princip om likvärdig tillgång till

information och 2 kap. 20 § brottsdatalagen får det dock inte ställas upp villkor som innebär att utländska brottsbekämpande myndigheter behandlas strängare än svenska myndigheter. Användningsbegränsande villkor bör därför endast ställas upp i förhållande till de utländska myndigheterna i den utsträckning samma villkor hade ställts upp i förhållande till en svensk motsvarande myndighet.

5.8 Kopior till de nationella kontaktpunkterna

Förslag: Vid utlämnande av information och vid begäran om information ska en kopia av informationen eller begäran skickas till den svenska nationella kontaktpunkten eller en nationell kontaktpunkt i en annan medlemsstat enligt vad som följer av informationsutbytesdirektivet.

Skälen för förslaget: För att de nationella kontaktpunkterna ska kunna fullgöra sin samordnande roll ställer direktivet krav på att kontaktpunkterna ska underrättas om det informationsutbyte som sker med det egna landet. De nationella kontaktpunkterna ska underrättas om informationsutbytet genom att de får kopior både av de framställningar om information som görs till andra länder och av den information som lämnas ut till en annan medlemsstat efter en begäran eller på eget initiativ.

När en nationell kontaktpunkt lämnar information till en utnämnd brottsbekämpande myndighet i en annan medlemsstat ska en kopia skickas till den mottagande medlemsstatens nationella kontaktpunkt (artikel 5.3). Detta gäller också när en nationell kontaktpunkt på eget initiativ lämnar ut information till en behörig brottsbekämpande myndighet (artikel 7.3). När en behörig brottsbekämpande myndighet lämnar information på eget initiativ ska en kopia av informationen skickas dels till den egna nationella kontaktpunkten, dels till den nationella kontaktpunkten i den mottagande medlemsstaten om det är lämpligt (artikel 7.3). De behöriga brottsbekämpande myndigheterna ska också skicka en kopia på den information som lämnas ut efter begäran. Om information skickas till en nationell kontaktpunkt i en annan medlemsstat, ska informationen samtidigt skickas till den egna nationella kontaktpunkten (artikel 8.1). Är den begärande parten i stället en behörig brottsbekämpande myndighet i en annan

medlemsstat ska en kopia av informationen skickas både till den egna nationella kontaktpunkten och till den nationella kontaktpunkten i den mottagande medlemsstaten (artikel 8.2).

Direktivet innehåller också flera bestämmelser som innebär att en kopia av begäran om information ska skickas till de nationella kontaktpunkterna (artiklarna 4.1 och 8.1). När en utnämnd brottsbekämpande myndighet skickar en begäran om information till en nationell kontaktpunkt i en annan medlemsstat ska en kopia av begäran samtidigt skickas till den egna kontaktpunkten (artikel 4.1). När den nationella kontaktpunkten översänder en begäran direkt till en behörig brottsbekämpande myndighet i en annan medlemsstat ska en kopia av begäran samtidigt skickas till den enda kontaktpunkten i den mottagande medlemsstaten (artikel 8.1). Om det är en behörig brottsbekämpande myndighet som översänder en framställan till en behörig brottsbekämpande myndighet i en annan medlemsstat, ska begäran skickas med kopia både till den egna nationella kontaktpunkten och till den nationella kontaktpunkten i den andra medlemsstaten.

I direktivet finns ett antal undantagsbestämmelser som innebär att kopior inte behöver skickas till de nationella kontaktpunkterna. Medlemsstaterna får enligt direktivet tillåta att den nationella kontaktpunkten och de brottsbekämpande myndigheterna inte översänder en kopia till en nationell kontaktpunkt, om det skulle äventyra en pågående, mycket känslig utredning för vilken informationsbehandlingen kräver en lämplig konfidentialitetsnivå, terrorismärenden som inte inbegriper nöd- eller krishanteringssituationer eller en enskild persons säkerhet (artiklarna 4.2, 5.3, 7.4 och 8.3).

Det finns inget behov av att i svensk rätt reglera vad som ska gälla för kopior när en utnämnd brottsbekämpande myndighet skickar en begäran om information till en kontaktpunkt i en annan medlemsstat (artikel 4). Det bör dock framgå av förordningen när kopior i andra fall ska skickas till de nationella kontaktpunkterna i andra medlemsstater och när det inte behövs. Detta görs lämpligen genom en hänvisning till de nämnda artiklarna i direktivet.

5.9 Språk för informationsutbytet

Förslag: En begäran om information och information som lämnas på eget initiativ ska översändas på något av de språk som finns uppförda på den mottagande medlemsstatens språkförteckning.

En begäran om information ska besvaras på det språk som begäran översändes på.

Skälen för förslaget: För att uppnå målet att underlätta och säkerställa adekvata och snabba informationsutbyten mellan medlemsstaterna har det i direktivet införts bestämmelser om vilket språk som ska användas vid informationsutbytet.

En begäran till en nationell kontaktpunkt ska göras på ett av de språk som finns uppfört på den språkförteckning som varje medlemsstat ska upprätta i enlighet med artikel 11 (artikel 4.6). En begäran ska sedan besvaras av den nationella kontaktpunkten på det språk som begäran om information översändes på (artikel 5.3). Detta gäller för all kommunikation som äger rum efter att en framställan har tagits emot av den nationella kontaktpunkten, därmed också för ett svar om att det krävs klagoranden eller om att framställan avslås (artikel 6.4). I direktivet är det också reglerat att information som lämnas på eget initiativ ska överföras på ett av de språk som finns uppfört på den mottagande medlemsstatens språkförteckning (artikel 7.3). Detta gäller inte bara när information lämnas av den nationella kontaktpunkten utan också när avsändaren är en behörig brottsbekämpande myndighet. De krav som direktivet ställer upp avseende språk behöver komma till uttryck i förordningen.

Det finns inga bestämmelser i direktivet om på vilket språk en framställan till en behörig brottsbekämpande myndighet ska göras. För att främja ett effektivt informationsutbyte också beträffande detta informationsutbyte finns det skäl att föreskriva att också de behöriga brottsbekämpande myndigheterna ska göra en begäran om information på något av de språk som finns angivna på den språkförteckning som har upprättats.

5.10 Sekretess och personuppgiftsreglering

5.10.1 Ingen ny sekretessbestämmelse behövs

Bedömning: Någon ytterligare sekretessreglering behöver inte införas.

Skälen för bedömningen

Det behövs ingen ny sekretessbrytande bestämmelse

Att en begärd uppgift omfattas av sekretess utgör inte någon grund för att vägra ett utlämnande. Tvärtom förutsätter direktivet, precis som rambeslutet, att berörda myndigheter kan lämna ut information till utländska behöriga brottsbekämpande myndigheter och till Europol utan hinder av sekretess.

Sekretess innebär bland annat ett förbud att röja en uppgift muntligen eller genom ett utlämnande av uppgiften på annat sätt. För att en uppgift som omfattas av sekretess ska kunna lämnas ut krävs därför en tillämplig sekretessbrytande bestämmelse. De grundläggande förutsättningarna för en svensk myndighet att lämna ut sekretessbelagda uppgifter till utländska aktörer regleras i 8 kap. 3 § OSL. Som utgångspunkt får en uppgift som omfattas av sekretess inte röjas för en utländsk myndighet eller en mellanfolklig organisation. Enligt bestämmelsen får dock en sekretessbelagd uppgift lämnas ut i två situationer. Den ena är när utlämnandet sker i enlighet med en särskild föreskrift i lag eller förordning (punkt 1). En uttrycklig bestämmelse om att uppgifter som omfattas av sekretess får lämnas till en utländsk myndighet eller mellanfolklig organisation bryter alltså sekretessen. Den andra situationen är om uppgiften i motsvarande fall skulle få lämnas ut till en svensk myndighet och det står klart att det är förenligt med svenska intressen att uppgiften lämnas ut (punkt 2).

I 10 kap. OSL finns ett antal bestämmelser, bland annat 10 kap. 2, 24 och 27 §§ OSL, som reglerar när svenska myndigheter får lämna uppgifter till andra myndigheter. Bestämmelserna syftar till att hantera situationer där intresset av sekretess ställs mot ett annat intresse som bör ges företräde. Dessa bestämmelser är inte direkt

tillämpliga i förhållande till utländska myndigheter, men blir ändå aktuella genom 8 kap. 3 § 2 OSL.

Sekretessbrytande bestämmelser finns också i de brottsbekämpande myndigheternas registerförfattningar som utöver brottsdatalagen gäller för respektive myndighet. Sådana bestämmelser finns bland annat i 2 kap. 7 § polisens brottsdatalag och i 2 kap. 7 § lagen (2018:1694) om Tullverkets behandling av personuppgifter inom brottsdatalagens område. Bestämmelserna är snarlika varandra och medger att sekretessbelagda uppgifter lämnas till Europol och till vissa uppräknade utländska myndigheter, om det är förenligt med svenska intressen och mottagaren behöver uppgifterna i sin brottsbekämpande verksamhet. Vidare får uppgifter lämnas ut till en utländsk myndighet eller mellanfolklig organisation om utlämnandet följer av en internationell överenskommelse som Sverige har tillträtt efter riksdagens godkännande.

Vissa uppgifter är undantagna tillämpningsområdet för polisens brottsdatalag. För dessa uppgifter gäller i stället särskilda bestämmelser. Ett sådant exempel är uppgifter ur belastningsregistret. Av 11 § lagen om belastningsregister framgår att uppgifter får lämnas till en utländsk myndighet eller en mellanfolklig organisation bland annat om utlämnandet följer av en EU-rättsakt. Ett annat exempel på en specialreglering för vissa slags uppgifter är den som gäller uppgifter ur misstankeregistret. Av 9 och 10 §§ lagen (1998:621) om misstankeregister framgår att uppgifter dels får lämnas till en utländsk myndighet eller en mellanfolklig organisation, om utlämnandet följer av en internationell överenskommelse som Sverige efter riksdagens godkännande har tillträtt, dels efter begäran till en polis- eller åklagarmyndighet i en stat som är ansluten till Interpol, om det behövs för att myndigheten ska kunna förebygga, upptäcka, utreda eller beivra brott eller för ett utlänningsärende.

Direktivet föreskriver endast att utländska myndigheter ska få ta del av uppgifter i samma utsträckning som motsvarande nationella myndigheter. Det finns flera bestämmelser som möjliggör att uppgifter som omfattas av sekretess kan lämnas ut till utländska aktörer. Det behöver därför inte införas någon ytterligare bestämmelse för att möjliggöra att uppgifter som omfattas av sekretess ska kunna lämnas till utländska brottsbekämpande myndigheter och till Europol i enlighet med direktivet.

Det behövs inga nya bestämmelser om sekretess för mottagna uppgifter

I de fall information och underrättelser som tillhandahålls omfattas av sekretess förutsätter direktivet att den mottaganden staten säkerställer att sekretessen består. Detta följer av principen om konfidentialitet i artikel 3 d. Principen innebär att medlemsstaterna ska respektera varandras nationella regler om sekretess när de behandlar information som har markerats som konfidentiell och som tillhandahålls deras brottsbekämpande myndigheter, genom att säkerställa en liknande grad av sekretess i enlighet med nationella bestämmelser (skäl 15).

I det internationella straffrättsliga och polisära samarbetet är det ofta en given utgångspunkt att uppgifter som överförs mellan länder vid behov kan skyddas av sekretess. Otydliga sekretessbestämmelser i ett land som har tagit emot en uppgift riskerar att äventyra ett samarbete på det brottsbekämpande området eftersom ett utlämnande av uppgiften i vissa fall skulle kunna inverka negativt på en pågående brottsutredning i det land som lämnat över uppgifter (se prop. 2016/17:208 s. 37).

I offentlighets- och sekretesslagen finns bestämmelser om sekretess till skydd för det allmänna respektive för enskild i verksamhet som syftar till att förebygga eller beivra brott. De uppgifter som har tagits emot av en annan stat och som används i verksamheten hos de brottsbekämpande myndigheterna omfattas av den sekretess som skyddar uppgifter i svensk förundersökning och underrättelseverksamhet enligt 18 kap. 1–3 §§ och 35 kap. 1 § OSL. I 18 kap. 17 § OSL finns vidare en bestämmelse som tillgodoser intresset för utländska myndigheter att få sina brottsutredningar skyddade av sekretess när uppgifter har lämnats över till en svensk myndighet med anledning av en begäran om rättslig hjälp.

I de fall uppgifter från en utländsk aktör inte har något samband med den verksamhet som bedrivs av svenska brottsbekämpande myndigheter eller saknar betydelse för denna verksamhet finns också en bestämmelse som enbart tar sikte på att skydda den utländska brottsbekämpande myndighetens intresse av sekretess i 18 kap. 17 a § OSL. Enligt bestämmelsen gäller sekretess också hos brottsbekämpande myndigheter för uppgift som har lämnats av ett utländskt organ inom ramen för internationellt polisiärt samarbete i syfte att förebygga, uppdaga, utreda eller beivra brott, om det kan antas att en förutsättning för att uppgiften lämnades var att den inte

skulle röjas. Med utländskt organ avses till exempel utländska brottsbekämpande myndigheter och mellanfolkliga organisationer inklusive EU-organ. Eftersom det inom internationellt polisiärt samarbete ofta förutsätts att känsliga uppgifter kan skyddas i den andra staten innebär skaderekvisitet att det råder en presumtion för sekretess (se vidare prop. 2016/17:208 s. 42 f. och 100).

Hos de brottsbekämpande myndigheterna kan uppgifter som utbyts med andra stater och mellanfolkliga organisationer i vissa fall också skyddas av utrikessekretess enligt 15 kap. 1 § OSL. Enligt paragrafen gäller sekretess för uppgifter som rör Sveriges förbindelser med en annan stat eller i övrigt rör annan stat, mellanfolklig organisation, myndighet, medborgare eller juridisk person i en annan stat eller statslös, om det kan antas att det stör Sveriges mellanfolkliga förbindelser eller på annat sätt skadar landet om uppgifterna röjs. Enligt praxis krävs att det är det konkreta informationsinnehållet i en uppgift, eller i vissa fall uppgiftens art och anknytning till internationell verksamhet, som medför att ett röjande av uppgiften kan skada landet eller förorsaka störningar i de mellanfolkliga förbindelserna för att bestämmelsen ska vara tillämplig (RÅ 1998 ref. 42 och RÅ 2000 ref. 22).

Enligt 15 kap. 1 a § OSL gäller sekretess också för uppgifter som har lämnats till eller inhämtats av en myndighet från ett utländskt organ på grund av en bindande EU-rättsakt eller ett av EU ingånget eller av riksdagen godkänt internationellt avtal, om det kan antas att Sveriges möjligheter att delta i det internationella samarbete som avses i rättsakten eller avtalet försämras om uppgiften röjs. För att bestämmelsen ska vara tillämplig förutsätts i normalfallet att avtalet eller rättsakten innehåller en tydlig sekretessbestämmelse, vilket regelmässigt är uppfyllt i de rättsakter som gäller för informationsutbyte inom ramen för polisiärt samarbete i EU (se vidare prop. 2012/13:192 s. 35 och 37). Till skillnad från vad som gäller vid tillämpningen av 15 kap. 1 § OSL saknar dock uppgiftens innehåll, art eller karaktär betydelse för bestämmelsens tillämplighet.

I svensk rätt finns alltså redan flera olika bestämmelser som skyddar de uppgifter som utbyts vid internationellt polisiärt samarbete. Bestämmelserna har olika syften, räckvidd och begränsningar men omfattar i tillräcklig utsträckning både de svenska och de utländska brottsbekämpande myndigheternas intressen. Det behöver därför inte heller i denna del införas någon ny reglering för att genomföra direktivet.

5.10.2 Ingen ytterligare personuppgiftsreglering behövs

Bedömning: Någon ytterligare reglering för den personuppgiftsbehandling som kommer att ske med anledning av direktivet behöver inte införas.

Skälen för bedömningen: Direktivet förutsätter att personuppgifter behandlas av medlemsstaternas behöriga brottsbekämpande myndigheter i överensstämmelse med unionsrättens dataskyddsrättsliga regelverk (skäl 23). Med begreppet personuppgifter avses enligt artikel 2 i direktivet personuppgifter enligt definitionen i artikel 3.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/680 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behöriga myndigheters behandling av personuppgifter för att förebygga, förhindra, utreda, avslöja eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder, och det fria flödet av sådana uppgifter om och om upphävande av rådets rambeslut 2008/977/RIF (EU:s dataskyddsdirektiv).

I informationsutbytesdirektivet anges att principen om uppgifternas tillförlitlighet ska säkerställas vid informationsutbytet. Principen innebär att personuppgifter som utbyts och som visar sig vara felaktiga, ofullständiga eller inte längre aktuella ska raderas eller rättas eller att uppgiftsbehandlingen ska begränsas, beroende på vad som är lämpligt, och att varje mottagare ska meddelas utan dröjsmål (artikel 3 e). Vidare anges att medlemsstaterna, när de tillhandahåller information, ska säkerställa att personuppgifterna är korrekta, fullständiga och aktuella i enlighet med artikel 7.2 i EU:s dataskyddsdirektiv (artikel 10 a).

Medlemsstaterna ska därutöver, om deras enda kontaktpunkt eller behöriga brottsbekämpande myndigheter tillhandahåller information som utgörs av personuppgifter, säkerställa att myndigheterna samtidigt tillhandahåller det som krävs för att mottagaren ska kunna bedöma personuppgifternas grad av korrekthet, fullständighet och tillförlitlighet, samt i vilken utsträckning personuppgifterna är uppdaterade (artikel 10 c). De personuppgifter som utbyts ska också fortsatt begränsas till de kategorier av personuppgifter som får behandlas per personkategori i enlighet med Europolförordningen (artikel 10 b). För det fall den begärda informationen utgörs av andra personuppgifterna än de som ingår i de kategorier av personuppgifter som avses i artikel 10 b eller om

den begärda informationen är felaktig, ofullständig eller inaktuell ska begäran avslås (artikel 6 d och e).

EU:s dataskyddsdirektiv har genomförts i Sverige genom brottsdatalagen. Lagen gäller vid behandling av personuppgifter som är helt eller delvis automatiserad och för annan behandling av personuppgifter som ingår i eller är avsedda att ingå i en strukturerad samling av personuppgifter som är tillgängliga för sökning eller sammanställning enligt särskilda kriterier (1 kap. 3 §).

Begreppet personuppgifter omfattar varje upplysning om en identifierad eller identifierbar fysisk person som är i livet och behandling av personuppgifter innebär att en åtgärd eller en kombination av åtgärder vidtas i fråga om personuppgifterna (1 kap. 6 §). Brottsdatalagen innehåller i övrigt grundläggande krav för behandling av personuppgifter, liksom bestämmelser om skyldigheter för personuppgiftsansvariga, enskildas rättigheter, tillsyn, sanktionsavgifter, skadestånd, rättsmedel och överföring av personuppgifter till tredjeland och internationella organisationer.

I lagen anges att personuppgifter som behandlas ska vara korrekta och, om nödvändigt, uppdaterade samt att fler personuppgifter inte får behandlas än vad som är nödvändigt med hänsyn till ändamålen med behandlingen (2 kap. 7 och 8 §§). Vidare anges att personuppgifter som rör olika kategorier av registrerade så långt det är möjligt ska särskiljas så att det framgår om personen är misstänkt, dömd för brott, brottsoffer eller någon annan som berörs av ett brott (2 kap. 9 §). Alla rimliga åtgärder ska vidtas för att personuppgifter som med hänsyn till ändamålet är felaktiga eller ofullständiga utan onödigt dröjsmål rättas och när personuppgifter lämnas ut till en behörig myndighet ska mottagaren så långt det är möjligt ges information som gör att det går att bedöma i vilken utsträckning uppgifterna är korrekta, fullständiga, uppdaterade och tillförlitliga (2 kap. 15 §).

Brottsdatalagen kompletteras av polisens brottsdatalag, lagen om Tullverkets behandling av personuppgifter inom brottsdatalagens område, lagen (2018:1695) om Kustbevakningens behandling av personuppgifter inom brottsdatalagens område och lagen (2018:1696) om Skatteverkets behandling av personuppgifter inom brottsdatalagens område. Bestämmelserna i registerförfattningarna har sin grund i de särskilda behov som de olika myndigheterna har av att behandla personuppgifter för sin verksamhet. Bestämmelserna innehåller specifika krav för uppgiftsbehandlingen och anger de

tillåtna rättsliga grunderna för myndigheternas personuppgiftsbehandling. Gemensamt för registerförfattningarna är att personuppgifter får behandlas bland annat om det är nödvändigt för att berörd myndighet ska kunna förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet, utreda eller lagföra brott eller fullgöra förpliktelser som följer av internationella åtaganden. Den sistnämnda grunden för att behandla personuppgifter tar sikte på sådana förpliktelser som syftar till att främja utländsk brottsbekämpande verksamhet (se bland annat prop. 2017/18:269 s. 295). I brottsdatalagen anges att det, innan personuppgifter får behandlas för ett nytt ändamål, ska säkerställas att det finns en rättslig grund enligt 2 kap. 1 § brottsdatalagen för den nya behandlingen och att det är nödvändigt och proportionerligt att personuppgifterna behandlas för det nya ändamålet. I den utsträckning skyldighet att lämna uppgifter följer av lag eller förordning ska någon sådan prövning dock inte göras (2 kap. 4 § andra stycket brottsdatalagen). Vissa slags uppgifter är undantagna från tillämpningsområdet för polisens brottsdatalag och personuppgiftsbehandlingen styrs då i stället av specialförfattningar.

Bestämmelserna i de nämnda dataskyddsrättsliga regelverken är tillämpliga på den behandling av personuppgifter som följer av direktivet. Bestämmelserna ger de brottsbekämpande myndigheterna rättsligt stöd för den personuppgiftsbehandling som informationsutbytet ger upphov till. Stöd för att behandla en begäran om uppgifter och att lämna ut uppgifter kommer också att finnas i de bestämmelser som genomför direktivet. Särskilda bestämmelser om Europols behandling av personuppgifter finns i Europolförordningen.

Bedömningen är sammanfattningsvis att befintlig reglering ger stöd för den personuppgiftsbehandling som direktivet kräver. Det behöver därmed inte införas några särskilda bestämmelser i denna del med anledning av direktivets genomförande.

5.11 Övriga frågor

5.11.1 Rättsliga tillstånd

Bedömning: Det behöver inte införas några bestämmelser om rättsliga tillstånd.

Skälen för bedömningen: I flera av medlemsstaterna inom EU krävs ett så kallat rättsligt tillstånd för att kunna tillhandahålla information. Det innebär att information som begärs i vissa fall kan lämnas ut först efter ett beslut från en domstol eller en åklagare. Direktivet påverkar inte sådana nationella regler och villkor, så länge utländska brottsbekämpande myndigheter behandlas likvärdigt med medlemsstatens egna myndigheter (artikel 9). Om rättsligt tillstånd krävs är det tillåtet att avvika från de tidsfrister som gäller för att tillhandahålla information (artikel 5.2). Medlemsstaten ska dock omedelbart vidta alla nödvändiga åtgärder för att snarast möjligast få ett sådant rättsligt tillstånd (artikel 9.2).

I Sverige krävs inga sådana rättsliga tillstånd för att utbyta den slags information som omfattas av direktivet. Något behov av författningsreglering finns därför inte i denna del.

5.11.2 Tillhandahållande av information till Europol

Bedömning: Det behöver inte införas någon bestämmelse med anledning av kontakten med Europol.

Skälen för bedömningen: I direktivet konstateras att det för att säkerställa europeiska medborgares säkerhet och trygghet är viktigt att Europol har den information som krävs för att fullgöra sin roll som unionens nav för brottsinformation till stöd för de behöriga brottsbekämpande myndigheterna (skäl 25). Medlemsstaterna ska därför, vid framställningar om information eller tillhandahållande av information, säkerställa att personalen vid deras nationella kontaktpunkt eller behöriga brottsbekämpande myndigheter i enskilda fall och enligt artikel 7.7 i Europolförordningen bedömer huruvida det är nödvändigt att skicka en kopia av framställan om information eller av den tillhandahållna informationen till Europol (artikel 12.1). Skyldigheten att skicka en kopia till Europol inträder om den

information som kommunikationen avser gäller brott som ingår i Europols mål enligt artikel 3 i förordningen.

När en framställan eller en kopia av den tillhandahållna informationen skickas ska Europol vederbörligen underrättas om ändamålen med informationsbehandlingen och eventuella begränsningar av denna behandling enligt artikel 19 i Europolförordningen (artikel 12.2). Information som ursprungligen har erhållits från en annan medlemsstat eller ett tredjeland får endast skickas vidare till Europol om den andra medlemsstaten eller tredjelandet har gett sitt samtycke.

Enligt skäl 25 i direktivet bör medlemsstaterna säkerställa att personalen vid deras nationella kontaktpunkt och behöriga brottsbekämpande myndigheter får tillräckligt stöd och adekvat utbildning för att snabbt och korrekt kunna identifiera vilken information, som utbyts enligt direktivet, som omfattas av Europols mandat och som är nödvändig för att Europol ska kunna uppfylla sina mål.

Europolförordningen är direkt tillämplig och innebär att det redan finns en skyldighet för medlemsstaterna att tillhandahålla nödvändig information till Europol. I detta ligger också ett åtagande för de brottsbekämpande myndigheterna att överväga huruvida den information som hanteras i arbetet kan vara av intresse för Europol i enlighet med vad som följer av förordningen. Europolförordningen innehåller också bestämmelser om att en medlemsstat som lämnar information ska fastställa det syfte och de begränsningar för Europols behandling av uppgifterna som krävs. Det som följer av direktivet om tillhandahållande av information till Europol i dessa delar kräver därmed inte någon särskild reglering i svensk rätt.

Att information som ursprungligen har erhållits från en annan medlemsstat eller ett tredjeland endast får skickas till Europol efter samtycke från den som ursprungligen tillhandahöll informationen, följer av principen om äganderätt till uppgifter (artikel 3 d, som behandlas i avsnitt 5.7). Denna princip gäller också när information tillhandahålls Europol. Det krävs därmed ingen särskild reglering om användningsbegränsningar i denna del.

5.11.3 En säker kommunikationskanal

Bedömning: Det behövs ingen bestämmelse om vilken kommunikationskanal som ska användas för informationsutbytet.

Skälen för bedömningen: I syfte att uppnå ett adekvat och snabbt informationsutbyte och skydda personuppgifter kräver direktivet att all kommunikation och allt utbyte av information ska ske genom Europols nätapplikation för informationsutbyte, Siena (skäl 26 och artikel 13). De nationella kontaktpunkterna och de behöriga brottsbekämpande myndigheterna ska vara direkt anslutna till Siena (artikel 13.3). För att även tjänstemän i yttre tjänst ska kunna använda Siena föreskrivs också att mobila enheter ska användas när det är lämpligt. För att ta hänsyn till den operativa verksamheten föreskrivs vissa undantag vad gäller användningen av Siena. Undantag får exempelvis göras om framställan är brådskande och kräver att en annan kommunikationskanal används tillfälligt.

Siena ska användas för allt informationsutbyte enligt direktivet senast den 12 juni 2027. Det ankommer på de utpekade svenska myndigheterna att se till att direktivet följs i dessa delar. Någon särskild bestämmelse om vilken kommunikationskanal som ska användas för informationsutbytet behöver därför inte införas på förordningsnivå.

6 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Förslag: De föreslagna bestämmelserna ska träda i kraft den 12 december 2024. Förordningen om förenklat uppgiftsutbyte mellan brottsbekämpande myndigheter i Europeiska unionen ska upphävas samma dag.

Bedömning: Det finns inget behov av övergångsbestämmelser.

Skälen för förslaget och bedömningen: Informationsutbytesdirektivet trädde i kraft den 13 juni 2023 (jfr artikel 23). Enligt direktivet ska medlemsstaterna senast den 12 december 2024 sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa direktivet (artikel 22). Samtidigt upphävs rambeslutet (artikel 21). Några övergångsbestämmelser finns inte i direktivet.

De föreslagna bestämmelserna bör träda i kraft i enlighet med vad som följer av direktivet, alltså den 12 december 2024. Samtidigt bör förordningen om förenklat informationsutbyte upphävas.

Några övergångsbestämmelser behövs inte.

7 Konsekvenser

Bedömning: Förslagen medför att det internationella brottsbekämpande samarbetet stärks. Förslagen bör även leda till förbättrade möjligheter för de behöriga brottsbekämpande myndigheterna att förebygga, upptäcka och utreda brott.

Förslagen förväntas inte leda till några kostnadsökningar som inte kan finansieras inom ramen för berörda myndigheters befintliga ekonomiska ramar.

Förslagen innebär inte några konsekvenser för enskilda.

Förslagen förväntas inte få några andra konsekvenser.

Skälen för bedömningen

Ett stärkt internationellt samarbete och fördelar för brottsbekämpningen

Det informationsutbyte som regleras i direktivet pågår till stor del redan i dag med stöd av rambeslutet. Förslagen som genomför direktivet förväntas dock bidra till ett enklare utbyte av information och därmed bidra till en effektivare brottsbekämpning såväl nationellt som internationellt.

Ekonomiska konsekvenser för myndigheter

Polismyndigheten föreslås vara en av de behöriga brottsbekämpande myndigheterna och även den svenska nationella kontaktpunkten. Den nationella kontaktpunkten ska ha en samordnande funktion och det ställs särskilda krav på dess tillgänglighet. Särskilda krav ställs också på den nationella kontaktpunktens ärendehanterings-

system. Förslagen kan innebära vissa kostnader för Polismyndigheten relaterade till exempelvis införandet av nya rutiner, anpassningar av system och genomförande av utbildningar. Dessa kostnader är dock av mindre omfattning och ryms inom befintliga ekonomiska ramar.

Ekobrottsmyndigheten i den polisverksamhet som bedrivs vid myndigheten, Tullverket, Kustbevakningen och Skatteverket i dess brottsbekämpande verksamhet, föreslås pekats ut som behöriga brottsbekämpande myndigheter enligt direktivet. Dessa myndigheter är utpekade på motsvarande sätt i dag med anledning av rambeslutets bestämmelser. De kostnader som kan uppstå till följd av förslagen i denna promemoria kommer att vara av mindre omfattning och ryms inom myndigheternas befintliga ekonomiska ramar.

Konsekvenser för enskilda

Det informationsutbyte som ska ske enligt direktivet innebär att personuppgifter kommer att utbytas mellan olika länder, vilket generellt anses medföra ett visst intrång i den personliga integriteten för de enskilda som berörs. Enligt direktivet ska emellertid endast redan tillgängliga uppgifter utbytas och det rör sig vidare om uppgifter som till stor del redan utbyts med stöd av rambeslutet. Ett starkt skydd för personuppgifterna säkerställs vidare genom det tillämpliga dataskyddsrättsliga regelverket. Förslagen förväntas därför inte innebära ett ökat integritetsintrång eller andra konsekvenser för enskilda.

Övriga konsekvenser

Förslagen bedöms inte ha några konsekvenser för den kommunala självstyrelsen eller för sysselsättning eller offentlig service i olika delar av landet. De bedöms inte heller ha betydelse för små företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt i förhållande till större företags. Förslagen bedöms slutligen inte ha någon betydelse för jämställdheten mellan kvinnor och män eller för möjligheterna att nå de integrationspolitiska målen.

I

(Lagstiftningsakter)

DIREKTIV

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV (EU) 2023/977

av den 10 maj 2023

om informationsutbyte mellan medlemsstaternas brottsbekämpande myndigheter och om upphävande av rådets rambeslut 2006/960/RIF

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 87.2 a,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet ⁽¹⁾, och

av följande skäl:

- (1) Gränsöverskridande kriminell verksamhet utgör ett betydande hot mot unionens inre säkerhet och kräver samordnade, riktade och anpassade insatser. Nationella myndigheter som verkar på fältet ligger i frontlinjen i kampen mot brottslighet och terrorism, och åtgärder på unionsnivå är avgörande för att säkerställa ett ändamålsenligt och effektivt samarbete vad gäller utbyte av information. Den organiserade brottsligheten och i synnerhet terrorismen är dessutom symboler för kopplingen mellan inre och yttre säkerhet. Gränsöverskridande brottslig verksamhet sprids över gränserna och kommer till uttryck genom organiserade kriminella grupper och terroristgrupper som bedriver en rad olika typer av alltmer dynamisk och komplex brottslig verksamhet. Det behövs därför en förbättrad rättslig ram för att säkerställa att behöriga brottsbekämpande myndigheter kan förebygga, upptäcka och utreda brott på ett effektivare sätt.
- (2) För att utveckla ett område med frihet, säkerhet och rättvisa, som kännetecknas av avsaknaden av inre gränskontroller, är det viktigt att de behöriga brottsbekämpande myndigheterna i en medlemsstat har möjlighet att, inom ramen för tillämplig unionsrätt och nationell rätt, få likvärdig tillgång till information som sina kollegor i en annan medlemsstat. Behöriga brottsbekämpande myndigheter bör därför samarbeta effektivt i hela unionen. Polissamarbete som rör utbyte av relevant information för att förebygga, upptäcka eller utreda brott är därför en viktig del av de åtgärder som ligger till grund för den allmänna säkerheten i ett inbördes beroende område utan inre gränskontroller. Utbytet av information om brott och brottslig verksamhet, däribland terrorism, tjänar det övergripande syftet att skydda fysiska personers säkerhet och skydda juridiska personers väsentliga, enligt lag skyddade intressen.

⁽¹⁾ Europaparlamentets ståndpunkt av den 15 mars 2023 (ännu inte offentliggjort i EUT) och rådets beslut av den 24 april 2023.

- (3) Majoriteten av de organiserade kriminella grupperna är närvarande i mer än tre länder och består av medlemmar med flera nationaliteter som ägnar sig åt olika typer av brottslighet. Organiserade kriminella gruppers struktur blir alltmer sofistikerad, med kraftfulla och effektiva kommunikations- och samarbetsystem mellan sina medlemmar över gränserna.
- (4) För att bekämpa gränsöverskridande brottslighet effektivt är det av yttersta vikt att behöriga brottsbekämpande myndigheter snabbt utbyter information och samarbetar operativt med varandra. Även om det gränsöverskridande samarbetet mellan de behöriga brottsbekämpande myndigheterna har förbättrats under de senaste åren finns det fortfarande vissa praktiska och rättsliga hinder. I detta avseende kommer rådets rekommendation (EU) 2022/915 ⁽²⁾ att hjälpa medlemsstaterna att ytterligare stärka det gränsöverskridande operativa samarbetet.
- (5) Vissa medlemsstater har utvecklat pilotprojekt för att stärka det gränsöverskridande samarbetet, med inriktning på till exempel gemensam patrullering av poliser från angränsande medlemsstater i gränsregioner. Ett antal medlemsstater har också ingått bilaterala eller till och med multilaterala avtal för att stärka det gränsöverskridande samarbetet, inbegripet informationsutbyten. Detta direktiv begränsar inte några sådana möjligheter, förutsatt att de regler om informationsutbyte som fastställs i sådana avtal är förenliga med detta direktiv där det är tillämpligt. Medlemsstaterna uppmuntras tvärtom att utbyta bästa praxis och lärdomar från sådana pilotprojekt och avtal och att använda tillgängliga unionsmedel i detta avseende, särskilt från Fonden för inre säkerhet, inrättad genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1149 ⁽³⁾.
- (6) Informationsutbyte mellan medlemsstater i syfte att förebygga och upptäcka brott regleras genom konventionen om tillämpning av Schengenavtalet av den 14 juni 1985 ⁽⁴⁾, antagen den 19 juni 1990, särskilt artiklarna 39 och 46. Genom rådets rambeslut 2006/960/RIF ⁽⁵⁾ ersattes dessa bestämmelser till viss del och infördes nya regler om utbyte av information och underrättelser mellan behöriga brottsbekämpande myndigheter.
- (7) Utvärderingar, däribland de som genomförs i enlighet med rådets förordning (EU) nr 1053/2013 ⁽⁶⁾, har visat att rambeslut 2006/960/RIF inte är tillräckligt tydligt och inte säkerställer adekvata och snabba utbyten av relevant information mellan medlemsstaterna. Utvärderingar har även visat att rambeslutet sällan används i praktiken, till viss del på grund av att det i praktiken uppstår bristande tydlighet mellan tillämpningsområdet för konventionen om tillämpning av Schengenavtalet och tillämpningsområdet för rambeslutet.
- (8) Den befintliga rättsliga ramen bör därmed uppdateras i syfte att undanröja diskrepanser och fastställa tydliga och harmoniserade regler för att underlätta och säkerställa adekvata och snabba informationsutbyten mellan behöriga brottsbekämpande myndigheter i olika medlemsstater, och göra det möjligt för de behöriga brottsbekämpande myndigheterna att anpassa sig till den snabbt föränderliga karaktären hos den framväxande organiserade brottsligheten, inklusive i samband med globaliseringen och digitaliseringen av samhället.

⁽²⁾ Rådets rekommendation (EU) 2022/915 av den 9 juni 2022 om operativt brottsbekämpande samarbete (EUT L 158, 13.6.2022, s. 53).

⁽³⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1149 av den 7 juli 2021 om inrättande av Fonden för inre säkerhet (EUT L 251, 15.7.2021, s. 94).

⁽⁴⁾ Konventionen om tillämpning av Schengenavtalet av den 14 juni 1985 mellan regeringarna i Beneluxstaterna, Förbundsrepubliken Tyskland och Franska republiken om gradvis avskaffande av kontroller vid de gemensamma gränserna (EGT L 239, 22.9.2000, s. 19).

⁽⁵⁾ Rådets rambeslut 2006/960/RIF av den 18 december 2006 om förenklat informations- och underrättelseutbyte mellan de brottsbekämpande myndigheterna i Europeiska unionens medlemsstater (EUT L 386, 29.12.2006, s. 89).

⁽⁶⁾ Rådets förordning (EU) nr 1053/2013 av den 7 oktober 2013 om inrättande av en utvärderings- och övervakningsmekanism för kontroll av tillämpningen av Schengenregelverket och om upphävande av verkställande kommitténs beslut av den 16 september 1998 om inrättande av Ständiga kommittén för genomförande av Schengenkonventionen (EUT L 295, 6.11.2013, s. 27).

- (9) I synnerhet bör detta direktiv omfatta informationsutbyten i syfte att förebygga, upptäcka eller utreda brott, och därmed helt ersätta, i den mån sådana utbyten avses, artiklarna 39 och 46 i konventionen om tillämpning av Schengenavtalet och säkerställa nödvändig rättssäkerhet. Relevanta regler bör dessutom förenklas och klargöras för att underlätta deras ändamålsenliga tillämpning i praktiken.
- (10) Det är nödvändigt att fastställa harmoniserade regler för de övergripande aspekterna av sådana informationsutbyten mellan medlemsstaterna enligt detta direktiv under olika faser av en utredning, alltifrån faser för insamlandet av kriminalunderrättelser till brottsutredningsfasen. Dessa regler bör inbegripa informationsutbyte via centrum för polis- och tullsamarbete som har inrättats mellan två eller flera medlemsstater på grundval av bilaterala eller multilaterala överenskommelser i syfte att förebygga, upptäcka eller utreda brott. Dessa regler bör dock inte omfatta bilateralt informationsutbyte med tredjeländer. De regler som fastställs i detta direktiv bör inte påverka tillämpningen av unionsrättens regler om särskilda system eller ramar för sådana utbyten, såsom Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) 2016/794 ⁽⁷⁾, (EU) 2018/1860 ⁽⁸⁾, (EU) 2018/1861 ⁽⁹⁾ och (EU) 2018/1862 ⁽¹⁰⁾, Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/681 ⁽¹¹⁾ och (EU) 2019/1153 ⁽¹²⁾ och rådets beslut 2008/615/RIF ⁽¹³⁾ och 2008/616/RIF ⁽¹⁴⁾.
- (11) *Brott* utgör ett självständigt begrepp i unionsrätten enligt domstolens tolkning. Vid tillämpningen av detta direktiv, i syfte att effektivt bekämpa brottslighet, bör *brott* förstås som varje handling som är straffbar enligt straffrätten i den medlemsstat som tar emot information, antingen på grundval av en framställan eller efter tillhandahållande av information på eget initiativ i enlighet med detta direktiv, oberoende av vilken påföljd som kan utdömas i den medlemsstaten och oavsett om handlingen är straffbar även enligt straffrätten i den medlemsstat som tillhandahåller information, utan att det påverkar de skäl för avslag på framställningar om information som anges i detta direktiv.
- (12) Detta direktiv påverkar inte konventionen upprättad på grundval av artikel K 3 i fördraget om Europeiska unionen om ömsesidigt bistånd och samarbete mellan tullförvaltningar ⁽¹⁵⁾ (Neapel II).
- (13) Eftersom detta direktiv inte är tillämpligt på behandling av information som utgör ett led i en verksamhet som inte omfattas av unionsrätten, omfattas verksamhet som rör nationell säkerhet inte av tillämpningsområdet för detta direktiv.

⁽⁷⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/794 av den 11 maj 2016 om Europeiska unionens byrå för samarbete inom brottsbekämpning (Europol) och om ersättande och upphävande av rådets beslut 2009/371/RIF, 2009/934/RIF, 2009/935/RIF, 2009/936/RIF och 2009/968/RIF (EUT L 135, 24.5.2016, s. 53).

⁽⁸⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1860 av den 28 november 2018 om användning av Schengens informationssystem för återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna (EUT L 312, 7.12.2018, s. 1).

⁽⁹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1861 av den 28 november 2018 om inrättande, drift och användning av Schengens informationssystem (SIS) på området in- och utresekontroller, om ändring av konventionen om tillämpning av Schengenavtalet och om ändring och upphävande av förordning (EG) nr 1987/2006 (EUT L 312, 7.12.2018, s. 14).

⁽¹⁰⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1862 av den 28 november 2018 om inrättande, drift och användning av Schengens informationssystem (SIS) på området polissamarbete och straffrättsligt samarbete, om ändring och upphävande av rådets beslut 2007/533/RIF och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1986/2006 och kommissionens beslut 2010/261/EU (EUT L 312, 7.12.2018, s. 56).

⁽¹¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/681 av den 27 april 2016 om användning av passageraruppgiftssamlingar (PNR-uppgifter) för att förebygga, förhindra, upptäcka, utreda och lagföra terroristbrott och grov brottslighet (EUT L 119, 4.5.2016, s. 132).

⁽¹²⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/1153 av den 20 juni 2019 om fastställande av bestämmelser för att underlätta användning av finansiell information och andra uppgifter för att förebygga, upptäcka, utreda eller lagföra vissa brott och om upphävande av rådets beslut 2000/642/RIF (EUT L 186, 11.7.2019, s. 122).

⁽¹³⁾ Rådets beslut 2008/615/RIF av den 23 juni 2008 om ett fördjupat gränsöverskridande samarbete, särskilt för bekämpning av terrorism och gränsöverskridande brottslighet (EUT L 210, 6.8.2008, s. 1).

⁽¹⁴⁾ Rådets beslut 2008/616/RIF av den 23 juni 2008 om genomförande av beslut 2008/615/RIF om ett fördjupat gränsöverskridande samarbete, särskilt för bekämpning av terrorism och gränsöverskridande brottslighet (EUT L 210, 6.8.2008, s. 12).

⁽¹⁵⁾ EGT C 24, 23.1.1998, s. 2.

- (14) Detta direktiv avser inte tillhandahållande och användning av information som bevisning i rättsliga förfaranden. Det bör i synnerhet inte tolkas som att det fastställer en rätt att använda information som tillhandahålls i enlighet med detta direktiv som bevisning, och direktivet påverkar följaktligen inte krav enligt tillämplig rätt på att erhålla godkännande från den medlemsstat som tillhandahåller informationen för sådan användning. Detta direktiv påverkar inte unionsrättsakter om bevisning, såsom en Europaparlamentets och rådets förordning om europeiska utlämnandeorder och bevarandeorder för elektroniska bevis i straffrättsliga förfaranden och för verkställigheten av frihetsstraff till följd av straffrättsliga förfaranden, Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/41/EU⁽¹⁶⁾ och ett Europaparlamentets och rådets direktiv om fastställande av harmoniserade regler om utseende av utsedda inrättningar och utseende av rättsliga företrädare för insamling av elektronisk bevisning i straffrättsliga förfaranden. Följaktligen bör medlemsstater som tillhandahåller information enligt det här direktivet, även om de inte är skyldiga att göra det enligt det här direktivet, ha rätt att, vid tidpunkten för tillhandahållandet av informationen eller därefter, godkänna att informationen används som bevisning i rättsliga förfaranden, inbegripet, vid behov, enligt nationell rätt, genom att använda gällande instrument för rättsligt samarbete mellan medlemsstaterna.
- (15) Alla informationsutbyten enligt detta direktiv bör vara föremål för fem allmänna principer, närmare bestämt principerna om tillgänglighet, likvärdig tillgång, konfidentialitet, äganderätt till uppgifter och uppgifternas tillförlitlighet. Dessa principer påverkar inte tillämpningen av de mer specifika bestämmelserna i detta direktiv, men bör i förekommande fall vara vägledande för hur direktivet ska tolkas och tillämpas. För det första bör principen om tillgänglighet anses innebära att relevant information som är tillgänglig för den enda kontaktpunkten eller de behöriga brottsbekämpande myndigheterna i en medlemsstat också, i största möjliga utsträckning, bör vara tillgänglig för den enda kontaktpunkten och behöriga brottsbekämpande myndigheter i övriga medlemsstater. Den principen bör dock inte påverka tillämpningen, om så är motiverat, av särskilda bestämmelser i detta direktiv som begränsar tillgängligheten till information, exempelvis bestämmelserna om skäl för avslag på framställningar om information och rättsliga tillstånd, eller av skyldigheten att erhålla godkännande från den medlemsstat eller det tredjeland som ursprungligen tillhandahöll informationen, innan informationen delas. För det andra bör, enligt principen om likvärdig tillgång, medlemsstaterna säkerställa att den tillgång till relevant information som den enda kontaktpunkten och behöriga brottsbekämpande myndigheter i andra medlemsstater har är i stort sett densamma som, och därmed inte strängare eller mindre sträng än, den tillgång som deras egna enda kontaktpunkt och behöriga brottsbekämpande myndigheter har till informationen i fråga, med förbehåll för de mer specifika bestämmelserna i detta direktiv. För det tredje kräver principen om konfidentialitet att medlemsstaterna respekterar varandras nationella regler om konfidentialitet när de behandlar information som markerats som konfidentiell och som tillhandahålls deras enda kontaktpunkt eller deras behöriga brottsbekämpande myndigheter, genom att säkerställa en liknande grad av konfidentialitet i enlighet med bestämmelserna om konfidentialitet i nationell rätt. För det fjärde bör, enligt principen om äganderätt till uppgifter, information som ursprungligen erhållits från en annan medlemsstat eller från ett tredjeland tillhandahållas endast med godkännande från, och i enlighet med de villkor som fastställts av, den medlemsstaten eller det tredjelandet. För det femte bör, enligt principen om uppgifternas tillförlitlighet, personuppgifter som finns vara felaktiga, ofullständiga eller inte längre aktuella raderas eller rättas eller behandlingen av dessa uppgifter begränsas, beroende på vad som är lämpligt, och alla mottagare av dessa uppgifter bör meddelas utan dröjsmål.
- (16) För att uppnå målet att underlätta och säkerställa adekvata och snabba informationsutbyten mellan medlemsstaterna bör detta direktiv föreskriva en möjlighet för medlemsstaterna att erhålla information genom en framställan om information till den enda kontaktpunkten i andra medlemsstater, i enlighet med tydliga, förenklade och harmoniserade krav. I fråga om innehållet i sådana framställningar om information bör detta direktiv fastställa, i synnerhet, på ett uttömmande och tillräckligt utförligt sätt och utan att det påverkar behovet av en bedömning i varje enskilt fall, de situationer då framställningar om information ska anses vara brådskande, vilka uppgifter som minst ska ingå och på vilket språk de ska översändas.
- (17) Den enda kontaktpunkten i varje medlemsstat bör under alla omständigheter ha möjlighet att översända framställningar om information till den enda kontaktpunkten i en annan medlemsstat, men i syfte att främja flexibiliteten bör medlemsstaterna kunna utnämna vissa av sina egna behöriga brottsbekämpande myndigheter – som kan vara delaktiga i europeiskt samarbete – till utnämnda brottsbekämpande myndigheter som får översända sådana framställningar till de enda kontaktpunkterna i andra medlemsstater. Varje medlemsstat bör översända en förteckning över sina utnämnda brottsbekämpande myndigheter till kommissionen. Medlemsstaterna bör underrätta kommissionen ifall förteckningen ändras. Kommissionen bör offentliggöra förteckningarna online. Om

⁽¹⁶⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/41/EU av den 3 april 2014 om en europeisk utredningsorder på det straffrättsliga området (EUT L 130, 1.5.2014, s. 1).

en medlemsstat beslutar att vissa av dess egna behöriga brottsbekämpande myndigheter, som är delaktiga i europeiskt samarbete, får översända framställningar om information till de enda kontaktpunkterna i andra medlemsstater är det dock nödvändigt att medlemsstaten i fråga underrättar den egna enda kontaktpunkten om alla sådana utgående framställningar om information och om all kommunikation i samband med dessa genom att alltid sända en kopia till den egna enda kontaktpunkten, så att de enda kontaktpunkterna kan fullgöra sin samordningsfunktion enligt detta direktiv. Medlemsstaterna bör sträva efter att begränsa omotiverad upprepning av personuppgifter till ett strikt minimum.

- (18) Tidsfrister behövs för att säkerställa att framställningar om information som översänds till en enda kontaktpunkt behandlas skyndsamt. Tidsfrister bör vara tydliga och proportionerliga, och hänsyn bör tas till om framställan om information ska anses vara brådskande och huruvida framställan rör direkt tillgänglig information eller indirekt tillgänglig information. För att säkerställa efterlevnad av tillämpliga tidsfrister och samtidigt lämna plats för viss flexibilitet, i fall där detta är objektivt motiverat, bör det vara möjligt att göra avvikelser från dessa tidsfrister enbart i undantagsfall och om, och i den mån som, den behöriga rättsliga myndigheten i den anmodade medlemsstaten behöver ytterligare tid för att besluta om nödvändiga rättsliga tillstånd. Ett sådant behov skulle till exempel kunna uppstå till följd av en framställans stora omfattning eller komplexiteten i de frågor som tas upp däri. För att i möjligaste mån säkerställa att tidskritiska möjligheter att vidta åtgärder i specifika fall inte missas bör den anmodade medlemsstaten tillhandahålla all begärd information så snart den finns hos den enda kontaktpunkten, även om denna information inte är den enda tillgängliga information som är relevant för framställan. Resten av den begärda informationen bör därefter tillhandahållas så snart den finns hos den enda kontaktpunkten.
- (19) De enda kontaktpunkterna bör bedöma huruvida den begärda informationen är nödvändig och proportionerlig för att uppnå syftet med detta direktiv och huruvida förklaringen av de objektiva skälen till framställan är tillräckligt tydlig och detaljerad, för att undvika omotiverat tillhandahållande av information eller tillhandahållande av oproportionerligt mycket information.
- (20) Det kan vara objektivt motiverat för en medlemsstat att i undantagsfall avslå framställningar om information som översänts till dess enda kontaktpunkt. För att säkerställa att de system som inrättas genom detta direktiv fungerar effektivt, helt i överensstämmelse med rättsstatsprinciperna, bör sådana fall anges utförligt och tolkas restriktivt. I reglerna i detta direktiv läggs dock stor vikt vid principerna om nödvändighet och proportionalitet, vilket ger skyddsåtgärder mot missbruk av framställningar om information, även när det skulle innebära uppenbara kränkningar av de grundläggande rättigheterna. Medlemsstaterna bör därför, som ett uttryck för tillbörlig aktsamhet i allmänhet, under alla omständigheter kontrollera att de framställningar som översänds till dem enligt detta direktiv överensstämmer med principerna om nödvändighet och proportionalitet och bör avslå de framställningar som de anser inte uppfyller kraven. Om skälen till att avslå framställan endast berör delar av den begärda informationen bör resterande information tillhandahållas inom de tidsfrister som fastställs i detta direktiv. För att förhindra onödiga avslag på framställningar om information bör den enda kontaktpunkten eller den utnämnda brottsbekämpande myndigheten i den begärande medlemsstaten, beroende på vad som är tillämpligt, på framställan tillhandahålla klagörande eller specifikationer som behövs för att behandla framställan om information. De tillämpliga tidsfristerna bör upphöra att löpa från den tidpunkt då den enda kontaktpunkten eller, i tillämpliga fall, den utnämnda brottsbekämpande myndigheten i den begärande medlemsstaten tar emot framställan om klagörande eller specifikationer. Det bör emellertid vara möjligt att begära klagörande eller specifikationer endast om klagöranden eller specifikationer är objektivt nödvändiga och proportionerliga i den bemärkelsen att framställan om information annars skulle ha avslagits av något av de skäl som anges i detta direktiv. I strävan efter ändamålsenligt samarbete bör det även vara möjligt att begära nödvändigt klagörande eller nödvändiga specifikationer i andra situationer, dock utan att tidsfristen avbryts.
- (21) För att möjliggöra nödvändig flexibilitet mot bakgrund av att de operativa behoven kan variera i praktiken, bör detta direktiv föreskriva två andra metoder för att utbyta information, utöver framställningar om information som översänds till enda kontaktpunkter. Den första metoden är egeninitierat tillhandahållande av information av en enda kontaktpunkt eller en behörig brottsbekämpande myndighet till en annan medlemsstats enda kontaktpunkt eller behöriga brottsbekämpande myndighet utan föregående framställan, dvs. tillhandahållande av information på eget initiativ. Den andra metoden är tillhandahållande av information till följd av en framställan om information som översänds antingen av en enda kontaktpunkt eller av en behörig brottsbekämpande myndighet direkt till en annan medlemsstats behöriga brottsbekämpande myndighet. För båda dessa metoder av informationsutbyte anges i detta direktiv bara ett begränsat antal minimikrav, särskilt beträffande att hålla de relevanta enda kontaktpunkterna

underrättade och, vid tillhandahållande av information på eget initiativ, i vilka situationer information ska tillhandahållas och på vilket språk. Dessa krav bör också tillämpas på situationer där en behörig brottsbekämpande myndighet tillhandahåller information till den enda kontaktpunkten i sin egen medlemsstat i syfte att tillhandahålla en annan medlemsstat informationen i fråga, till exempel när det är nödvändigt för att följa reglerna i detta direktiv om vilket språk som ska användas vid tillhandahållandet av information.

- (22) Kravet på rättsligt förhandstillstånd för tillhandahållande av information, när så krävs enligt nationell rätt, utgör ett viktigt skydd som bör respekteras. Medlemsstaternas rättssystem skiljer sig emellertid åt i det avseendet, och direktivet bör inte tolkas som att det påverkar de regler och villkor avseende rättsliga förhandstillstånd som fastställs i nationell rätt, utöver att kräva att inhemska utbyten och utbyten mellan medlemsstater behandlas likvärdigt, i fråga om både innehåll och förfarande. I syfte att minimera eventuella förseningar och komplikationer i samband med tillämpningen av ett sådant krav bör den enda kontaktpunkten eller de behöriga brottsbekämpande myndigheterna, enligt vad som är tillämpligt, i den behöriga rättsliga myndighetens medlemsstat vidta alla praktiska och rättsliga åtgärder, i förekommande fall i samarbete med den enda kontaktpunkten eller den utnämnda brottsbekämpande myndigheten i den begärande medlemsstaten, för att erhålla det rättsliga tillståndet så snart som möjligt. Trots att den rättsliga grunden för detta direktiv är begränsad till samarbete inom brottsbekämpning enligt artikel 87.2 a i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) skulle detta direktiv kunna vara av relevans för rättsliga myndigheter.
- (23) Det är särskilt viktigt att skyddet av personuppgifter, i enlighet med unionsrätten, säkerställs i samband med alla utbyten av information enligt detta direktiv. I detta syfte bör all behandling av personuppgifter som utförs av en enda kontaktpunkt eller en behörig brottsbekämpande myndighet enligt detta direktiv utföras helt i överensstämmelse med Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/680⁽¹⁷⁾. Enligt förordning (EU) 2016/794 ska Europeiska unionens byrå för samarbete inom brottsbekämpning (Europol) behandla uppgifter i enlighet med reglerna i den förordningen. Det direktivet och den förordningen påverkas inte av detta direktiv. Det bör särskilt anges att de personuppgifter som utbyts mellan enda kontaktpunkter och behöriga brottsbekämpande myndigheter fortsatt begränsas till de kategorier av personuppgifter som förtecknas per personkategori i avsnitt B i bilaga II till förordning (EU) 2016/794. Det bör därför göras en tydlig åtskillnad mellan uppgifter om misstänkta och uppgifter om vittnen, brottsoffer eller personer som tillhör andra grupper, för vilka strängare begränsningar tillämpas. Personuppgifter bör dessutom, i möjligaste mån, delas in efter grad av korrekthet och tillförlitlighet. För att säkerställa korrekthet och tillförlitlighet bör sakförhållanden särskiljas från personliga bedömningar. De enda kontaktpunkterna eller, i tillämpliga fall, de behöriga brottsbekämpande myndigheterna bör behandla framställningarna om information enligt detta direktiv så snabbt som möjligt för att säkerställa att personuppgifterna är korrekta och tillförlitliga, för att undvika onödig upprepning av uppgifter och för att minska risken för att uppgifterna blir inaktuella eller inte längre tillgängliga för dem. Om det visar sig att personuppgifter är felaktiga bör de rättas eller raderas eller behandlingen av uppgifter i fråga begränsas utan dröjsmål.
- (24) För att enda kontaktpunkter ska kunna tillhandahålla information på ett adekvat och snabbt sätt, antingen på framställan eller på eget initiativ, är det viktigt att de behöriga brottsbekämpande myndigheterna förstår varandra. Alla informationsutbyten, inbegripet tillhandahållande av begärd information, avslag på framställningar om information, med skälen till sådana avslag, och, i tillämpliga fall, framställningar om klagor eller specifikationer och tillhandahållna klagor eller specifikationer som avser en specifik framställan, bör överföras på samma språk som språket i framställan. För att förhindra förseningar i tillhandahållandet av begärd information på grund av språkbarriärer och för att begränsa kostnaderna för översättning bör medlemsstaterna därför upprätta en förteckning över ett eller flera språk som kan användas i kontakterna med den enda kontaktpunkten och för att kommunicera med den. Eftersom engelska är ett språk som i allmänhet förstås och används av många när det gäller brottsbekämpande samarbete inom unionen, bör det föras upp på den förteckningen. Medlemsstaterna bör tillhandahålla kommissionen denna förteckning, samt eventuella uppdateringar. Kommissionen bör offentliggöra en sammanställning av dessa förteckningar online.

⁽¹⁷⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/680 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behöriga myndigheters behandling av personuppgifter för att förebygga, förhindra, utreda, avslöja eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder, och det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av rådets rambeslut 2008/977/RIF (EUT L 119, 4.5.2016, s. 89).

- (25) För att säkerställa europeiska medborgares säkerhet och trygghet är det viktigt att Europol innehar den information som krävs för att fullgöra sin roll som unionens nav för brottsinformation till stöd för de behöriga brottsbekämpande myndigheterna. När information utbyts mellan medlemsstaterna, oavsett om den utbyts till följd av en framställan om information som översänds till en enda kontaktpunkt eller behörig brottsbekämpande myndighet eller om den tillhandahålls av en enda kontaktpunkt eller behörig brottsbekämpande myndighet på eget initiativ, bör därför en bedömning göras från fall till fall av huruvida en kopia av en framställan om information som översänds enligt detta direktiv eller av den information som utbyts enligt detta direktiv bör skickas till Europol i enlighet med artikel 7.6 i förordning (EU) 2016/794 när det gäller ett brott som omfattas av Europols mål. Sådana bedömningar bör baseras på Europols mål enligt förordning (EU) 2016/794 när det gäller brottets omfattning. Medlemsstaterna bör inte vara skyldiga att skicka en kopia av framställan om information eller av den information som utbyts till Europol om detta skulle strida mot väsentliga säkerhetsintressen i den berörda medlemsstaten, om det skulle äventyra en pågående utredning eller en enskild persons säkerhet eller om den skulle innebära utlämnande av information om organisationer eller särskild underrättelseverksamhet på området nationell säkerhet. I enlighet med principen om äganderätt till uppgifter och utan att det påverkar den skyldighet som fastställs i förordning (EU) 2016/794 när det gäller att fastställa syftet med och begränsningarna av Europols behandling av information, bör information som ursprungligen erhållits från en annan medlemsstat eller ett tredjeland tillhandahållas Europol endast om den medlemsstaten eller det tredjelandet har lämnat sitt godkännande. Medlemsstaterna bör säkerställa att personalen vid deras enda kontaktpunkt och behöriga brottsbekämpande myndigheter får tillräckligt stöd och adekvat utbildning för att snabbt och korrekt kunna identifiera vilken information, utbytt enligt detta direktiv, som omfattas av Europols mandat och som är nödvändig för att byrån ska kunna uppfylla sina mål.
- (26) Problemet med den växande användningen av kommunikationskanaler för överföring av information om brottsbekämpning mellan medlemsstater bör åtgärdas, eftersom det hindrar att sådan information utbyts på ett adekvat och snabbt sätt och ökar riskerna vad gäller säkerheten för personuppgifter. Det bör därför vara obligatoriskt att använda nätapplikationen för säkert informationsutbyte (Siena), som förvaltas och vidareutvecklas av Europol i enlighet med förordning (EU) 2016/794, för alla överföringar och all kommunikation enligt detta direktiv, inbegripet skickande av framställningar om information till enda kontaktpunkter och direkt till behöriga brottsbekämpande myndigheter, tillhandahållande av information enligt sådana framställningar och tillhandahållande på eget initiativ av information av enda kontaktpunkter och behöriga brottsbekämpande myndigheter, kommunikation om avslag på framställningar om information, klagoranden och specifikationer samt skickande av kopior av framställningar om information eller information till enda kontaktpunkter och Europol. För det ändamålet bör alla enda kontaktpunkter, liksom alla behöriga brottsbekämpande myndigheter som kan ingå i informationsutbyten, vara direkt anslutna till Siena. För att tjänstemän i yttre tjänst, såsom poliser som deltar i insatser på fältet, ska kunna använda nätapplikationen Siena bör den också fungera på mobila enheter, när så är lämpligt. För detta avseende bör en kort övergångsperiod föreskrivas för att Siena ska kunna lanseras fullt ut, eftersom det medför en betydande förändring av nuvarande arrangemang i vissa medlemsstater och kräver att personal utbildas. För att ta hänsyn till den operativa verkligheten och inte hindra ett gott samarbete mellan behöriga brottsbekämpande myndigheter bör medlemsstaterna kunna tillåta sin enda kontaktpunkt eller sina behöriga brottsbekämpande myndigheter att använda en annan säker kommunikationskanal i ett begränsat antal motiverade situationer. Om medlemsstaterna tillåter sin enda kontaktpunkt eller sina behöriga brottsbekämpande myndigheter att använda en annan kommunikationskanal på grund av att framställan om information är brådskande, bör de, om det är praktiskt möjligt och förenligt med de operativa behoven, återgå till att använda Siena när situationen inte längre är brådskande. Användandet av Siena bör inte vara obligatoriskt för interna informationsutbyten inom en medlemsstat.
- (27) I syfte att förenkla, underlätta och bättre hantera informationsflöden bör varje medlemsstat inrätta eller utse en enda kontaktpunkt. De enda kontaktpunkterna bör vara behöriga att samordna och underlätta informationsutbyten enligt detta direktiv. Varje medlemsstat bör meddela kommissionen om inrättandet eller utnämningen av sin enda kontaktpunkt samt eventuella ändringar därav. Kommissionen bör offentliggöra dessa meddelanden, samt eventuella uppdateringar därav. De enda kontaktpunkterna bör särskilt bidra till att minska de hinder för informationsflödena som uppstår på grund av fragmenteringen av de sätt på vilka de behöriga brottsbekämpande myndigheterna kommunicerar med varandra, till följd av det ökande behovet av att tillsammans bekämpa gränsöverskridande brottslighet såsom narkotikahandel, it-brottslighet, människohandel och terrorism. För att enda kontaktpunkter ska kunna fullgöra sin samordningsfunktion på ett ändamålsenligt sätt i samband med gränsöverskridande utbyten av information för brottsbekämpande ändamål enligt detta direktiv bör de tilldelas ett antal specifika, minsta uppgifter samt ha en viss minsta förmåga.

- (28) De enda kontaktpunkterna bör ha tillgång till all information som finns tillgänglig inom deras egen medlemsstat, även genom att ha användarvänlig tillgång till alla relevanta databaser och plattformar i unionen och internationellt i enlighet med arrangemangen i tillämplig unionsrätt och nationell rätt. För att kunna uppfylla kraven i detta direktiv, i synnerhet de som avser tidsfrister, bör de enda kontaktpunkterna tilldelas tillräckliga resurser vad gäller budget och personal, inbegripet tillräcklig översättningsförmåga, och de bör vara i drift dygnet runt. För detta ändamål skulle en mottagningsjänst som kan granska, behandla och översända inkommande framställningar om information kunna öka de enda kontaktpunkternas effektivitet och ändamålsenlighet. De enda kontaktpunkterna bör även, under alla omständigheter, ha rättsliga myndigheter med behörighet att bevilja nödvändiga rättsliga tillstånd till sitt förfogande. I praktiken kan detta åstadkommas genom att exempelvis säkerställa sådana rättsliga myndigheters fysiska närvaro på plats hos den enda kontaktpunkten eller sådana rättsliga myndigheters funktionella tillgänglighet antingen på plats hos den enda kontaktpunkten eller genom att ha beredskap att vara omedelbart tillgängliga.
- (29) För att de enda kontaktpunkterna ska kunna fullgöra sin samordningsfunktion enligt detta direktiv på ett ändamålsenligt sätt bör de bestå av personal från de behöriga brottsbekämpande myndigheter vars deltagande är nödvändigt för adekvata och snabba informationsutbyten enligt detta direktiv. Det är upp till varje medlemsstat att besluta om den exakta organisation och sammansättning som behövs för att uppfylla det kravet, men polis, tull och andra behöriga brottsbekämpande myndigheter med ansvar för att förebygga, upptäcka eller utreda brott och möjliga kontaktpunkter för regionala och bilaterala kontor, såsom sambandsmän och attachéer som är placerade i eller utsända till andra medlemsstater och relevanta brottsbekämpande myndigheter på unionsnivå, såsom Europol, skulle kunna vara företrädare vid de enda kontaktpunkterna. För ändamålsenlig samordning bör de enda kontaktpunkterna dock som minst bestå av företrädare för den nationella Europolenheten, Sirenekontoret och Interpols nationella centralbyrå, i enlighet med relevant unionsrättsakt eller internationellt avtal och utan hinder av att detta direktiv inte är tillämpligt på informationsutbyten som specifikt regleras av dessa unionsrättsakter.
- (30) Med tanke på de särskilda kraven på gränsöverskridande brottsbekämpande samarbete, inbegripet hanteringen av känslig information i det sammanhanget, är det viktigt att personalen vid de enda kontaktpunkterna och de behöriga brottsbekämpande myndigheterna har de kunskaper och färdigheter som krävs för att de ska kunna utföra sina arbetsuppgifter enligt detta direktiv på ett lagligt, effektivt och ändamålsenligt sätt. I synnerhet bör personalen vid de enda kontaktpunkterna erbjudas, och uppmuntras att dra nytta av, lämpliga och regelbundna utbildningskurser – både på unionsnivå och på nationell nivå – som motsvarar deras yrkesmässiga behov och specifika bakgrund och som underlättar deras kontakter med de enda kontaktpunkterna och behöriga brottsbekämpande myndigheterna i andra medlemsstater som krävs för tillämpningen av reglerna i detta direktiv. I detta avseende bör särskild uppmärksamhet ägnas åt korrekt användning av databehandlingsverktyg och it-system, åt att sprida kunskap om relevanta rättsliga ramar på unionsnivå och nationell nivå på området rättsliga och inrikes frågor, med särskilt fokus på skyddet av personuppgifter, brottsbekämpande samarbete och hanteringen av konfidentiell information, samt åt de språk på vilka den berörda medlemsstaten har angett att dess enda kontaktpunkt kan utbyta information, i syfte att bidra till att överbrygga språkbarriärer. För att tillhandahålla dessa utbildningar bör medlemsstaterna också, om lämpligt, utnyttja de utbildningskurser och relevanta verktyg som Europeiska unionens byrå för utbildning av tjänstemän inom brottsbekämpning (Cepol), inrättad genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/2219⁽¹⁸⁾, erbjuder, överväga möjligheten att låta personal tillbringa en vecka vid Europol samt utnyttja relevanta erbjudanden inom ramen för program och projekt som finansieras genom unionens budget, såsom Cepols utbytesprogram.
- (31) Förutom teknisk kompetens och rättslig kunskap är ömsesidigt förtroende och gemensam förståelse förutsättningar för ett effektivt och ändamålsenligt gränsöverskridande brottsbekämpande samarbete enligt detta direktiv. Personliga kontakter som förvärvats genom gemensamma insatser och utbyte av sakkunskap underlättar uppbyggnaden av förtroende och utvecklingen av en gemensam poliskultur i unionen. Medlemsstaterna bör även överväga gemensamma utbildningskurser och personalutbyten med fokus på kunskapsöverföring om arbetsmetoder, utredningsmetoder och organisatoriska strukturer hos behöriga brottsbekämpande myndigheter i andra medlemsstater.
- (32) För att öka deltagandet i utbildningskurser för personalen vid de enda kontaktpunkterna och de behöriga brottsbekämpande myndigheterna skulle medlemsstaterna också kunna överväga särskilda incitament för sådan personal.

⁽¹⁸⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/2219 av den 25 november 2015 om Europeiska unionens byrå för utbildning av tjänstemän inom brottsbekämpning (Cepol) och om ersättning och upphävande av rådets beslut 2005/681/RF (EUT L 319, 4.12.2015, s. 1).

- (33) Det är nödvändigt att de enda kontaktpunkterna inför och driver ett enda elektroniskt ärendehanteringssystem med vissa minsta funktioner och förmågor för att de ska kunna utföra var och en av de uppgifter som föreskrivs i detta direktiv på ett ändamålsenligt och effektivt sätt, särskilt vad gäller informationsutbyte. Ärendehanteringssystemet är ett arbetsflödessystem som gör det möjligt för enda kontaktpunkter att hantera informationsutbytet. Det är önskvärt att det universella meddelandeformat som fastställs i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/818 ⁽¹⁹⁾ används vid utvecklingen av ärendehanteringssystemet.
- (34) De regler som fastställs i direktiv (EU) 2016/680 är tillämpliga på behandling av personuppgifter i ärendehanteringssystemet. Behandling omfattar lagring. För tydlighetens skull och för att uppnå ett effektivt skydd av personuppgifter bör reglerna i det direktivet specificeras närmare i det här direktivet. När det gäller kravet i direktiv (EU) 2016/680 att personuppgifter inte får förvaras i en form som möjliggör identifiering av den registrerade under en längre tid än vad som är nödvändigt för de ändamål för vilka de behandlas, bör det i det här direktivet särskilt anges att en enda kontaktpunkt som mottar information som utbyts enligt det här direktivet och som innehåller personuppgifter bör förvara personuppgifterna i ärendehanteringssystemet endast i den mån det är nödvändigt och proportionerligt för att den ska kunna utföra sina uppgifter enligt det här direktivet. Om så inte längre är fallet bör personuppgifterna raderas från ärendehanteringssystemet av den enda kontaktpunkten utan att kunna återställas. För att säkerställa att personuppgifter förvaras bara så länge det är nödvändigt och proportionerligt, i enlighet med reglerna om tidsgränser för lagring och översyn i direktiv (EU) 2016/680, bör den enda kontaktpunkten regelbundet se över huruvida dessa krav fortfarande är uppfyllda. För detta ändamål bör en första översyn äga rum senast sex månader efter det att ett informationsutbyte enligt det här direktivet har slutförts, det vill säga den tidpunkt då den sista informationen tillhandahölls eller den sista kommunikationen relaterad därtill ägde rum. Kraven i det här direktivet i fråga om sådan översyn och radering bör dock inte påverka möjligheten för de nationella myndigheter som är behöriga att förebygga, upptäcka och utreda brott att förvara personuppgifter i sina nationella brottsregister enligt nationell rätt, i enlighet med unionsrätten, särskilt direktiv (EU) 2016/680.
- (35) För att bistå enda kontaktpunkter och behöriga brottsbekämpande myndigheter i informationsutbytet enligt detta direktiv och främja en gemensam europeisk poliskultur mellan medlemsstaterna bör medlemsstaterna uppmuntra praktiskt samarbete mellan sina enda kontaktpunkter och behöriga brottsbekämpande myndigheter. Rådet bör i synnerhet anordna möten med cheferna för de enda kontaktpunkterna minst en gång om året för att utbyta erfarenheter och bästa praxis när det gäller informationsutbyte vid tillämpningen av detta direktiv. Andra former av samarbete bör omfatta utarbetande av handböcker om informationsutbyte inom brottsbekämpning, sammanställning av nationella faktablad om direkt och indirekt tillgänglig information, enda kontaktpunkter, utnämnda brottsbekämpande myndigheter och språkordningar, eller andra dokument om gemensamma förfaranden, hantering av svårigheter i samband med arbetsflöden, åtgärder för att öka medvetenheten i fråga om särdragen i relevanta rättsliga ramar och organisationen samt, när så är tillämpligt, anordnande av möten mellan relevanta enda kontaktpunkter.
- (36) För att möjliggöra nödvändig övervakning och utvärdering av tillämpningen av detta direktiv bör medlemsstaterna åläggas att samla in och varje år tillhandahålla kommissionen vissa uppgifter avseende genomförandet av detta direktiv. Detta krav är nödvändigt framför allt för att åtgärda bristen på jämförbara uppgifter för kvantifiering av relevanta gränsöverskridande informationsutbyten mellan behöriga brottsbekämpande myndigheter och för att underlätta kommissionens rapporteringsskyldighet vad gäller genomförandet av detta direktiv. De uppgifter som begärs för det syftet bör genereras automatiskt av ärendehanteringssystemet och Siena.

⁽¹⁹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/818 av den 20 maj 2019 om inrättande av en ram för interoperabilitet mellan EU-informationssystem på området polissamarbete och straffrättsligt samarbete, asyl och migration och om ändring av förordningarna (EU) 2018/1726, (EU) 2018/1862 och (EU) 2019/816 (EUT L 135, 22.5.2019, s. 85).

- (37) Den gränsöverskridande karaktären hos gränsöverskridande brottslighet och terrorism kräver att medlemsstaterna förlitar sig på varandra för att förebygga, upptäcka eller utreda sådana brott. Eftersom målet för detta direktiv, nämligen att säkerställa adekvata och snabba informationsflöden mellan behöriga brottsbekämpande myndigheter och till Europol, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna utan snarare, på grund av åtgärdens omfattning och verkningar, kan uppnås bättre på unionsnivå genom fastställande av gemensamma regler om, och en gemensam kultur för, informationsutbyte samt genom moderna verktyg och kommunikationskanaler, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget). I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går detta direktiv inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.
- (38) Europeiska datatillsynsmannen har hörts i enlighet med artikel 42.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1725 ⁽²⁰⁾ och avgav ett yttrande den 7 mars 2022.
- (39) Detta direktiv bygger på de värden som ligger till grund för unionen, i enlighet med artikel 2 i EU-fördraget, inbegripet rättsstaten, frihet och demokrati. Det respekterar också de grundläggande rättigheter, skyddsåtgärder och principer som erkänns i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (*stadgan*), i synnerhet rätten till frihet och säkerhet, respekt för privatlivet och familjelivet och rätten till skydd av personuppgifter, vilka föreskrivs i artiklarna 6, 7 och 8 i stadgan samt artikel 16 i EUF-fördraget. All behandling av personuppgifter enligt detta direktiv bör begränsas till vad som är strikt nödvändigt och proportionerligt och omfattas av tydliga villkor, strikta krav och effektiv tillsyn genom försorg av de nationella tillsynsmyndigheterna enligt direktiv (EU) 2016/680 eller Europeiska datatillsynsmannen, allt efter omständigheterna, i enlighet med deras respektive mandat.
- (40) I enlighet med artiklarna 1 och 2 i protokoll nr 22 om Danmarks ställning, fogat till EU-fördraget och EUF-fördraget, deltar Danmark inte i antagandet av detta direktiv, som inte är bindande för eller tillämpligt på Danmark. Eftersom detta direktiv är en utveckling av Schengenregelverket, ska Danmark, i enlighet med artikel 4 i det protokollet, inom sex månader efter det att rådet har beslutat om detta direktiv, besluta huruvida landet ska genomföra det i sin nationella lagstiftning.
- (41) Irland deltar i detta direktiv i enlighet med artikel 5.1 i protokoll nr 19 om Schengenregelverket införlivat inom Europeiska unionens ramar, fogat till EU-fördraget och EUF-fördraget, och i enlighet med artikel 6.2 i rådets beslut 2002/192/EG ⁽²¹⁾.
- (42) När det gäller Island och Norge utgör detta direktiv, i enlighet med avtalet mellan Europeiska unionens råd och Republiken Island och Konungariket Norge om dessa staters associering till genomförandet, tillämpningen och utvecklingen av Schengenregelverket ⁽²²⁾, en utveckling av de bestämmelser i Schengenregelverket som omfattas av det område som avses i artikel 1 H i rådets beslut 1999/437/EG ⁽²³⁾.
- (43) När det gäller Schweiz utgör detta direktiv, i enlighet med avtalet mellan Europeiska unionen, Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om Schweiziska edsförbundets associering till genomförandet, tillämpningen och utvecklingen av Schengenregelverket, en utveckling av de bestämmelser i Schengenregelverket ⁽²⁴⁾ som omfattas av det område som avses i artikel 1 H i beslut 1999/437/EG jämförd med artikel 3 i rådets beslut 2008/149/RIF ⁽²⁵⁾.

⁽²⁰⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1725 av den 23 oktober 2018 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter som utförs av unionens institutioner, organ och byråer och om det fria flödet av sådana uppgifter samt om upphävande av förordning (EG) nr 45/2001 och beslut nr 1247/2002/EG (EUT L 295, 21.11.2018, s. 39).

⁽²¹⁾ Rådets beslut 2002/192/EG av den 28 februari 2002 om Irlands begäran om att få delta i vissa bestämmelser i Schengenregelverket (EGT L 64, 7.3.2002, s. 20).

⁽²²⁾ EGT L 176, 10.7.1999, s. 36.

⁽²³⁾ Rådets beslut 1999/437/EG av den 17 maj 1999 om vissa tillämpningsföreskrifter för det avtal som har ingåtts mellan Europeiska unionens råd och Republiken Island och Konungariket Norge om dessa båda staters associering till genomförandet, tillämpningen och utvecklingen av Schengenregelverket (EGT L 176, 10.7.1999, s. 31).

⁽²⁴⁾ EUT L 53, 27.2.2008, s. 52.

⁽²⁵⁾ Rådets beslut 2008/149/RIF av den 28 januari 2008 om ingående på Europeiska unionens vägnar av avtalet mellan Europeiska unionen, Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om Schweiziska edsförbundets associering till genomförandet, tillämpningen och utvecklingen av Schengenregelverket (EUT L 53, 27.2.2008, s. 50).

- (44) När det gäller Liechtenstein utgör detta direktiv, i enlighet med protokollet mellan Europeiska unionen, Europeiska gemenskapen, Schweiziska edsförbundet och Furstendömet Liechtenstein om Furstendömet Liechtensteins anslutning till avtalet mellan Europeiska unionen, Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om Schweiziska edsförbundets associering till genomförandet, tillämpningen och utvecklingen av Schengenregelverket ⁽²⁶⁾, en utveckling av de bestämmelser i Schengenregelverket som omfattas av det område som avses i artikel 1 H i beslut 1999/437/EG jämförd med artikel 3 i rådets beslut 2011/349/EU ⁽²⁷⁾.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL I

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 1

Innehåll och tillämpningsområde

1. I detta direktiv fastställs harmoniserade regler för adekvat och snabbt informationsutbyte mellan de behöriga brottsbekämpande myndigheterna för att förebygga, upptäcka eller utreda brott.

I detta direktiv fastställs regler om i synnerhet följande:

- a) Framställningar om information som översänds till de enda kontaktpunkter som medlemsstaterna inrättat eller utnämnt, i synnerhet om innehållet i sådana framställningar, tillhandahållande av information enligt sådana framställningar, de enda kontaktpunkternas arbetsspråk, obligatoriska tidsfrister för att tillhandahålla begärd information och skäl för avslag på sådana framställningar.
- b) En medlemsstats tillhandahållande av relevant information på eget initiativ till den enda kontaktpunkten eller de behöriga brottsbekämpande myndigheterna i en annan medlemsstat, särskilt i vilka situationer och hur sådan information ska tillhandahållas.
- c) Den standardkanal för kommunikation som ska användas för alla informationsutbyten enligt detta direktiv och den information som enda kontaktpunkter ska tillhandahållas vad gäller informationsutbyten direkt mellan de behöriga brottsbekämpande myndigheterna.
- d) Inrättandet eller utnämningen av, organisationen och uppgifterna för, sammansättningen av och förmågorna hos varje medlemsstats enda kontaktpunkt, däribland om inrättande och drift av ett enda elektroniskt ärendehanteringssystem för fullgörandet av deras uppgifter enligt detta direktiv.

2. Detta direktiv ska inte tillämpas på informationsutbyten mellan de behöriga brottsbekämpande myndigheterna i syfte att förebygga, upptäcka eller utreda brott som regleras specifikt genom andra unionsrättsakter. Utan att det påverkar deras skyldigheter enligt detta direktiv eller andra unionsrättsakter får medlemsstaterna anta eller bibehålla bestämmelser som ytterligare underlättar informationsutbyte med de behöriga brottsbekämpande myndigheterna i andra medlemsstater i syfte att förebygga, upptäcka eller utreda brott, bland annat genom bilaterala eller multilaterala överenskommelser.

⁽²⁶⁾ EUT L 160, 18.6.2011, s. 21.

⁽²⁷⁾ Rådets beslut 2011/349/EU av den 7 mars 2011 om ingående på Europeiska unionens vägnar av protokollet mellan Europeiska unionen, Europeiska gemenskapen, Schweiziska edsförbundet och Furstendömet Liechtenstein om Furstendömet Liechtensteins anslutning till avtalet mellan Europeiska unionen, Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om Schweiziska edsförbundets associering till genomförandet, tillämpningen och utvecklingen av Schengenregelverket, särskilt om polissamarbete och straffrättsligt samarbete (EUT L 160, 18.6.2011, s. 1).

3. Detta direktiv ålägger inte medlemsstaterna någon skyldighet att
 - a) erhålla information genom tvångsåtgärder,
 - b) lagra information enbart i syfte att tillhandahålla de behöriga brottsbekämpande myndigheterna i en annan medlemsstat informationen i fråga,
 - c) tillhandahålla de behöriga brottsbekämpande myndigheterna i en annan medlemsstat information som ska användas som bevisning i rättsliga förfaranden.

4. Detta direktiv medför inte någon rättighet att använda den information som tillhandahållits i enlighet med detta direktiv som bevisning i rättsliga förfaranden. Den medlemsstat som tillhandahåller informationen får godkänna att den används som bevisning i rättsliga förfaranden.

Artikel 2

Definitioner

I detta direktiv gäller följande definitioner:

1. *behörig brottsbekämpande myndighet*: polismyndighet, tullmyndighet eller annan myndighet i medlemsstaterna som enligt nationell rätt har behörighet att utöva befogenheter och använda tvångsåtgärder i syfte att förebygga, upptäcka eller utreda brott eller myndighet som ingår i gemensamma entiteter som upprättats mellan två eller fler medlemsstater i syfte att förebygga, upptäcka eller utreda brott, men inte byråer eller enheter som särskilt hanterar nationella säkerhetsfrågor och sambandsmän som utstationerats enligt artikel 47 i konventionen om tillämpning av Schengenavtalet.
2. *utnämnd brottsbekämpande myndighet*: behörig brottsbekämpande myndighet med behörighet att översända framställningar om information till de enda kontaktpunkterna i andra medlemsstater i enlighet med artikel 4.1.
3. *allvarligt brott*: något av följande:
 - a) Ett brott som avses i artikel 2.2 i rådets rambeslut 2002/584/RIF ⁽²⁸⁾.
 - b) Ett brott som avses i artikel 3.1 eller 3.2 i förordning (EU) 2016/794.
4. *information*: innehåll som avser en eller flera fysiska eller juridiska personer, ett eller flera sakförhållanden eller en eller flera omständigheter av relevans för behöriga brottsbekämpande myndigheter för att de ska kunna fullgöra sina uppgifter enligt nationell rätt i syfte att förebygga, upptäcka eller utreda brott, inbegripet kriminalunderrättelsearbete.
5. *tillgänglig information*: direkt tillgänglig information och indirekt tillgänglig information.
6. *direkt tillgänglig information*: information i en databas som är direkt tillgänglig för den enda kontaktpunkten eller en behörig brottsbekämpande myndighet i den medlemsstat från vilken information begärs.
7. *indirekt tillgänglig information*: information som en enda kontaktpunkt eller en behörig brottsbekämpande myndighet i den anmodade medlemsstat kan erhålla från andra myndigheter eller privata aktörer som är etablerade i den medlemsstaten, när detta är tillåtet enligt och överensstämmer med nationell rätt, utan tvångsåtgärder.
8. *personuppgifter*: personuppgifter enligt definitionen i artikel 3.1 i direktiv (EU) 2016/680.

⁽²⁸⁾ Rådets rambeslut 2002/584/RIF av den 13 juni 2002 om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna (EGT L 190, 18.7.2002, s. 1).

Artikel 3

Principer för informationsutbyte

I samband med informationsutbyten enligt detta direktiv ska varje medlemsstat säkerställa att

- a) tillgänglig information kan tillhandahållas den enda kontaktpunkten eller de behöriga brottsbekämpande myndigheterna i andra medlemsstater (*principen om tillgänglighet*),
- b) villkoren för att begära information från de enda kontaktpunkterna och de behöriga brottsbekämpande myndigheterna i andra medlemsstater och för att tillhandahålla denna information är likvärdiga med de villkor som tillämpas för att begära och tillhandahålla liknande information i den medlemsstaten (*principen om likvärdig tillgång*),
- c) den skyddar information som tillhandahållits deras enda kontaktpunkt eller behöriga brottsbekämpande myndigheter märkt som konfidentiell i enlighet med kraven i nationell rätt som medför en konfidentialitetsnivå jämförbar med nationell rätt i den medlemsstat som tillhandahållit informationen (*principen om konfidentialitet*),
- d) begärd information som ursprungligen erhöles från en annan medlemsstat eller ett tredjeland endast tillhandahålls en annan medlemsstat eller Europol med samtycke från, och i enlighet med de villkor som fastställts för dess användning av, den medlemsstat eller det tredjeland som ursprungligen tillhandahållit informationen (*principen om äganderätt till uppgifter*),
- e) personuppgifter som utbyts enligt detta direktiv och som befinns vara felaktiga, ofullständiga eller inte längre aktuella raderas eller rättas eller att uppgiftsbehandlingen begränsas, beroende på vad som är lämpligt, och att varje mottagare meddelas utan dröjsmål (*principen om uppgifternas tillförlitlighet*).

KAPITEL II

INFORMATIONsutBYTEN GENOM ENDA KONTAKTPUNKTER

Artikel 4

Framställningar om information till enda kontaktpunkter

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att framställningar om information som deras enda kontaktpunkt och, när deras nationella rätt så föreskriver, utnämnda brottsbekämpande myndigheter översänder till den enda kontaktpunkten i en annan medlemsstat följer kraven i punkterna 2–6.

Medlemsstaterna ska till kommissionen översända en förteckning över sina utnämnda brottsbekämpande myndigheter. Medlemsstaterna ska underrätta kommissionen ifall den förteckningen ändras. Kommissionen ska offentliggöra en sammanställning av dessa förteckningar online och hålla den uppdaterad.

Medlemsstaterna ska, när deras utnämnda brottsbekämpande myndigheter översänder en framställan om information till den enda kontaktpunkten i en annan medlemsstat, säkerställa att de samtidigt skickar en kopia på den framställan till sin enda kontaktpunkt.

2. Medlemsstaterna får tillåta att deras utnämnda brottsbekämpande myndigheter i enskilda fall inte skickar en kopia av en framställan om information till sin enda kontaktpunkt samtidigt som de översänder den till den enda kontaktpunkten i en annan medlemsstat i enlighet med punkt 1 om det skulle äventyra något eller flera av följande:

- a) En pågående, mycket känslig utredning för vilken informationsbehandlingen kräver en lämplig konfidentialitetsnivå.
- b) Terrorismärenden som inte inbegriper nöd- eller krishanteringssituationer.
- c) En enskild persons säkerhet.

3. Medlemsstaterna ska säkerställa att framställningar om information översänds till den enda kontaktpunkten i en annan medlemsstat endast om det föreligger objektiva skäl att anta att

- a) den begärda informationen är nödvändig och proportionerlig för att uppnå ändamålet i artikel 1.1 första stycket, och
- b) den begärda informationen finns tillgänglig för den andra medlemsstaten.

4. Medlemsstaterna ska säkerställa att det av en framställan om information som översänds till den enda kontaktpunkten i en annan medlemsstat framgår huruvida framställan är brådskande och, om så är fallet, skälen till att den är brådskande. Sådana framställningar om information ska anses brådskande när det, med hänsyn till alla relevanta sakförhållanden och omständigheter i det aktuella fallet, föreligger objektiva skäl att anta att den begärda informationen uppfyller ett eller flera av följande:

- a) Den är avgörande för att avvärja ett omedelbart och allvarligt hot mot den allmänna säkerheten i en medlemsstat.
- b) Den är nödvändig för att avvärja ett omedelbart hot mot en persons liv eller fysiska integritet.
- c) Den är nödvändig för att fatta ett beslut som kan innebära bibehållande av inskränkande åtgärder som innebär frihetsberövande.
- d) Den löper överhängande risk att förlora betydelse om den inte tillhandahålls omgående och den anses vara viktig för att förebygga, upptäcka eller utreda brott.

5. Medlemsstaterna ska säkerställa att framställningar om information som översänds till den enda kontaktpunkten i en annan medlemsstat innehåller alla nödvändiga detaljer för att de ska kunna behandlas på ett lämpligt och snabbt sätt enligt detta direktiv, och de ska inkludera åtminstone följande:

- a) En specifikation av den begärda informationen som är så utförlig som rimligen är möjligt utifrån rådande omständigheter.
- b) En beskrivning av i vilket syfte informationen begärs, inbegripet en beskrivning av sakförhållanden och uppgift om det bakomliggande brottet.
- c) Objektiva skäl till att det antas att den begärda informationen finns tillgänglig för den anmodade medlemsstaten.
- d) En förklaring till sambandet mellan syftet för vilket informationen begärs och den eller de fysiska eller juridiska personer eller entiteter som informationen avser, i tillämpliga fall.
- e) Skälen till att framställan anses vara brådskande, i tillämpliga fall, i enlighet med punkt 4.
- f) Begränsningar för att använda informationen i framställan i andra syften än de för vilka den har översänds.

6. Medlemsstaterna ska säkerställa att framställan om information översänds till den enda kontaktpunkten i en annan medlemsstat på ett av de språk som finns uppförda på den förteckning som upprättats av den andra medlemsstaten i enlighet med artikel 11.

Artikel 5

Tillhandahållande av information enligt framställan till enda kontaktpunkter

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att deras enda kontaktpunkt tillhandahåller den information som begärs i enlighet med artikel 4 så snart som möjligt och under alla omständigheter inom följande tidsfrister, i enlighet med vad som är tillämpligt:

- a) Åtta timmar vid brådskande framställningar som rör direkt tillgänglig information.
- b) Tre kalenderdagar vid brådskande framställningar som rör indirekt tillgänglig information.
- c) Sju kalenderdagar vid alla andra framställningar.

De tidsfrister som anges i första stycket ska börja löpa så snart framställan om information har mottagits.

2. Om en medlemsstat enligt nationell rätt i enlighet med artikel 9 endast kan tillhandahålla den begärda informationen efter erhållande av ett rättsligt tillstånd får den medlemsstaten avvika från de tidsfrister som anges i punkt 1 i den här artikeln i den mån det är nödvändigt för att erhålla ett sådant tillstånd. I sådana fall ska medlemsstaterna säkerställa att deras enda kontaktpunkt

- a) omedelbart meddelar den enda kontaktpunkten eller, i tillämpliga fall, den utnämnda brottsbekämpande myndigheten i den begärande medlemsstaten om det förväntade dröjsmålet, med angivelse av längden på det förväntade dröjsmålet och skälen till det, och
- b) därefter håller den enda kontaktpunkten eller, i tillämpliga fall, den utnämnda brottsbekämpande myndigheten i den begärande medlemsstaten uppdaterad och tillhandahåller den begärda informationen så snart som möjligt efter erhållandet av det rättsliga tillståndet.

3. Medlemsstaterna ska säkerställa att deras enda kontaktpunkt tillhandahåller den enda kontaktpunkten eller, i tillämpliga fall, den utnämnda brottsbekämpande myndigheten i den begärande medlemsstaten den information som begärs i enlighet med artikel 4 på det språk som framställan om information har översänts på i enlighet med artikel 4.6.

Medlemsstaterna ska säkerställa att deras enda kontaktpunkt skickar en kopia av den begärda informationen till den enda kontaktpunkten i den begärande medlemsstaten samtidigt som den begärda informationen tillhandahålls den utnämnda brottsbekämpande myndigheten i den medlemsstaten.

Medlemsstaterna får tillåta att deras enda kontaktpunkt inte skickar, samtidigt som den tillhandahåller utnämnda brottsbekämpande myndigheter i en annan medlemsstat information i enlighet med denna artikel, en kopia av den informationen till den enda kontaktpunkten i den andra medlemsstaten när det skulle äventyra något eller flera av följande:

- a) En pågående, mycket känslig utredning för vilken informationsbehandlingen kräver en lämplig konfidentialitetsnivå.
- b) Terrorismärenden som inte inbegriper nöd- eller krishanteringssituationer.
- c) En enskild persons säkerhet.

Artikel 6

Avslag på framställningar om information

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att deras enda kontaktpunkt endast avslår att tillhandahålla den information som begärs i enlighet med artikel 4 i den mån något av följande skäl föreligger:

- a) Den begärda informationen är inte tillgänglig för den enda kontaktpunkten och de behöriga brottsbekämpande myndigheterna i den anmodade medlemsstaten.
- b) Framställan om information uppfyller inte kraven i artikel 4.
- c) Det rättsliga tillstånd som krävs enligt nationell rätt i den anmodade medlemsstaten i enlighet med artikel 9 har avslagits.
- d) Den begärda informationen utgörs av andra personuppgifter än de som ingår i de kategorier av personuppgifter som avses i artikel 10 b.
- e) Den begärda informationen har befunnits vara felaktig, ofullständig eller inte längre aktuell och inte kan inte tillhandahållas i enlighet med artikel 7.2 i direktiv (EU) 2016/680.
- f) Det föreligger objektiva skäl till att anta att tillhandahållandet av den begärda informationen skulle
 - i) strida mot eller skada den anmodade medlemsstatens väsentliga nationella säkerhetsintressen,
 - ii) äventyra en positiv utgång av en pågående brottsutredning eller en enskild persons säkerhet,
 - iii) i onödan skada en juridisk persons skyddade viktiga intressen.

- g) Framställan avser följande:
- i) ett brott där påföljden enligt rätten i den anmodade medlemsstaten är högst ett års fängelse, eller
 - ii) ett ärende som inte utgör ett brott enligt rätten i den anmodade medlemsstaten.
- h) Den begärda informationen ursprungligen erhöles från en annan medlemsstat eller ett tredjeland och den medlemsstaten eller det tredjelandet har inte samtyckt till tillhandahållandet av informationen.

Medlemsstaterna ska tillämpa tillbörlig aktsamhet när de bedömer huruvida en framställan om information översänds till deras enda kontaktpunkt i enlighet med kraven i artikel 4, särskilt i fråga om huruvida det föreligger en uppenbar kränkning av de grundläggande rättigheterna.

Eventuella avslag på en framställan om information ska enbart påverka den del av den begärda informationen som de skäl som anges i första stycket avser och ska, i tillämpliga fall, inte påverka skyldigheten att tillhandahålla resterande delar av informationen i enlighet med detta direktiv.

2. Medlemsstaterna ska säkerställa att deras enda kontaktpunkt meddelar den enda kontaktpunkten eller, i tillämpliga fall, den utnämnda brottsbekämpande myndigheten i den begärande medlemsstaten om avslaget på framställan om information, med angivelse av skälen till avslaget, inom de tidsfrister som anges i artikel 5.1.

3. I förekommande fall ska medlemsstaterna säkerställa att deras enda kontaktpunkt, omedelbart begär klargörande eller specifikationer som krävs för att behandla en framställan om information som annars skulle behöva avslås från den enda kontaktpunkten eller, i tillämpliga fall, den utnämnda brottsbekämpande myndigheten i den begärande medlemsstaten.

De tidsfrister som anges i artikel 5.1 ska upphöra att löpa från och med den tidpunkt då den enda kontaktpunkten eller, i tillämpliga fall, den utnämnda behöriga brottsbekämpande myndigheten i den begärande medlemsstaten tar emot framställan om klargörande eller specifikationer till den tidpunkt då det klargörande eller de specifikationer som begärts tillhandahålls.

4. Avslag på framställningar om information, skälen till sådana avslag, framställningar om klargörande eller specifikationer och klargörande eller specifikationer enligt punkt 3 i denna artikel, samt all övrig kommunikation som översänds till den enda kontaktpunkten i en annan medlemsstat som rör framställningar om information, ska överföras på det språk som den framställan har översänts på i enlighet med artikel 4.6.

KAPITEL III

ÖVRIGA INFORMATIONSUTBYTEN

Artikel 7

Tillhandahållande av information på eget initiativ

1. Medlemsstaterna får på eget initiativ genom sin enda kontaktpunkt eller sina behöriga brottsbekämpande myndigheter överlämna information som finns tillgänglig för den eller dem till de enda kontaktpunkterna eller de behöriga brottsbekämpande myndigheterna i andra medlemsstater om det föreligger objektiva skäl att anta att sådan information skulle kunna vara relevant för de andra medlemsstaterna i syfte att förebygga, upptäcka eller utreda brott.

2. Medlemsstaterna ska säkerställa att deras enda kontaktpunkt eller behöriga brottsbekämpande myndigheter på eget initiativ tillhandahåller information som finns tillgänglig för den eller dem till de enda kontaktpunkterna eller de behöriga brottsbekämpande myndigheterna i andra medlemsstater om det föreligger objektiva skäl att anta att sådan information skulle kunna vara relevant för dessa andra medlemsstater i syfte att förebygga, upptäcka eller utreda allvarliga brott. Ingen sådan skyldighet ska dock föreligga i den mån de skäl som avses i artikel 6.1 led c) eller f) är tillämpliga på sådan information.

3. Medlemsstaterna ska, när deras enda kontaktpunkt eller behöriga brottsbekämpande myndigheter på eget initiativ tillhandahåller den enda kontaktpunkten i en annan medlemsstat information i enlighet med punkt 1 eller 2, säkerställa att de gör det på ett av de språk som finns uppförda på den förteckning som upprättats av den andra medlemsstaten i enlighet med artikel 11.

Medlemsstaterna ska, när deras enda kontaktpunkt på eget initiativ tillhandahåller den behöriga brottsbekämpande myndigheten i en annan medlemsstat information, säkerställa att en kopia av den informationen samtidigt skickas till den enda kontaktpunkten i den andra medlemsstaten.

Medlemsstaterna ska, när deras behöriga brottsbekämpande myndigheter på eget initiativ tillhandahåller en annan medlemsstat information, säkerställa att en kopia av den informationen samtidigt skickas till den enda kontaktpunkten i deras medlemsstat och, när så är lämpligt, till den enda kontaktpunkten i den andra medlemsstaten.

4. Medlemsstaterna får tillåta att deras brottsbekämpande myndigheter, samtidigt som information tillhandahålls den enda kontaktpunkten eller de behöriga brottsbekämpande myndigheterna i en annan medlemsstat i enlighet med denna artikel, inte skickar en kopia av den informationen till sin enda kontaktpunkt eller den enda kontaktpunkten i den andra medlemsstaten när det skulle äventyra något eller flera av följande:

- a) En pågående, mycket känslig utredning för vilken informationsbehandlingen kräver en lämplig konfidentialitetsnivå.
- b) Terrorismärenden som inte inbegriper nöd- eller krishanteringssituationer.
- c) En enskild persons säkerhet.

Artikel 8

Informationsutbyte i enlighet med framställningar som översänds direct till behöriga brottsbekämpande myndigheter

1. Medlemsstaterna ska, när deras enda kontaktpunkt översänder en framställan om information direkt till en behörig brottsbekämpande myndighet i en annan medlemsstat, säkerställa att den samtidigt skickar en kopia av den framställan till den enda kontaktpunkten i den andra medlemsstaten. Medlemsstaterna ska, när en av deras behöriga brottsbekämpande myndigheter tillhandahåller information enligt en sådan framställan, säkerställa att en kopia av den informationen samtidigt skickas till den enda kontaktpunkten i sin egen medlemsstat.

2. Medlemsstaterna ska, när en av deras brottsbekämpande myndigheter översänder en framställan om information direkt till en brottsbekämpande myndighet i en annan medlemsstat eller tillhandahåller information enligt en sådan framställan, säkerställa att den samtidigt skickar en kopia av den framställan eller den informationen till den enda kontaktpunkten i sin egen medlemsstat och den enda kontaktpunkten i den andra medlemsstaten.

3. Medlemsstaterna får tillåta att deras enda kontaktpunkt eller behöriga brottsbekämpande myndigheter inte skickar kopior av framställningar eller information enligt punkt 1 eller 2 om det skulle äventyra något eller flera av följande:

- a) En pågående, mycket känslig utredning för vilken informationsbehandlingen kräver en lämplig konfidentialitetsnivå.
- b) Terrorismärenden som inte inbegriper nöd- eller krishanteringssituationer.
- c) En enskild persons säkerhet.

KAPITEL IV

YTTERLIGARE REGLER OM TILLHANDAHÅLLANDE AV INFORMATION I ENLIGHET MED KAPITLEN II OCH III

Artikel 9

Rättsligt tillstånd

1. En medlemsstat ska inte kräva ett rättsligt tillstånd för att tillhandahålla den enda kontaktpunkten eller de behöriga brottsbekämpande myndigheterna i andra medlemsstater information i enlighet med kapitel II eller III när inget sådant rättsligt tillstånd krävs enligt dess nationella rätt för att tillhandahålla liknande information inom den medlemsstaten.
2. Medlemsstaterna ska, när ett rättsligt tillstånd krävs enligt deras nationella rätt för att tillhandahålla den enda kontaktpunkten eller de behöriga brottsbekämpande myndigheterna i andra medlemsstater information i enlighet med kapitel II eller III, säkerställa att deras enda kontaktpunkt eller behöriga brottsbekämpande myndigheter omedelbart vidtar alla nödvändiga åtgärder, i enlighet med deras nationella rätt, för att snarast möjligt erhålla ett sådant rättsligt tillstånd.
3. Framställningar om rättsligt tillstånd enligt punkt 2 ska bedömas och beslutas om i enlighet med nationell rätt i den behöriga rättsliga myndighetens medlemsstat.

Artikel 10

Ytterligare regler för information som utgörs av personuppgifter

Medlemsstaterna ska, om deras enda kontaktpunkt eller behöriga brottsbekämpande myndigheter tillhandahåller information enligt kapitel II eller III, vilken utgörs av personuppgifter, säkerställa att

- a) personuppgifterna är korrekta, fullständiga och aktuella, i enlighet med artikel 7.2 i direktiv (EU) 2016/680,
- b) de kategorier av personuppgifter som tillhandahålls per personkategori fortsatt är begränsade till de kategorier som förtecknas i avsnitt B i bilaga II till förordning (EU) 2016/794 och är nödvändiga och proportionerliga för ändamålet med framställan,
- c) deras enda kontaktpunkt eller behöriga brottsbekämpande myndigheterna, samtidigt och i den mån det är möjligt, även tillhandahåller det som krävs för att den enda kontaktpunkten eller den behöriga brottsbekämpande myndigheten i den andra medlemsstaten ska kunna bedöma personuppgifternas grad av korrekthet, fullständighet och tillförlitlighet, samt i vilken utsträckning personuppgifterna är uppdaterade.

Artikel 11

Förteckning över språk

1. Medlemsstaterna ska upprätta och hålla uppdaterad en förteckning över ett eller flera av de språk på vilka deras enda kontaktpunkt kan utbyta information. Denna förteckning ska innefatta engelska.
2. Medlemsstaterna ska tillhandahålla kommissionen den förteckning som avses i punkt 1, samt eventuella uppdateringar. Kommissionen ska offentliggöra en sammanställning av dessa förteckningar online och hålla den uppdaterad.

Artikel 12

Tillhandahållande av information till Europol

1. Medlemsstaterna ska, när deras enda kontaktpunkt eller behöriga brottsbekämpande myndigheter skickar framställningar om information, tillhandahåller information i enlighet med sådana framställningar eller tillhandahåller information på eget initiativ enligt kapitel II eller III i detta direktiv, säkerställa att personalen vid deras enda kontaktpunkt eller behöriga brottsbekämpande myndigheter i enskilda fall och enligt artikel 7.7 i förordning (EU) 2016/794 bedömer huruvida det är nödvändigt att skicka en kopia av framställan om information eller av den tillhandahållna informationen till Europol, i den mån den information som kommunikationen avser gäller brott som ingår i Europols mål enligt artikel 3 i förordning (EU) 2016/794.

2. Medlemsstaterna ska, när en kopia av en framställan om information eller en kopia av information skickas till Europol enligt punkt 1 i denna artikel, säkerställa att Europol vederbörligen underrättas om ändamålet med informationsbehandlingen och eventuella begränsningar av denna behandling enligt artikel 19 i förordning (EU) 2016/794. Medlemsstaterna ska säkerställa att information som ursprungligen erhållits från en annan medlemsstat eller ett tredjeland endast skickas till Europol enligt punkt 1 i den här artikeln om den andra medlemsstaten eller det tredjelandet har gett sitt samtycke.

Artikel 13

En säker kommunikationskanal

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att deras enda kontaktpunkt eller behöriga brottsbekämpande myndigheter använder Europol's nätapplikation för säkert informationsutbyte (Siena) för att skicka framställningar om information, tillhandahålla information i enlighet med sådana framställningar eller tillhandahålla information på eget initiativ enligt kapitel II eller III eller enligt artikel 12.
2. Medlemsstaterna får tillåta att deras enda kontaktpunkt eller behöriga brottsbekämpande myndigheter inte använder Siena för att skicka framställningar om information, tillhandahålla information enligt sådana framställningar eller tillhandahålla information på eget initiativ enligt kapitel II eller III eller enligt artikel 12, i ett eller flera av följande fall:
 - a) Informationsutbytet kräver att tredjeländer eller internationella organisationer deltar eller det finns objektiva skäl att anta att sådant deltagande kommer att bli nödvändigt i ett senare skede, inbegripet genom Interpols kommunikationskanal.
 - b) Framställan om information är brådskande och kräver därför att en annan kommunikationskanal tillfälligt används.
 - c) En oväntad teknisk eller driftsrelaterad incident hindrar deras enda kontaktpunkt eller behöriga brottsbekämpande myndigheter från att använda Siena för att utbyta informationen.
3. Medlemsstaterna ska säkerställa att deras enda kontaktpunkt, liksom alla deras behöriga brottsbekämpande myndigheter som kan tänkas delta i informationsutbyte enligt detta direktiv, är direkt anslutna till Siena, inbegripet, när så är lämpligt, genom mobila enheter.

KAPITEL V

ENDA KONTAKTPUNKTER FÖR INFORMATIONSUTBYTE MELLAN MEDLEMSSTATER

Artikel 14

Inrättande eller utnämning av enda kontaktpunkter samt uppgifter och förmågor

1. Varje medlemsstat ska inrätta eller utse en enda kontaktpunkt. Den enda kontaktpunkten ska vara den centrala entitet som ansvarar för att samordna och underlätta informationsutbytet enligt detta direktiv.
2. Medlemsstaterna ska säkerställa att deras enda kontaktpunkt är utrustad och har befogenhet att fullgöra åtminstone alla följande uppgifter:
 - a) Ta emot och bedöma framställningar om information som översänds i enlighet med artikel 4 på de språk som meddelats enligt artikel 11.2.
 - b) Förmedla framställningar om information till relevanta behöriga brottsbekämpande myndigheter och, vid behov, samordna deras behandling av sådana framställningar och tillhandahållande av information enligt sådana framställningar.
 - c) Samordna analysen och struktureringen av information som ska tillhandahållas de enda kontaktpunkterna och, i tillämpliga fall, de behöriga brottsbekämpande myndigheterna i andra medlemsstater.

- d) På framställan eller på eget initiativ tillhandahålla andra medlemsstater information i enlighet med artiklarna 5 och 7.
- e) Avslå tillhandahållandet av information i enlighet med artikel 6 och, när så är nödvändigt, begära klargörande eller specifikationer i enlighet med artikel 6.3.
- f) Skicka framställningar om information till de enda kontaktpunkterna i andra medlemsstater i enlighet med artikel 4 och, när så är nödvändigt, tillhandahålla klargörande eller specifikationer i enlighet med artikel 6.3.

3. Medlemsstaterna ska säkerställa följande:

- a) Att deras enda kontaktpunkt
 - i) har tillgång till all information som finns tillgänglig för deras behöriga brottsbekämpande myndigheter, i den mån det är nödvändigt för att den ska kunna fullgöra sina uppgifter enligt detta direktiv,
 - ii) fullgör sina uppgifter dygnet runt sju dagar i veckan,
 - iii) förses med kvalificerad personal, lämpliga operativa verktyg, tekniska och ekonomiska resurser, den infrastruktur och den förmåga, däribland för översättning, som behövs för att den ska kunna fullgöra sina uppgifter på ett adekvat, effektivt och snabbt sätt i enlighet med detta direktiv, inbegripet, i tillämpliga fall, inom de tidsfrister som anges i artikel 5.1.
- b) Att de rättsliga myndigheter med behörighet att bevilja de rättsliga tillstånd som krävs enligt nationell rätt i enlighet med artikel 9 har beredskap att vara tillgängliga för den enda kontaktpunkten dygnet runt sju dagar i veckan.

4. Medlemsstaterna ska inom en månad meddela kommissionen inrättandet eller utnämningen av deras enda kontaktpunkt. De ska informera kommissionen om ändringar i fråga om deras enda kontaktpunkt.

Kommissionen ska offentliggöra dessa meddelanden, samt eventuella uppdateringar, i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 15

Organisation, sammansättning och utbildning

1. Medlemsstaterna ska fastställa organisation och sammansättning för sin enda kontaktpunkt på ett sådant sätt att den kan fullgöra sina uppgifter enligt detta direktiv på ett ändamålsenligt och effektivt sätt.

2. Medlemsstaterna ska säkerställa att deras enda kontaktpunkt består av personal från deras behöriga nationella brottsbekämpande myndigheter vars deltagande är nödvändigt för lämpliga och snabba informationsutbyten enligt detta direktiv, inbegripet åtminstone följande, i den mån den berörda medlemsstaten är bunden enligt relevant rätt eller internationellt avtal att inrätta eller utse sådana enheter, kontor eller byråer:

- a) Den nationella Europolenhet som inrättas genom artikel 7 i förordning (EU) 2016/794.
- b) Det Sirenekontor som inrättas genom artikel 7.2 i förordning (EU) 2018/1862.
- c) Den nationella Interpolbyrå som inrättas genom artikel 32 i stadgarna för Internationella kriminalpolisorganisationen – Interpol.

3. Medlemsstaterna ska säkerställa att personalen vid deras enda kontaktpunkt är tillräckligt kvalificerad för att kunna fullgöra sina uppgifter enligt detta direktiv. För detta ändamål ska medlemsstaterna ge personalen vid deras enda kontaktpunkt tillgång till lämplig och regelbunden utbildning, särskilt när det gäller följande:

- a) Användning av de databehandlingsverktyg som används vid den enda kontaktpunkten, särskilt Siena och ärendehanteringssystemet.
- b) Tillämpning av unionsrätt och nationell rätt som är relevant för den verksamhet som den enda kontaktpunkten bedriver enligt detta direktiv, särskilt i fråga om personuppgiftsskydd, inbegripet direktiv (EU) 2016/680, i fråga om gränsöverskridande samarbete mellan brottsbekämpande myndigheter, inbegripet det här direktivet och förordning (EU) 2016/794, och i fråga om hantering av konfidentiell information.

- c) Användning av de språk som finns uppförda på den förteckning som upprättats av den berörda medlemsstaten enligt artikel 11.

Artikel 16

Ärendehanteringssystem

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att deras enda kontaktpunkt utvecklar och driver ett enda elektroniskt ärendehanteringssystem som den databas som tillåter den enda kontaktpunkten att fullgöra sina uppgifter enligt detta direktiv. Ärendehanteringssystemet ska ha åtminstone alla följande funktioner och förmågor:
 - a) Registrering av inkommande och utgående framställningar om information enligt artiklarna 5 och 8 och all övrig kommunikation med enda kontaktpunkter och, i tillämpliga fall, de behöriga brottsbekämpande myndigheterna i andra medlemsstater som rör sådana framställningar, inbegripet information om avslag på framställningar om information och framställningar om och tillhandahållande av klargörande eller specifikationer enligt artikel 6.2 respektive 6.3.
 - b) Registrering av kommunikation mellan den enda kontaktpunkten och de behöriga nationella brottsbekämpande myndigheterna, enligt artikel 14.2 b.
 - c) Registrering av överföringar av information till den enda kontaktpunkten och, i tillämpliga fall, de behöriga brottsbekämpande myndigheterna i andra medlemsstater i enlighet med artiklarna 5, 7 och 8.
 - d) Korskontroll av inkommande framställningar om information enligt artiklarna 5 och 8 mot information som finns tillgänglig för den enda kontaktpunkten, inbegripet information som tillhandahålls i enlighet med artikel 5.3 andra stycket och artikel 7.3 andra stycket, och annan relevant information som registreras i ärendehanteringssystemet.
 - e) Säkerställande av adekvata och snabba uppföljningar av inkommande framställningar om information enligt artikel 4, i synnerhet för att respektera tidsfristerna för att tillhandahålla begärd information enligt artikel 5.
 - f) Interoperabilitet med Siena, framför allt för att säkerställa att inkommande kommunikation genom Siena kan registreras direkt i, och att utgående kommunikation genom Siena kan skickas direkt från, ärendehanteringssystemet.
 - g) Statistikgenerering om informationsutbyten enligt detta direktiv för bedömning och övervakning, särskilt för de ändamål som avses i artikel 18.
 - h) Loggning av åtkomst och andra behandlingar av informationen i ärendehanteringssystemet, för ansvarsskyldighet och cybersäkerhet, i enlighet med artikel 25 i direktiv (EU) 2016/680.
2. Medlemsstaterna ska säkerställa att alla cybersäkerhetsrisker som rör ärendehanteringssystemet, särskilt i fråga om arkitektur, styrning och kontroll, hanteras och åtgärdas aktsamt och effektivt samt att det finns lämpliga skyddsåtgärder mot obehörig åtkomst och missbruk.
3. Medlemsstaterna ska säkerställa att ärendehanteringssystemet endast innehåller personuppgifter så länge som är nödvändigt och proportionerligt för att den enda kontaktpunkten ska kunna fullgöra de uppgifter som den tilldelas enligt detta direktiv och att de personuppgifter som lagras i detta därefter raderas utan att kunna återställas.
4. Medlemsstaterna ska säkerställa att deras enda kontaktpunkt senast sex månader efter det att ett informationsutbyte avslutats ser över överensstämmelsen med punkt 3 första gången och därefter regelbundet.

Artikel 17

Samarbete mellan enda kontaktpunkter

1. Medlemsstaterna ska främja praktiskt samarbete mellan deras enda kontaktpunkter och behöriga brottsbekämpande myndigheter vid tillämpningen av detta direktiv.

2. Medlemsstaterna ska säkerställa att cheferna för de enda kontaktpunkterna sammanträder minst en gång om året för att bedöma kvaliteten på samarbetet mellan deras enheter, diskutera nödvändiga tekniska eller organisatoriska åtgärder i händelse av svårigheter och klargöra förfarandena, om så krävs.

KAPITEL VI

SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 18

Statistik

1. Senast den 1 mars varje år ska varje medlemsstat tillhandahålla kommissionen statistik över informationsutbyten med andra medlemsstater enligt detta direktiv under föregående kalenderår.
2. Varje medlemsstat ska säkerställa att statistiken enligt punkt 1 minst omfattar följande:
 - a) Antalet framställningar om information som deras enda kontaktpunkt och, i förekommande fall, deras behöriga brottsbekämpande myndigheter har översänt.
 - b) Antalet framställningar om information som deras enda kontaktpunkt och behöriga brottsbekämpande myndigheter har tagit emot och antalet framställningar om information som de har besvarat, uppdelade efter brådskande och icke-brådskande framställningar och efter begärande medlemsstat.
 - c) Antalet framställningar om information som avslagits enligt artikel 6, uppdelade efter begärande medlemsstat och efter skäl för avslag.
 - d) Antalet ärenden i vilka det förekom avvikelse från de tidsfrister som anges i artikel 5.1 eftersom det var nödvändigt att erhålla rättsliga tillstånd i enlighet med artikel 5.2, uppdelade efter de medlemsstater som översänt de berörda framställningarna om information.
3. Kommissionen ska sammanställa den statistik som medlemsstaterna minst tillhandahåller enligt punkt 2 och tillgängliggöra den för Europaparlamentet och rådet.

Artikel 19

Rapportering

1. Kommissionen ska, senast den 12 juni 2026 och vart femte år efter den 12 juni 2027 översända en rapport till Europaparlamentet och rådet med bedömning av hur detta direktiv har genomförts och med detaljerad information om hur varje medlemsstat har genomfört detta direktiv. När kommissionen sammanställer den rapporten ska särskild uppmärksamhet ägnas åt hur ändamålsenligt behöriga brottsbekämpande myndigheter har utbytt information, skälen till att framställningar om information har avslagits, särskilt om framställningar inte omfattas av målen för detta direktiv samt överensstämmelse med bestämmelserna om uppgiftsskydd och överföringen av information till Europol.
2. Kommissionen ska, senast den 12 juni 2027 och därefter vart femte år, översända en rapport till Europaparlamentet och rådet med bedömning av direktivets effektivitet, särskilt dess inverkan på det brottsbekämpande samarbetet, de skyldigheter som fastställs i artikel 14.3 a iii och personuppgiftsskyddet. Kommissionen ska ta hänsyn till den information som tillhandahållits av medlemsstaterna och annan relevant information som rör införlivandet och genomförandet av detta direktiv, inbegripet, i tillämpliga fall, praktiska hinder som försvårar dess effektiva genomförande. På grundval av denna bedömning ska kommissionen besluta om lämpliga uppföljningsåtgärder, däribland, när så är lämpligt, ett lagstiftningsförslag.

*Artikel 20***Ändringar av konventionen om tillämpning av Schengenavtalet**

Från och med den 12 december 2024 ska de delar av artiklarna 39 och 46 i konventionen om tillämpning av Schengenavtalet som inte ersatts av rambeslut 2006/960/RIF ersättas av detta direktiv i den mån dessa artiklar avser sådant informationsutbyte som omfattas av detta direktivs tillämpningsområde.

*Artikel 21***Upphävande**

Rambeslut 2006/960/RIF upphör att gälla från och med den 12 december 2024.

Hänvisningar till det upphävda rambeslutet ska anses som hänvisningar till detta direktiv och ska läsas i enlighet med jämförelsetabellen i bilagan.

*Artikel 22***Införlivande**

1. Medlemsstaterna ska senast den 12 december 2024 sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv. De ska genast underrätta kommissionen om detta.

Genom undantag från första stycket ska medlemsstaterna sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa artikel 13 senast den 12 juni 2027. De ska genast underrätta kommissionen om detta.

När en medlemsstat antar de bestämmelser som avses i första och andra styckena ska de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras ska varje medlemsstat själv utfärda.

2. Medlemsstaterna ska underrätta kommissionen om texten till de centrala bestämmelser i nationell rätt som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

*Artikel 23***Ikraftträdande**

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

*Artikel 24***Adressater**

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna i enlighet med fördragen.

Utfärdat i Strasbourg den 10 maj 2023.

På Europaparlamentets vägnar
R. METSOLA
Ordförande

På rådets vägnar
J. ROSWALL
Ordförande

BILAGA

JÄMFÖRELSETABELL

Rådets rambeslut 2006/960/RIF	Detta direktiv
Artikel 1	Artikel 1
Artikel 2	Artikel 2
Artikel 3	Artiklarna 3 och 9
Artikel 4	Artikel 5
Artikel 5	Artikel 4
Artikel 6	Artiklarna 11, 12 och 13
Artikel 7	Artiklarna 7 och 8
Artikel 8	Artikel 10
Artikel 9	Artikel 3
Artikel 10	Artikel 6
Artikel 11	Artikel 21
Artikel 12	Artikel 19
Artikel 13	Artikel 22